

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič. — Izdaja CP Gorenjski tisk Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

4. julij — dan borca

HIMNA

PESEM O SLAVI POJO NAM GOZDOVI,
SPEV KI NIKOLI NE IZZVENI.
PESEM O SLAVI POJO NAM GROBOVI,
PESEM ZA NAS ŽRTVOVANE KRVI.
PESEM O SLAVI POJO NAM RAVNINE,
PESEM O SLAVI NAM MORJE ŠUMI.
PESEM STOLETNEGA HREPENENJA,
O DOMOVINA SVOBODNIH LJUDI.

RODOVI NAJ NOVI BODO OBALA,
SKALNA OBALA, KI VALOVE DROBI.
VALOVE VIHARNE KRIVIC IN NASILJA,
PODTIKANJ NIZKOTNIH IN PODLIH LAZI.
O DOMOVINA, NAJ SE NIKOLI
NAD TABO NOC TEMNA VEC NE SPUSTI.

V BOJU POMILAD SE JE NAM RAZCVETELA,
V BOJU IZ ŽRTEV IN IZ KRVI.
V ZNOJI OB PLAVZIH IZ NASEGA DELA
V ZARIJ ZELEZNI NAS ČAS SE BUDI.
DAN SE NAD SIRNIMI POLJI RAZPENJA,
SRECE KRUH ZLATI IZ ROK NAM ZORI.
VSE, KAR OCETJE SO HREPENELI,
NAM DOMOVINA KOT MATI DELI.

RODOVI NAJ NOVI BODO OBALA,
SKALNA OBALA, KI VALOVE DROBI.
VALOVE VIHARNE KRIVIC IN NASILJA,
PODTIKANJ NIZKOTNIH IN PODLIH LAZI.
O DOMOVINA, NAJ SE NIKOLI
NAD TABO NOC TEMNA VEC NE SPUSTI.

BRATSTVO NA SVETU NAJ NARODE ZDRUŽI
V ZVEZO SVOBODNIH, SREČNIH LJUDI,
DA BO NAM SVET VSEM LJUDEM DOMOVINA,
VSEM, KI SOVRAZLJO SUZNJE VEZI,
BRATOM IZ AFRIKE, AZIJSKIM BRATOM,
BRATOM TEPTANIM NA ZVEZDI SVETA,
DA BO GLOVESTVO ENA DRUŽINA,
DA BO SVET ZVEZDA BREZ JEC IN MEJA.

RODOVI NAJ NOVI BODO OBALA,
SKALNA OBALA, KI VALOVE DROBI.
VALOVE VIHARNE KRIVIC IN NASILJA,
PODTIKANJ NIZKOTNIH IN PODLIH LAZI.
O DOMOVINA, NAJ SE NIKOLI
NAD TABO NOC TEMNA VEC NE SPUSTI.

M. Klinar

V. zlet jugoslovanskih tabornikov

Danes (2. julija) se bo na prostoru med Lescami in Bledom (na nekdanjem golf igrišču) na petem zletu bratstva in enotnosti jugoslovenskih tabornikov zbralo okrog 7000 mladih iz vseh jugoslovenskih republik. Na tej največji letosnji taborniški prireditvi v naši državi bodo proslavili 25. obletnico osvoboditve in 20. obletnico ta-

borniške organizacije. Srečanja mladih tabornikov pa se bodo udeležili tudi predstavniki podobnih organizacij iz zamejstva.

Pokrovitelj letosnjega zleta jugoslovenskih tabornikov, ki bo trajal 10 dni, je predsednik Tito. Slovensko pa bo to največje taborniško manifestacijo odprti jutri ob 18. uri predsednik republike

skupščine in prvi predsednik zveze tabornikov Jugoslavije tovariš Sergej Kraigher.

Med desetdnevnim srečanjem se bodo taborniki pomorili v taborniških veščinah in prvi pomoči, seznanili pa se bodo tudi z znamenitostmi na Gorenjskem. Pri nekaterih prireditvah bodo sodelovali tudi pripadniki Jugoslovenske ljudske armade.

KRANJ, četrtek, 2. VII. 1970

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poletnik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poletnik,
in sicer ob sredah in sobotah

Se pred dopustom na obisk v specializirane trgovine

TRGOVSKEGA PODJETJA ELITA,
KRANJ!

DROGERIJA, Titov trg 23

- kozmetika,
- BABY, Titov trg 23
- vse za vaše otroke,
- MODA, Titov trg 15
- kopalne obleke, perilo,
- MAJA, Prešernova 11
- letne ženske bluze, perilo,
- KLUB, Cankarjeva 5
- moške srajce, moderni kroji,
- VOLNA, Cankarjeva 6
- pletenine vseh vrst, volna za pletenje

Mar res »obzorja kmetom bodo se zjasnila?«

Ločani so trdno odločeni do temeljev spremeniti položaj živinorejcev in poljedelcev, ki bi v sodobnem gospodarstvu morali imeti pomembnejšo vlogo kot doslej — »Kislo jabolko« sta prva načela občinski komite ZK in občinska konferenca SZDL

Biti kmet je pri nas dostikrat nevhaležna reč. To pomeni biti razpet med vsakdanje naporno delo in skrbi, ali bo letina dobra na eni strani, ter med strahom za usodo posestva in lastno starostjo na drugi. Rekli bi lahko, da skoraj ni bolj negotovega poklica kot sta poljedelstvo in živinoreja. Družba ju je dolgo zanemarjala, zato imamo danes le še malo velikih zasebnih kmetij sposobnih držati korak s časom, z zahtevami sodobnega življenja. Nekdaj trdna posestva so razdrobljena v majhne krpe zemlje, kjer ni moč uveljavljati principov določenih vrst kultur in kjer mehanizacija ne more priti do veljave. Stanje je kritično, ugotovljajo strokovnjaki, treba bi bilo naglo ukrepati. No, kaže, da tokrat vendarne ne bo ostalo samo pri besedah. Vodilni družbenopolitični organizaciji sta namreč pred kratkim začeli s široko razpravo o nadaljnjem razvoju kmetijstva v Sloveniji. Stališča, sprejeta minuli četrtek na seji republike konference ZK, prinašajo novosti, ki utegnejo čez nekaj let izboljšati položaj naših poljedelcev in živinorejcev ter jim povrniti nekdano veljavo.

Toda tokrat ne nameravamo pisati o stanju v slovenskem kmetijstvu nasploh,

mešanicakav
E K S T R A

SPECERIJA
BLED

VSAKOMUR PRIJA
KAVA SPECERIJA

temveč o razmerah v škofjeških občini, kjer so odgovorni začeli z obsežno akcijo in za korak prehiteli svoje sosedje. V torek, 30. junija, popoldan sta občinska konferenca ZK in občinska konferenca SZDL sklicali skupno sejo in podrobno pretresli (ter potrdili) dolg seznam stališč posebne delovne skupine, ki je na podlagi zbranih podatkov sestavila spisek ukrepov, potrebnih za čim hitrejšo izboljšavo stanja v kmetijstvu. Konec leta bo o slednjem razpravljal tudi skupščina, saj sodi problem v okvire srednjeročnega plana razvoja komune. Osnovno vodilo pobudnikov sprememb je bila ugotovitev, da ne gre čakati na odločitve višjih (republiških) forumov, ampak pričenjeti (Nadalj. na 24. str.)

6. septembra

Zbor gorenjskih aktivistov v Bohinju

Pogovor s sekretarjem izvršnega odbora občinske konference SZDL Radovljica o pripravah na to osrednjo gorenjsko prireditev ob 25. obletnici osvoboditve

»6. septembra letos bo v Bohinju II. srečanje gorenjskih aktivistov. Hkrati bo to osrednja gorenjska proslava ob 25. obletnici osvoboditve. Tovariš Varl, vi ste tajnik odbora za izvedbo II. zborna. Povejte nam, zakaj bo II. srečanje prav v Bohinju?«

»Ko je bilo lani septembra po sklepnu medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko prvo takšno srečanje v Železnikih, so na njem sklenili, da bi bila v prihodnje takšna srečanja vsako leto v drugi občini.«

Svet gorenjskih občin je sredi junija letos sklenil, da bo drugo srečanje v Bohinju Pod skalco in v Ukancu prvo nedeljo v septembru. Za Bohinj so se odločili, ker je bila v hotelu Zlatorog pred 26 leti konferenca aktivistov jeseniškega okrožja.«

»Kakšen pa je namen srečanja?«

»Namen srečanja je, da se ob 25. obletnici osvoboditve zberejo vsi še živi medvoyjni aktivisti, ki so se v različnih organiziranih oblikah borili

proti okupatorju in domačim izdajalcem. Razen tega želimo, da na srečanje pridejo tudi povojni družbenopolitični delavci. Tako pričakujemo, da se bo II. zborna gorenjskih aktivistov udeležilo okrog 8 do 10 tisoč ljudi, ki so bili aktivni v zadnjih 30 letih na Gorenjskem.«

Ob tej priliki naj povem, da bo na zboru v Bohinju prebrana domicilna listina, ki jo bodo za vse politične, varnostne, gospodarske in druge organe, ki so delovali med

GORENJSKA KREDITNA BANKA

BLED • JESENICE • KRAJN • RADOVLJICA • ŠKOFJA LOKA • TRŽIČ

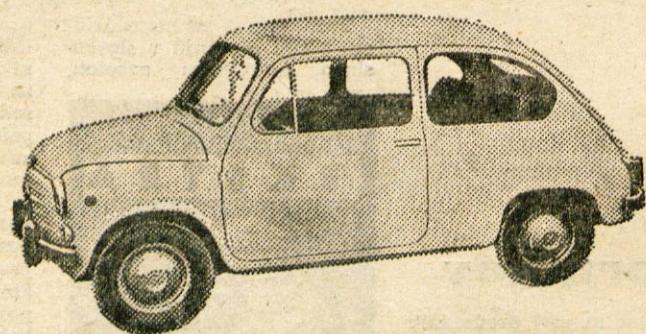
VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE

Za vlagatelje, ki v času
od 1. II. 1970 do 31. VII. 1970
vlože na hranilno knjižico ali na devizni račun
— Din 2000 - vezano nad eno leto
— Din 1000 - vezano nad dve leti
— Obnovijo v navedenem času rok vezave
Za vsek navedeni polog en žrebni listek
Za večji polog več žrebnih listkov.

19. 8. 1970
na
JESENICAH

100
NAGRAD
PRVA NAGRADA

Hranilne vloge obrestujemo:
— navadne 6%
— vezane nad 1 leto 7%
— vezane nad 2 leti 7,5%

Sredstva na deviznih računih obrestujemo:
— navadna 5% v devizah
1% v dinarjih
— vezana nad 1 leto 7%
0,5% v dinarjih

1 osebni avto »750 Zastava«	9 brivnikov »Iskra«
5 pralnih strojev »Gorenje«	10 garnitur »Girmi«
5 hladilnikov 170 »Gorenje«	10 ur - potovalnih budilik
5 koles Pony »Rog«	10 jušnih servisov
10 tranzistorjev »Bled« UKW	10 garnitur brisač
5 električ. gramofonov »Iskra«	10 jedilnih priborov

vejno, sprejele vse gorenjske občine. Razen tega pa bo ta dan v Bohinju tudi zbor borcev jeseniško-bohinjskega odreda, kjer bodo vsi preživeli borci dobili knjige spominov na prehodeno pot odreda.«

»Kakšen pa bo program drugega zborna gorenjskih aktivistov?«

»Poseben odbor že pripravlja podrobni program. Za zdaj lahko rečem, da se bomo trudili, da bo leta čim bolj bogat. Tako bo na-

večer II. zborna Pod skalco partizanski miting. Za drugi dan pa bomo pripravili kulturni program, na katerem bodo sodelovale občinske kulturno-prosvetne skupine. Na zbor bomo seveda povabili tudi najvidnejši slovenski družbenopolitične delavce. Hkrati pa bo ob tej priliki izšla posebna brošura, v kateri bodo najvidnejši udeleženci zborna v Bohinju opisali svoje spomine. Razen tega pa bomo izdali tudi posebno spominsko značko.«

A. Žalar

Karavana brigadirjev v Kranju

Organizacija Zveze mladine Hrvatske organizira vsako leto Karavano brigadirjev, ki jo sestavljajo nekdajni brigadirji, graditelji stavnih mladinskih prog.

Letošnja Karavana brigadirjev šteje 40 članov in je včeraj popoldne prispevala tudi v Kranj in nato nadaljevala

proti Preddvoru, kjer so nekdanji brigadirji prenoscili.

Danes dopoldne ob devetih se bodo zbrali v dvorani občinske skupščine v Kranju, kjer se bodo s predstavniki turističnih in prevozniških organizacij Slovenije pogovarjali o problemih turizma. Obiskali bodo še Iskro, nato pa odšli proti Ljubljani.

-jk

JESENICE

Z jeseniške občine bodo odšli na II. kongres samoupravnih ljuccev v Sarajevo trije delegati. Dva so že izbrali v Železarni, enega pa bodo izbrali delovni ljudje ostalih kolektivov v občini. Izvedeli smo tudi, da bo imel enega od koreferatov na kongresu tudi predsednik osrednjega delavskega sveta združenega podjetja Slovenske železarne Tomaž Ertl.

-jk

Na zadnji seji tovarniškega komiteja Zveze mladine v Železarni so govorili o delu, ki ga nameravajo opraviti v poletnih mesecih. Poletne mesece bodo izkoristili za izdelavo analize o delovanju mladih v samoupravnih organih, družbenih organizacijah ter organih krajevne samouprave. S to analizo bodo prav tako poizkušali ugotoviti, kakšno mnenje imajo mladi o Zvezki mladine in družbenem življenju občine. Predvsem pa vodstvo tovarniške mladine zanima, kako si mladi zamišljajo mladinsko organizacijo in kaj od nje pričakujejo.

-jk

Na občinski konferenci Zveze mladine na Jesenicah so se odločili, da se bodo z vodstvi delovnih organizacij pogovarjali o položaju vajencev, kar pomeni uresničevanje sklepov problemske konference ZMS o vajencih oziroma učencih v gospodarstvu. Vajenci bodo prav tako izpolnili anketni list z vprašanjimi o njihovem položaju.

-jk

KRAJN

Kranj, 1. julija — V stavbi občinske skupščine je bila popoldne zadnja seja izvršnega odbora občinske konference SZDL pred počitniškimi meseci. Izvršni odbor je razpravljal o nadomestnih volitvah za poslanca gospodarskega zborna republike skupščine v volilni enoti Kranj — Tržič in o osnutku pravilnika zaodeljevanje priznanj občinske konference SZDL. Razen tega je izvršni odbor ocenil izvedbo in rezultate referendumov o samoprispevkju občanov ter delo občinske konference in njenih izvršilnih organov v letosnjem prvem polletju. Na seji so imenovali tudi sekretariate sekcij za gospodarstvo, za izobraževanje in vzgojo, socialno zdravstvena vprašanja in za mednarodne odnose.

A. Ž.

RADOVLJICA

V krajevnih organizacijah socialistične zveze v radovljški občini so se pred nedavnim začeli sestanki političnih aktivov. Na njih se vodstva socialistične zveze s predstavniki drugih krajevnih organizacij pogovarjajo o uresničevanju dokumenta SZDL danes oziroma o sodobnejšem načinu delovanja socialistične zveze. Sestanki političnih aktivov so bili za zdaj v Leskah, na Brezjah in v Podnartu. Seje političnih aktivov v občini bodo končane ta mesec.

A. Ž.

Kako zagotoviti socialno varnost železarjev?

»Če bi kupci poravnali vse obvezne, bi bil naš žiro račun čez noč deblokiran,« je med drugim dejal generalni direktor jeseniške Železarne mag. Peter Kunc

Razširjena seja predsedstva občinskega sindikalnega sveta na Jesenicah, bila je v petek, 26. junija, je bila v celoti namenjena obravnavi trenutnega gospodarskega položaja v Železarni ter prihodnosti 6000-članskega delovnega kolektiva. Zaradi pomembnosti Železarne za gospodarstvo in družbeno življenje občine so se petkovega posveta udeležili tudi predsednik skupščine občine Franc Žvan, sekretar občinske konference ZKS Pavel Lotrič, predsednik občinske konference SZDL Berti Brun, republiški poslanec Grošelj itd.

Ko je predsednik občinskega sindikalnega sveta Štefan Rodi našteval vzroke za ta sestanek — po mnenju prisotnih je bil eden prvih takšnih v občini — je poudaril, da so o problematiki Železarne govorili že na VI. seji plenuma sindikalnega sveta, vendar zaradi pomanjkljivega poznavanja položaja stvarni niso mogli do dna. Rodi je menil, da bi se morali v razgovoru o današnji Železarni opirati predvsem na naslednja vprašanja: Kako daleč smo z uresničevanjem sanacijskega programa? Ali smo v Železarni sposobni zagotoviti normalne osebne dohodek ter njihove rasti? Slovenski sindikat menijo, da meščni dohodek zaposlenega ne bi smel biti manjši od 800 dinarjev, na zasedanju občinskoga sindikalnega plenuma pa si niso bili povsem na jasnom, ali je takšna rast osebnih dohodkov zagotovljena, čeprav Železarna v enem mesecu naredi veliko več, kot se ob koncu meseca znajde dinarjev v delavčevih kuvertah. Jeseniški sindikat prav tako zanima vprašanje družbenega standarda zaposlenih. Na zadnjem sindikalnem plenumu so namreč nekateri povedali, da v Železarni do leta 1973 ne bo nobenih sredstev na primer za stanovanja. Prosilci so, stanovanj, oziroma denarja za njih. Zakaj v kolektivu primanjkuje kvalitetne delovne sile. Zakaj se delavci želijo drugam, največ v tujišču. Po podatkih je kar 2000 Železarjev v tujišču. Osnovni vzrok za to so gotovo nizki osebni dohodki in težki delovni pogoji. In končno zadnje vprašanje, na katerega so v petek sindikalni delavci želeli odgovor: ali Železarna lahko tudi v prihodnje nudi dovolj kruha ali pa se je treba dogovoriti, kakšna bo jeseniška Železarna v prihodnje. Socialna varnost zaposlenih mora biti zagotovljena.

Ijena. Ob vsem tem pa se poraja še eno vprašanje. Kaj lahko store dejavniki v občini, da se bo položaj v Železarni izboljšal, kar pa ne pomeni, da se le-ti hočejo vmesavati v delo notranjih samoupravnih organov.

Omenjena vprašanja so bila temelj obrazložitvi, ki jo je podal generalni direktor Železarne mag. Peter Kunc.

Pravi čas je, je dejal, da si tudi na Jesenicah enkrat odrežemo boljši kos krahu, čeprav lanska integracija treh slovenskih železarn še ni prinesla večjih rezultatov. Glavna delovna naloga je še vedno izvajanje sanacijskega programa oziroma odpravljanje izgub. Ključne točke sanacijskega programa ostajajo. V prvem planu je racionalizacija tehnologije, boljša organizacija dela in racionalizacija porabe nekaterih vrst goriv. Nekatere zastavljene naloge so lani izpolnili. Tako so uredili pogodbene obveznosti do občinske skupščine in nekatere srednjeročne krepite spremenili v dolgoročne ali obratno. Končno so junija lani zvezni organi tudi črni metalurgiji dovolili povečati cene za 8,15 odstotka. Borbo za to so Železarji začeli 1967. leta skupno z železničarji, vendar so slednji med tem že dvakrat povečali cene. Povečal se je tudi osebni dohodek. Lansko poprečje je znašalo 1133 dinarjev, kar je 64,5 odstotka več kot 1965. leta. Ustvarili so milijardo 600 milijonov dinarjev dobička, z njim pa so pokrili le stare obvezne.

Kaj pa letos?

V prvem četrletju so gospodarji boljše, kot v enakem obdobju lani. Osebni dohodek se je bistveno povečal in znaša danes 1250 dinarjev. Realizacija je za 10 odstotkov večja, vendar med drugim tudi na račun povečanja cen. Ugodne so tudi zaloge. Obveznosti dobaviteljem so se zmanjšale od 19 milijard na 9 milijard. Dolgoči Železarni pa še vedno dosegajo 18 milijard, kar je enako dvojnem polmesečni realizaciji. Če bi kupci poravnali obvezne, bi bil žiro račun Železarne preko noči deblokiran. Kot zanimivost naj pomenimo, da so kupci zeniški Železarni dolžni skoraj 70 milijard dinarjev!

Vse te postavke govore, da so bile bistvene polletne planske obvezne izpolnjene, realizacija pa precej presežena.

In kaj zahteva od Jeseničanov srednjeročni razvojni program Združenega podjetja Murka Lesce je minuli petek v Festivalni dvorani na Bledu odprlo tekstilno modno razstavo. Svoje izdelke tokrat razstavlja 25 najbolj znanih tekstilnih proizvajalcev, s katerimi Murka redno sodeluje. Razstava bo odprta do 30. avgusta. — A. Z.

tovarna zdravil
Novo mesto
oddelek za zdravilna zelišča
Ivančna gorica

Nabiralcem zdravilnih zelišč

Priporočamo, da nabirate v naslednjih 14 dnevih PREDVSEM naslednja zdravilna zelišča, ki jih plačujemo po sledenih cenah:

CVET: ranjaka 6 din, mačjih tačic 28 din, slezovca 18 din, močvirškega oslada 4 din;

LIST: jedilnega kostanca 1,20 din, šmarnice 11 din, gloga 1,50 din, gozdne jagode 3,50 din, borovnice 4 din, regata 3,30 din;

RASTLINA: kribske rese — navadne plahtice 6 din, dišeče perle 4,70 din, kopitnika 3 din, lisicjakov rep 2,10 din, škržolice 5 din, ženiklja 5,50 din, urhovke 2,50 din, grenke ramšele 25 din;

LUBJE: krhljike 5 din;

SEME: jesenskega podleska 45 din.

Po navedenih cenah plačujemo zdravilna zelišča nabiralcem.

Nabiralcem, ki nam bodo sporočili da nabirajo zdravilna zelišča za našo tovarno, bomo zdravilna zelišča plačali po objavljeni ceni tudi v primeru, če se bodo cene znižale.

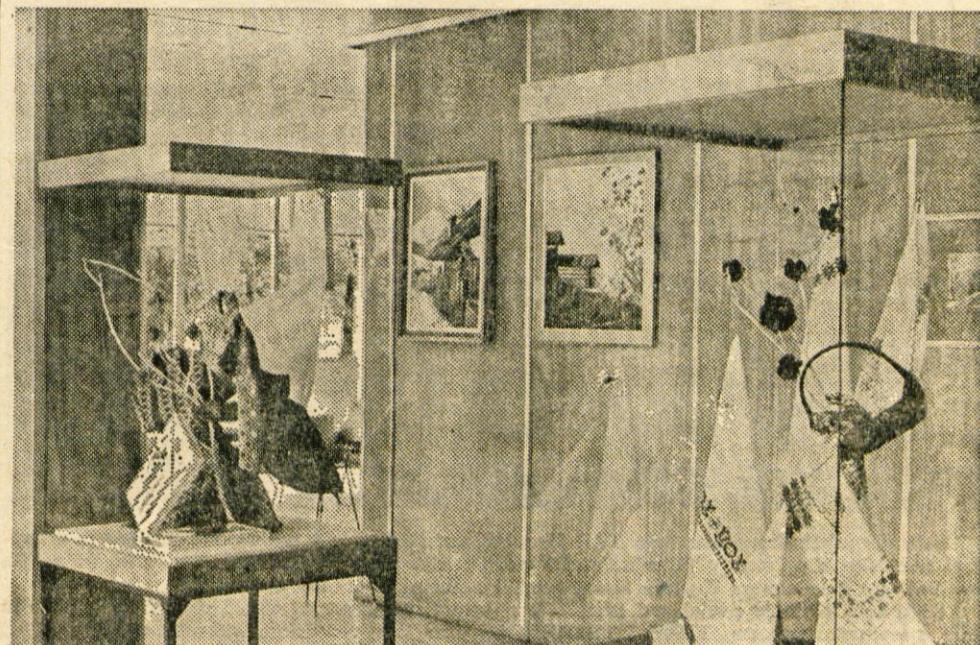
Kolikor se bodo cene zvišale, pa bomo plačali po višjih cenah, t. j. po cenah, ki bodo veljale na dan prevzema.

Odkupujemo 100 vrst raznih zdravilnih zelišč. Zahtevajte naš cenik.

Odkupujemo tudi suhe gobe in lisičke po najvišjih dnevnih cenah.

Vsa pojasnila za pravilno nabiranje in sušenje zdravilnih zelišč in gob lahko vedno dobite v našem oddelku za zdravilna zelišča v Ivančni gorici (zadržni dom) in v odkupni postaji Novo mesto, Novi trg 9.

J. Košnjek

TEKSTILNA MODNA RAZSTAVA V FESTIVALNI DVORANI NA BLEDU — Trgovsko podjetje Murka Lesce je minuli petek v Festivalni dvorani na Bledu odprlo tekstilno modno razstavo. Svoje izdelke tokrat razstavlja 25 najbolj znanih tekstilnih proizvajalcev, s katerimi Murka redno sodeluje. Razstava bo odprta do 30. avgusta. — A. Z.

DELEGACIJA ŠTAJERSKE DEŽELNE VLADE NA BLEDU — Na povabilo predsednika republike izvršnega sveta Staneta Kavčiča je prispevala v torek na tridnevni obisk v Slovenijo delegacija štajerske deželne vlade. Vodi jo njen predsednik Josef Krainer. Po dopoldanskih pogovorih v prostorih izvršnega sveta in opoldanskem sprejemu pri predsedniku republike skupščine Sergeju Kraigherju je pozno popoldne delegacija prispevala na Bled, kjer je goste v Golf hotelu pozdravil predsednik radovljiske občinske skupščine Stanko Kajdiž. Zvečer je predsednik izvršnega sveta Stane Kavčič v vili Bled priredil sprejem za delegacijo. (A. Ž.)

Foto: F. Perdan

Odlikanja predsednika republike

Sekretar občinskega komiteja ZKS Kranj Franc Rogelj je v ponedeljek, 29. junija v dvorani občinske skupščine v Kranju izročil odlikovanja predsednika republike Tita, ki so jih ob 70-letnici Planinskega društva Kranj prejeli zasluzni planinski delavci.

STANE LIKAR je prejel red republike z bronastim vencem, CIRIL HUDOVERNIK red dela s srebrnim vencem, TONE LANGERHOLC prav tako red dela s srebrnim vencem, JOZE ŽVOKELJ je prejel medaljo zaslug za narod, medalje dela pa so prejele MARIJA BRUDAR, NEŽKA JOCIF in MARIJA PONIKVAR.

Ob tej priliki so odlikovanja prejeli tudi nekateri družbeni in politični delavci, ki so bili sicer odlikovani že prej, vendar so bili ob prejšnji podelitvi zadržani. To so: JANEZ MALAVASIČ, prejel je red dela z zlatim vencem, DOMINIK MAŽGON, red dela z zlatim vencem, JANEZ MOHAR, red dela z zlatim vencem in ALOJZ ZUPANČIČ, ki je prejel medaljo dela.

S seje skupščine KSSZ Kranj Ugodno finančno stanje sklada

Na včerajšnji seji skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj so odborniki poslušali kratko informacijo o pregledu dohodkov sklada socialnega zavarovanja za prvi pet mesecev leta.

Po sedanjih dohodkih sklada se da sklepati, da bodo planirani dohodki dosegeni še pred koncem leta. To pomeni, da je na ta način omogočeno normalno poslovanje sklada brez neprijetnih blokacij računa ali drugih neprijetnosti, ki izvirajo iz sl-

tega finančnega stanja značilnega za preteklo obdobje.

Po taki ugodni sliki finančnega poslovanja je pričakovati, da bo mogoče tudi letos dodeliti nekaj dodatnih sredstev zdravstvenim zavodom. O višini teh sredstev pa bo mogoče govoriti šele po šestmesečni bilanci sklada socialnega zavarovanja.

Na seji skupščine so člani razpravljali in sprejemali tudi predloge izhodišč za pripravo statuta komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev.

L. M.

Nova Merkurjeva trgovina v Lescah

Veleželeznina Merkur Kranj — poslovna enota Železnina Radovljica bo okrog 10. julija v Lescah odprla novo trgovino, ki bo založena z gradbenim in inštalacijskim materialom ter drugim železniškim blagom. Po pripojitvi Železnine Radovljica k veleželeznini Merkur Kranj 1. januarja letos bo to že 23. Merkurjeva trgovina.

Veleželeznina Merkur je na prostoru, kjer bo nova trgovina, lani oktobra podrla stanovanjsko hišo in začela graditi novo trgovino ter preurejati gospodarsko poslopje. Tako bo v novi trgovini okrog 300 kvadratnih metrov prodajnega in prek 700 kvadratnih metrov skladničnega prostora. Trgovino je gradilo podjetje Projekt Kranj.

A. Ž.

Šolo v Radovljici že gradijo

Spoštno gradbeno podjetje Gorenje iz Radovljice je pred dnevi že začelo z gradnjo šole v Radovljici. Tako v radovljiski občini že gradijo dve novi osnovni šoli. V torek pa je posebna komisija pregledala tudi ponudbe izvajalcev za gradnjo osnovne šole na Bledu. Komisija se je

odločila za Projekt Kranj, pregledala pa bo še enkrat predračun gradnje za to šolo. Predsednik občinske skupščine Stanko Kajdiž nam je povedal, da bo približno čez en teden znan tudi že izvajalec za gradnjo osnovne šole v Bohinjski Bistrici.

A. Ž.

V LIK Kranj za pripojitev k Jelovici

V podjetju LIK Kranj je bil v torek referendum o pripojitvi podjetja k Jelovici Škofja Loka. Od 220 zaposlenih se je referendumu udele-

žilo 95 odstotkov delavcev. Za pripojitev k podjetju Jelovica pa je glasovalo 68,8 odstotka zaposlenih.

A. Ž.

Delavska univerza Radovljica razpisuje vpis v

1. osnovno šolo za odrasle (5.-6. in 7.-8. razred)
2. poklicno šolo za šoferje
3. delovodsko šolo za strojno stroko
4. komercialno šolo
5. ekonomsko srednjo šolo

Vpisovanje bo od 1. do 10. julija od 8. do 17. ure na delavske univerze v Radovljici, graščina, I. nadstropje. Informacije po telefonu 70-265.

Varčujmo za traktor in poljedelske stroje

**pri
Gorenjski
kreditni
banki**

Kruh je bridka stvar

Vse kaže, da smo Jugoslovani iznašli perpetuum mobile. Ne morda takega, kot si ga želimo in zamišljamo, pa vendar. To so cene osnovnih živiljenjskih artiklov (da o ostalih ne govorimo). Ne spomnjam se letošnje seje občinske skupščine (pa naj bo to tržiška, čeprav je verjetno v drugih podobno), na katerih se ne bi razpravljalo o cenah kruha, mesa, mleka pa spet kruha...

Tako so bili odborniki občinske skupščine spet v nujnici (v šahu pomeni to edino nujno potezo, da ne izgubiš partije takoj, izgubiš jo pa vsekakor!), da povečajo oziroma ponovno pristanejo na povečanje cen kruhu, in to pri črem za 20 par, pri tem pa kar na ceno, ki se bo zdela proizvajalcu ekonomska. Tržički odborniki so pred ne tako davnim časom že spoznali pritišek monopolja in njegove moči, zato niso mogli korektne vlogi ljubljanskega »Žita« reči svojega ne, odločili pa so se, da le o zahtevi nekoliko premislijo in o njej razpravljajo na prihodnjih sejih. Znano je namreč, da se cena moki v tem času ni zvišala niti za paro, torej so za to drugi razlogi. Proizvajalec trdi, da je kruh zdaj dober in da bo še boljši, ko bo urejena mazutna peč. Potrošnik se res ne pritožuje, res pa je en sam gib (prerez štruce na pol) relativno najbolje plačano delo pri nas, saj velja 10 par — taka je namreč razlika med kruhom, če ga kupiš v enem kosu, in med dvema polovicama.

Sicer pa odborniki ugotavljajo na podlagi primerjalnih rezultatov tudi to, da je meso v Tržiču zdaleč najdražje na Gorenjskem, čemur je morda vzrok tudi v tem, da je skupščina morda nekoliko preveč disciplinirano pristala na takojšnje vkalkuliranje 25 par pri kilogramu za živinski fond. Sicer pa je inšpekcija pri mesu nemočna, ker pravilnik iz leta 1952, koliko priklade sodi k mesu, ni več uporaben, drugega pa ni.

Sploh pa je zadnja seja obeh zborov pred parlamentarnimi poletnimi počitnicami morala opraviti še marsikaj, zato je bil njen 11 točk obsegajoč program precej raznolik: šolstvo, kultura, teritorialna obramba pa spet cene, prisilna uprava, investicije v družbeni standard preko krajevnih skupnosti, plakete mesta, spremembe odlokov in imenovanja ter razrešitev; popestrila pa so ga še številna odborniška vprašanja.

Najprej je bilo v precepju šolstvo — imenovanje novih novih ravnateljev in prehod na 5-dnevni delovni teden. Odborniki so z vsemi glasovi (razen prizadetega) izglasovali

li za ravnatelja osnovne šole heroja Bračiča dosedanjega pedagoškega svetovalca pri kranjski enoti zavoda za šolstvo Stanka Stritiha (mimogrede: novi ravnatelj je tudi podpredsednik občinske skupščine), večje oklevanje pa je bilo (zlasti po klučarjih) glede ravnatelja v Križah, kjer sta se prijavila dva precej enakovredna kandidata: izvoljen je bil Janez Ribnikar, predmetni učitelj za tehnični pouk in fiziko, ki sta ga priporočila temeljna izobraževalna skupnost in kramnska enota zavoda za šolstvo, medtem ko je druga kandidatka dobila večjo podporo v kolektivu osnovne šole. Odborniki so se z utemeljitvijo osnovnih šol o potrebi prehoda na proste sobote strinjali, saj temu v prid govore izvedene ankete med starši, tak predlog pa so sprejeli tudi že samoupravni organi vseh treh šol in TIS. Seveda pa si dokončno pravico odločitve pridržuje republiški sekretariat za kulturo in prosveto.

Občinski svet za prosveto in kulturo je predlagal tudi sprejem odloka oodeljevanju plaket mesta. Tri stopnje občinskih priznanj (zlate, srebrne in bronaste plakete) bodo letos ob 650-letnici Tržiča podeljene kot posebno priznanje organizacijam in posameznikom, in sicer za izredne dosežke na gospodarskem področju, za družbenopolitično delo, za razvijanje kulturnoprosvetne in športne dejavnosti, za humanitarno dejavnost, sodelovanje z

zamejstvom in za živiljenjsko delo.

Se najmanjši, čeprav me najpomembnejši obseg, so zajela to pot gospodarska vprašanja. Na predlog prijstvenega sveta so se odborniki odločili za podaljšanje prisilne uprave v tovarni usnja Runo. V prvi polovici letosnjega leta je bil ob pomoči strokovnjakov iz tovarne Savva iz Kranja izdelan sanacijski program, na realizaciji katerega pa so vezana precejšnja investicijska vlaganja. Sredstva zanje naj bi se zagotovila iz različnih virov, med katerimi pa je eden najpomembnejših kredit pri republiškem skladu skupnih rezerv gospodarskih organizacij. Le-to vlogo pa bodo predvidoma obravnavali še jeseni.

Skupščina je našla ustrezno rešitev za materialno urejanje nekaterih vprašanj družbenega standarda po krajevnih skupnostih. Poročali smo že o asfaltiranju ceste v Kovorju, zdaj pa imata zagotovljeni posojili tudi krajevni skupnosti Jelendol in Lom za sofinanciranje TV pretvornikov v teh naseljih. Do občinskega praznika bo zgrajen tudi most čez Bistrico pri stolpnici v Tržiču, urejeno občinsko dvorišče ter odprta nova trgovska lokalna v atriju občinske stavbe (knjigarna in slaščičarna).

Svet za narodno obrambo je predložil občinski skupščini v sprejem tri odloke: določitev števila učnih ur za pouk prebivalstva in enot civilne zaštite, določitev ob-

jektov in naprav na območju občine, namenjenih za potrebe narodne obrambe, in spremembo odloka o ustanovitvi sklada za financiranje teritorialne obrambe občine.

Odborniška vprašanja so se dotaknila številnih odprtih problemov. Ustavimo se pri tistih, ki se tičejo cest v občini. Najbolj ozko grlo predstavlja odcep ceste na Ravne pri Hrovatu. Načelnik oddelka za gospodarstvo in finance tov. Žepič je zagotovil, da kljub povečanim stroškom lahko računamo, da bo urejeno do občinskega praznika (5. avgust!) in da so načrti zainteresiranim strankam na vpogled na občinski upravi. Cesta do naselja Sehično bo zahtevala velika materialna sredstva, vendar je predstnik občinske skupščine objabil, da bodo zemeljska dela letos opravljena. Tudi edina še nezasfaltirana cesta v mestu — Ulica heroja Bračiča — ima že tako rekoč zagotovljena sredstva, le da še ni znana predračunska vrednost.

Ker ima na skrbni mestne ceste komunalno podjetje, je bila upravičena pritožba, da je le-to asfaltiralo Prehod le delno, da je Cankarjevo cesto sicer nevesekolikokrat razkopal, nikdar pa še letos za-kralo.

Ce bodo zagotovila uresničena do jeseni vsaj v mejah možnosti, se bodo odborniki obeh zborov konec avgusta lahko posvetili novim vprašanjem, pa najsi so ta že planirana ali pa se bodo pojavila medtem. —ok

Valorizirane pokojnine

Statistični podatki kažejo, da bodo že ob polletju živiljenjski stroški porasli toliko kot lani vse leto. Medtem ko se osebni dohodki delavcev še nekako upirajo zviševanju cen, pa pokojnine tega ne dosegajo kljub letošnji valorizaciji pokojnin, ki je veljala seveda za lansko leto. Nova valorizacija pokojnin za zvišanje živiljenjskih stroškov se obeta kot je že običajno še po novem letu, potem ko je izračunan ustrezen odstotek.

Zato so poslanci republiškega socialno zdravstvenega zabora predlagali, naj bi pokojnine valorizirali že sredi leta, in sicer tako, da bi upokojencem izplačali akontacijo na valorizacijo pokojnin v letu 1971. Poskus, da bi upokojencem pomagali z valorizacijo že med letom, pa zadene na zakonsko oviro: zakon namreč predvideva valorizacijo le ob koncu leta, in sicer skladno s porastom živiljenjskih stroškov. V republiških okvirih za sedaj še niso našli ustrezone rešitve tega problema.

O tem, da naraščajoči živiljenjski stroški ogrožajo upokojence, so opozorili med debato tudi poslanci socialno-zdravstvenega zabora zvezne skupščine. Kljub dokaj ugodnemu poprečju pokojnim — te so zdaj 530 din mesečno — pa so sklenili, naj bi odbori socialno zdravstvenega zabora preučili možnosti, da bi

se pokojnine in akontacije še letos povečale.

Kljub oviram, ki jih povzroča zakon o pokojninskem zavarovanju, bi verjetno bilo povečanje pokojnin že med letom izvedljivo, saj je v skladu socialnega zavarovanja delavcev zaradi inflacije prisko znatno več sredstev kot je bilo za leto planirano.

Osebni dohodki v aprilu

Po podatkih republiškega zabora za statistiko so bili poprečni dohodki za mesec april 1322 din ali za 6 odstotkov večji kot v marcu. Delavci, zaposleni v gospodarstvu, so prejeli poprečno 1270 dinarjev mesečnih dohodkov, zaposleni v negospodarskih dejavnostih pa 1622 din mesečnih dohodkov. V primerjavi z lanskim razdobjem januar-april so se poprečni oseb-

ni dohodki v Sloveniji povzeli za 17 odstotkov.

Med posameznimi gospodarskimi panogami so se letos v prvih štirih mesecih povečali dohodki delavcev, zaposlenih v gozdarstvu za 34 odstotkov oziroma na 1230 din, nato v kmetijstvu za 24 odstotkov ali na 1202 din, najmanj pa v industriji, kjer so letos povečali osebne dohodke za 14 odstotkov ali na 1176 din.

1 v p r a š a n j e

3 o d g o v o r i

Minuli petek so v Ljubljani, na 2. seji konference ZK SRS, sprejeli stališča o družbenoekonomskih vidikih nadaljnje razvoja kmetijstva v Sloveniji. Da bi ugotovili, kakšen odmev je doživel razprava, smo obiskali tri predstavnike kmečkega prebivalstva in jim zastavili naslednje vprašanje: Kaj menite o ugotovitvah konference, kateri problemi so, po vašem, v kmetijstvu najbolj pereči in vredni, da jim družba posveti vso pozornost, ter kako bi pri nas dosegli stabilnost cen in zagotovili večjo produktivnost?

● ALBIN SVETEL IZ ŠENCURJA: »Sledil sem razpravam in upam, da bodo prinesle tudi kakšno spremembu. Predvsem si želim tesnejše povezave z zadrugo in večjo vlogo kmeta pri odločanju, kam z njenimi sredstvi. Vprašujem se, zakaj nihče nečce odkupovati živine, zakaj je ne moremo prodati. Še pred nekaj meseci jo je primanjkovalo, zdaj pa ne gre in ne gre v promet. Razen tega menim, da bi morala zadruga najti denar za nabavo novih oziroma za popravilo starejših poljedelskih naprav, ki so nam jih dali v

upravljanje. Drugo leto namreč utegnejo biti že neuporabne. Šele ko bosta — in če bosta — odkup živine ter obnavljanje strojnega parka tekla vsaj približno tako dobro kakor preskrbovanje v umetnimi gnojili, bom zadovoljen, prej pa nikakor.«

● IVAN STULAR IZ STRAHHINJA: »Konferenca ZK je načela kup problemov, vendar bi se težko odločil, kateri je najbolj pereč. Vem le, da so danes razmere že precej boljše kot pred nekaj leti, ko smo vsi po vrsti obupavali. Mesarjem in potrošnikom zamerim dogovor o fiksnih odkupnih cenah mesa, ki je bil sprejet v času najhujšega pomanjkanja živine. Lani, ko so kmetje imeli govedi na pretek in je cena nora padla, se ni nihče spomnil česa podobnega, dasi bi nas s tem rešil hude stiske.«

Cene utegnemo znižati in stabilizirati edinole z

dosledno specializacijo kmetijske proizvodnje. Podprt jo bom, toda samo v primeru, da nam odgovorni z zakonom zagotovijo določeno varnost, ki bo omilila hudo tveganje. Izjemno neugodno vreme ali kaj podobnega nameč lahko povzroči katastrofo, uniči ves pridelek in spravi posameznika v nepremostljive težave. Drugače pa bi se stvar gotovo obnesla, saj imamo dovolj — in nemalo — kdaj tudi preveč mehanizacije. Le-ta je često slabo izkorisčena, toda ob sezonskem delu, ko gre včasih za dneve in ure, bi bilo posojanje usodno. Prav zato si vsak gospodar raje omisli lastne stroje.«

● FRANC LOGONDER IZ ŽABNICE: »Stališča, sprejeta v Ljubljani, so vse pohvale vredna. Škoda le, da prihajajo 15 let prepozno. Če bi ne bilo tako, bi mladi ne izgubili zaupanje v zemljo, v kmetovanje. K sreči je pri nas zadruga boljša kot kjer koli drugje. Čeprav ji primanjkuje denarja, odlično sodelujemo. Seveda bi jo bilo treba razvijati, saj njen poslovanje še zmeraj spominja na poslovanje kakšnega trgovskega podjetja.«

Osebno menim, da bi morali urbanisti bolj bde-

ti nad videzom slovenskih vasi, nad njihovo nötaknjenostjo. Zadnji čas je, da zaščitimo travnike in pašnike. Že tako so mnogi pozidani, Avstriji, ki vedo, kako je s temi rečmi, bi nam lahko bili za zgled, saj znajo resnično skrbno čuvati kmečke predele. Ne kvarijo jih s stanovanjskim hišami in industrijskimi objekti.«

Cene kmetijskih proizvodov bi sčasoma moralj znižati. Treba nam je samo omogočiti več kreditov z nizkimi obrestimi in daljšim rokom vračanja. Kmalu bi lahko predelovali več in ceneje, zlasti ker smo že dovolj mehanizirani. Določena ovira je morda le zemljiski maksimum, vendar ga je s pametno arondacijo moč zaobiti.«

I. Guzelj

Giht ali protin perutnine

V intenzivni rej perutnine moramo skrbno paziti, da je prehrana živali popolna in da v baterijo oziroma jato ne zanesemo kužnih bolezni. Že razmeroma majhne napake v rejih imajo lahko usodne posledice. Bolezni, ki tarejo rejce, lahko razdelimo v tri skupine:

- a) kužne bolezni, ki jih je veliko
 - b) parazitoze in
 - c) presnovne bolezni
- Med presnovnimi boleznimi omenimo rahitis, perosis (bolezen zaradi pomanjkanja mangana) in giht ali protin.

V protin vodijo različne presnovne motnje, ki imajo za posledico poškodbo ledvic, nakar se sečna kislina izloča s sečem, ki se kaže kot belkasta obloga kurjekov. Prvotno je prevladovalo mišljene, da je vzrok bolezni prehrana s preobilom beljakovin živalskega izvora. Ugotovljeni pa so tudi drugi vzroki, predvsem pomanjkanje vitamina A pri enolični prehrani in nehigienična obraba živali.

Bolezen se kaže v dveh oblikah, s prizadetostjo drobovja in kot sklepni protin. Prvi znaki bolezni so komaj zaznavni. Živali so videti slabotne, greben imajo slabo prekrvavljen, ki je videti uvel. Pri sklepnem protinu kokoši opazimo trde vozle na prstnih sklepih, pri golobih pa so takšni vozli na sklepih kril. Pri pregledu drobovja zaklanjih živali vidimo kredasto bele obloge srčne vreče, jetne ovojnici in drugih ovojnici v trebušni votlini. Sečevod je zadebeljen in ledvice so zelo povečane ter v njih lahko vidimo načrte belkaste tvorbe — kristale sečne kisline.

V primeru, da se protin pojavlja pogosteje, je treba spremeniti sestavo hrane. Pri nesnicah je treba znižati delež surovih beljakovin na 16% in živalim dati obilo zelenja in vitamine. Bolezen skušamo zdraviti z natrijevim karbonatom, ki ga raztopimo v pitni vodi (10 g na 1 liter vode), kakih 14 dni zapored. Pri sklepnem protinu to ponavadi ne pomaga, zato v tem primeru poskusimo s fenilkolinolkarbonsko kislino (atophan tablette). Pri posameznih vozilih so priporočljivi kirurški posagi.

dr. S. Bavdek

Kmetijski nasveti

Strojne skupnosti

● Kmetijski stroji so dragi in malo izkorisčeni. Četudi bi imel kmet denar za nakup kombajna ali podobnega večjega stroja, mislec da ga bo uporabil za svojo kmetijo, bi ga morali odvratičati od te namere. Njegov težko prisluženi denar bi bil kaj slabo naložen. Za naše razmere, ko prevladujejo majhne in srednje kmetije, je skupinska raba strojev edini način za smotorno uporabo kmetijske mehanizacije, poudarjajo vsi strokovnjaki, ki se ukvarjajo s temi vprašanji.

Sicer pa kmetje sami vedo, kako je mogoče stroje bolje izkoristiti. Znani so primeri skupne uporabe žitne mlatilnice ali sadne škropilnice. Tudi pri nas se že več število primerov, ko si prebivalci ene vasi ali skupina vaščanov kupi stroj, ki ga vsi uporabljajo, stroške pa obračunajo sorazmerno s tem, koliko časa je delal pri posamezniku. Velika škoda je le, da se strojne skupnosti hitreje ne množijo in da nimajo pri nas posebne družbene pomoči.

V sosednjih deželah, predvsem v Avstriji, kjer imajo podobne kmetijske razmere, je zaživilo na tisoče strojnih skupnosti, ki so pri nakupih strojev deležne precejšnjih ugodnosti glede posojil in obresti. Zvezna vlada plača večji del stroškov za vzdrževanje svetovalcev kmetijskih strokovnjakov.

Pri nekaterih strojnih skupnostih na Gorenjskem se lahko vsakdo prepriča, kako koristne so tudi za naše kmete. Ljudje, ki so voljni sodelovati, ki imajo medsebojno razumevanje in zaupanje, so podprli veljavnost starega reka, da v »španoviji še pes crkne«. K sodelovanju jih je prisilila nuja in korist, ki jo imajo od tega.

● Izkazalo se je, da je najbolje, če pri nakupu posameznega večjega stroja sodeluje vsak kmetovalec s svojim sorazmernim deležem, ki ga ugotovijo po površini orne zemlje. Posameznemu stroju je treba določiti oskrbnika, ki ga bo vzdrževal in razporejal delo z njim tako, da bodo vsi solastniki lahko prišli pravčasno na vrsto.

Inž. M. LEGAN

Trgovsko podjetje Rožca je 1. maja odprlo na Plavžu novo okrepčevalnico, v kateri postrežajo gostom s slaščicami, pičami in tudi s toplo hrano. Lokal, ki so ga dobili s preureditvijo prejšnje zelenjavne trgovine, je vedno poln gostov, ki se zaradi hitre in solidne postrežbe ter zelo lepo urejene notranjosti okrepčevalnice zelo dobro počutijo. Še posebno pa so zadovoljni zaradi tega, ker je to prvi lokal na gosto naseljenem Plavžu, kjer lahko dobijo enolončnice in drugo toplo hrano. V lokal je podjetje vložilo 2 milijona dinarjev.

Jesenj bodo na Plavžu odprli novo trgovino z industrijskim blagom. Tako se bo podjetje Rožca vključilo v program, da na Plavžu zgradili oskrbovalni center. Gradbena dela so večinoma že dokončali.

Trgovsko podjetje Rožca bo za dan borca odprlo novo sodobno samoposstrežno trgovino s parkirnimi prostori, bifem, turističnimi sobami ter lepc teraso. Trgovina bo stala na zelo lepem prostoru in bo zlasti pozimi, ko je v Martuljku dovolj smučarjev, privabila dosti potrošnikov. — D. Sedej

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE ima v letosnjem založniškem programu zbirk:

IZBRANA DELA HENRYKA SIENKIEWICZA v desetih knjigah

Henryk Sienkiewicz (1846–1916) je veliko ime svetovne književnosti, prvi Poljak, ki je bil nagrajen z Nobelovo nagrado za književnost (1905). V njegovih zgodovinskih romanih živi poljska preteklost: nastopajo zgodovinske osebnosti hkrati z junaki, ki jih je oživelja pisateljeva fantazija, ljubezenska doživetja se prepletajo z dvorskimi intrigami, v ospredju vsega pa so sponadi in viteška dejanja glavnih junakov.

Doslej je izšlo pet knjig Sienkiewiczevega Izbranega dela:

- Z OGNJEM IN MECEM — 1. knjiga
- Z OGNJEM IN MECEM — 2. knjiga
- POTOP — 1. knjiga
- POTOP — 1. knjiga
- POTOP — 2. knjiga
- POTOP — 3. knjiga

• Roman »Z ognjem in mečem« je izšel v novem slovenskem prevodu Janka Modra, ostali prevodi (France Vodnik, dr. Rudolf Mole) pa so na novo pregledani in prilagojeni sodobnim jezikovnim načelom.

Z OGNJEM IN MECEM ima 912 strani. Cena v prosti prodaji: pl. 160, pus. 180 din.
POTOP — ima skupno 1340 strani. Cena v prosti prodaji: pl. 240, pus. 270 din.

V drugi seriji petih knjig, ki izidejo v jeseni, pa so naslednja dela:

- MALI VITEZ
- KRIZARJI — 1. knjiga
- KRIZARJI — 2. knjiga
- QUO VADIS
- SKOZ PUŠČAVO IN GOŠCAVO

Državna založba Slovenije podaljšuje razpisano

SUBSKRIPCIJO

za zbirko desetih knjig Izbranega dela Henryka Sienkiewicza do izida druge serije — se pravi do jeseni 1970. Cena za naročnike vseh desetih knjig, vezane so v celo platno, je 650 din.

UGODNOSTI ZA NAROČNIKE:

Naročniki imajo poleg nižje cene še ugodnost obročnega plačevanja: naročnino lahko poravnajo v 13-mesečnih obrokih po 50 din. Obroke začno plačevati v mesecu, ko se naroče na celotno zbirko. Na prednaročniške ugodnosti opozarja založba posebej zato, ker bodo v prosti prodaji knjige znatno države.

Prijave naročnikov sprejemajo vse knjigarne v Sloveniji. Celotno zbirko lahko naročite tudi pri založbi: priloženo naročilnico pošljite, prosimo, v ovojnici na naslov:

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, LJUBLJANA, MESTNI TRG 26.

NAROČILNICA

Obvezno naročam pri DZS zbirko IZBRANA DELA H. SIENKIEWICZA v desetih knjigah

Naročnino v znesku 650 din bom poravnal:

- takoj
- v 13 meseč. obrokih po 50 din.

Knjige mi pošljite na naslov:

- stalnega bivališča
- na kraj zaposlitve

(Neustrezno prečrtajte.)

Kraj in datum:

Podpis:

NASLOV NAROČNIKA

Ime in priimek:

Kraj:

Ulica:

Uslužben pri:

TISKARSTVO NA GORENJSKEM

(12. nadaljevanje)

»Gorenjec« je pod novo zastavo napovedal takle program:

»Gorenjec« bo izhajal tudi še po novem letu, in sicer, kakor se nadejamo, prav črsto izhajal. Postal je polnomočen in sam svoj gospodar. Možato in brez strahu, kakor je Gorenjev navada, bo zastopal koristi ljudstva. Povedal bo prostodušno vse, kar Gorenjem ne bo všeč. Nasprotnikov »Gorenjec« ne bo sirovo obiral, pač pa, kadar bo šlo za naša sveta načela, govoril odločno in jasno. Kmet je steber gorenjske plati, pa tudi pošteni meščan poleg njega lahko živi. Poznamo bistvo gorenjske duše in potrebe ljudstva. Izpolnili bomo svojo nalogu. Naše geslo, ki naj se glasi po vsi lepi Gorenjski, naj bo: »Gorenjec za Gorenje!«

S temi besedami se je »Gorenje« obrnil na svoje bralce dne 30. decembra 1911., v zadnjih številki svojega dvanajstega letnika. Kot odgovorni urednik je bil že označen kaplan Valentin Sitar.

S kakšnimi občutki pa je sedaj služboval v svoji bivši tiskarni njen prejšnji lastnik Ivan Primož Lampret — to bi vedeli povedati te njegovi domači (hčerka Lampretova menda še živi — hvaležen bi bil bralcu, ki bi mi posredoval njen naslov). Vsekakor ti občutki niso bili prijetni, saj je pravzaprav služil — motiv kruhoborstva? — dovršajnjim političnim nasprotnikom...

Tehnično je vodil Iv. Pr. Lampret tiskarno Tiskovnega društva vse do leta 1913. Po Lampretovem odhodu iz Kranjske je prevzel tehnično vodstvo tiskarne faktor Josip Linhart.

PODGETNI ZALOZNIK

Spričo zapečarske previdnosti — bojavljivci pravijo pomanjkanju hrabrosti in podjetnosti modrost! — s katero sta pričeli svoje poslovanje obe novi kranjski tiskarni, tako Koblarjevo »Tiskovno društvo« kot leto dni pozneje osnovana Pirčeva »Sava« — se nehote spomnimo na Lampretovo tiskarsko in založniško podjetnost.

Poleg »Gorenjca« in cele vrste druge periodike (»Naprek«, »Rdeči prapor«, »Naši zapiski«, »Tobačni delavec«, »Slovenski Štajerc«, »Fesenska straža«, »Korošec« ter

sokolski »Vestnik« in »Vadlješki list«), o kateri smo že pisali, je tiskar Lampret razvил pravcato založniško dejavnost.

Ni več tiskal le za Gontišnija in Schwentherja, pač pa je začel sam zalagati knjige, brošure in razglednice.

V januarju 1911. je izšel njegov cenik knjig in brošur, ki so izšle v založbi tiskarne Iv. Pr. Lampret. V vabilu k naročbi pravi tiskar:

»Temelj vsake izobrazbe je čtivo, in sicer dobro in poučno čtivo. Moje založništvo si je stavilo nalogu, izdajati poučne in zabavne knjige in brošure najrazličnejše vsebine po kolikor mogoč nizki ceni, da je vsakemu, tudi najsiromašnejšemu, moč nakup. Saj manjka izobrazbe ravno v nižjih slojih, katerim je lastna izobrazba onemogočena in otežkočena, bodisi zaradi pomanjkanja kulturnih središč, bodisi zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. — Bralcu naj čitanje ne bo samo v zabavo, temveč tudi v pouk. Prečitana knjiga naj vzbuja v njem nove misli, nova raziranja, razširi naj mu pogled.«

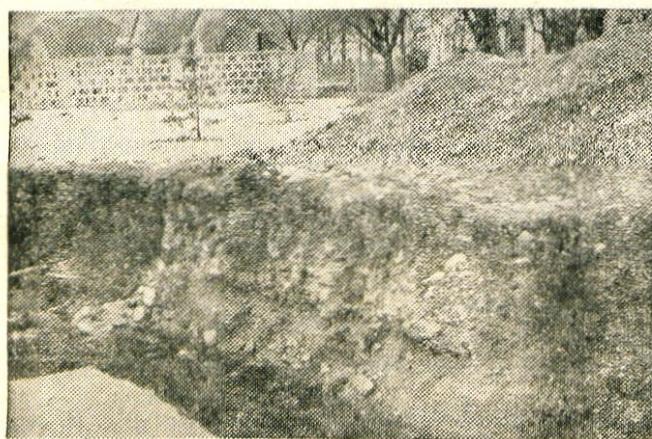
Popolnoma sodobne misli izpred šestdesetih let. Dokaz več za Lampretovo napredno usmerjenost.

V njegovem »ceniku« preberemo, da je v zbirki »Več luči!« izšlo kar enajst snopičev »potrebnih, poučnih, zabavnih in aktualnih« spisov za slovensko ljudstvo« (nekaj naslovov: »V boj za staro pravdo!«, »Kmečki cesar Matija Gubec in osvoboditev kmeta«, »Zakaj bi se duhovnik ne ženil ali celibat. i. dr.).

Nadalje vidimo, da je Lampret založil: »Novi državnozborski volilni red z zemljekvidom«, »Vodnik po Gorenjski z zemljekvidom«, »Možes ali Darwin?«, »Kraljevič v berač« od Marka Twaina, »Deset let v peklu« (»izviren socijalno-političen svetovni roman«), spisal dr. Radovan Pavel. — Lampret je založil tudi nemško natisnjeno brošuro, ki prikazuje tudi tujcem krivice do slovenskega šolstva in kulture; hkrati pa se zavzema za ustanovitev univerze v Ljubljani (»Schul und Kulturrelend in Krain. — Ein Beitrag zur Frage der slowenischen Universität.«).

(Nadaljevanje sledi)

Črtomir Zorec

Gradbena jama za mrliško vežico pri žabniškem pokopališču, kjer so v profilu vidni temelji rimskega zidovja.

Rimski zidovi pri Žabnici

Žabnica je že staro mestno področje. O tem pričajo tudi številne najdbe. Tako poroča Senija o najdbi kamenitega kladiva in zapisek iz leta 1912 v žabniški župni kroniki o najdbi rimskega zidovja in manjših predmetov iz rimske dobe na sedanjem pokopališču. Leta 1956 so pri Podlipniku — Kuraltu v Žabnici pri izkopu kleti naleteli na lončene posode razporejene v krožnem loku v medsebojni razdalji 1,50 m in v globini ca. 60 cm. Zelo verjetno so rabile kot skladišče in so po mnemljivosti strokovnjakov iz staroslovenske dobe.

Ko sem aprila zašel na žabniško pokopališče, sem pred vhodom v izkopani gradbeni jami opazil ca. 30 cm pod zgornjim robom profila zid, ki je potekal v smeri vzhod — zahod v dolžino ca. 4 m in v globino 1 metro. Zid je zidan iz večjih kamnov in prodnikov in vezan s trdno apneno malto. Tudi v južnem profilu je opaziti sledove zidu, ki je potekal v smeri sever — jug. V izkopanem materialu se vidi posamezni odkruški tega zidu, ki je bil porušen pri izkopu gradbene jame. Izkop je bil opravljen z bagrom v jeseni 1969. leta za gradnjo mrliške vežice.

Poizvedbe pri sosedih so pokazale, da se ti zidovi širijo še proti severu k cesti Dorfarje — Žabnica in proti zahodu. Tako pravi sosed Bergant Jože, Dorfarje 4, da je zidovje še pri njih v vrtu. Tako so zadele, ko so v vrtu kopali jamo za apno, na zidovje, ki se vleče prek vrta zadaj za delavnico v smeri juga, proti sedaj izkopani gradbeni jami. Tudi na južni strani so pri izkopu pokovalnice naleteli na te zidove. Tako so skoraj ves temelj hiše in delavnice naredili leta 1937 iz kamenja, ki

so ga izkopali na vrtu iz teh zidov v tleh. Spominja se, da je bil na nekem mestu vrh zidu obložen s »kroglami« in zaliž z malto. Nakopali so veliko teh krogel.

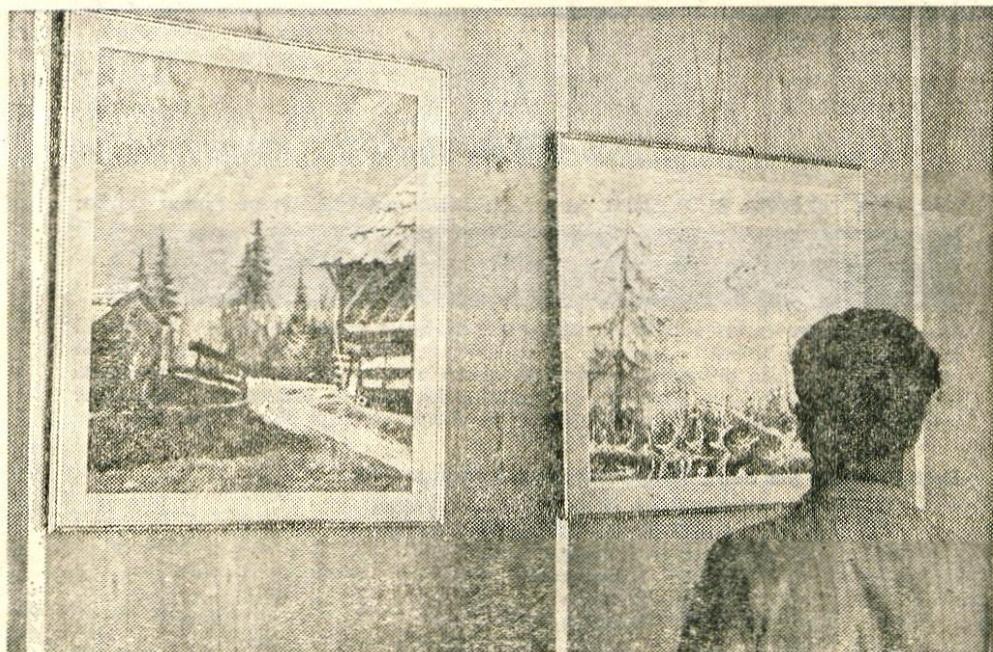
Zidove je našel v tleh svoje parcele tudi Potočnik Urban, Dorfarje 5, sosed severno od Berganta, ko je gradil klet pod jugozahodnim delom svoje stanovanjske hiše. Tukaj je prihajal zid iz južne smeri in je imel pravokotni odcep proti zahodu. Hiša prej ni bila podkletena in zato ne ve, če je še kaj zidov v tleh izven izkopane kleti. Hišo je kupil že zgrajeno. Zid so pri izkopu kleti porušili in kasneje porabili za v beton. Bil je to rdeč kamen iz kamnoloma v Hošti pri Škofji Loki.

Na zidovje v tleh je naletel tudi Logonder Jože Dorfarje 1, ko je leta 1932 zidal hišo ob cesti. Kot se spominja je bilo zidovje mešano z opeko.

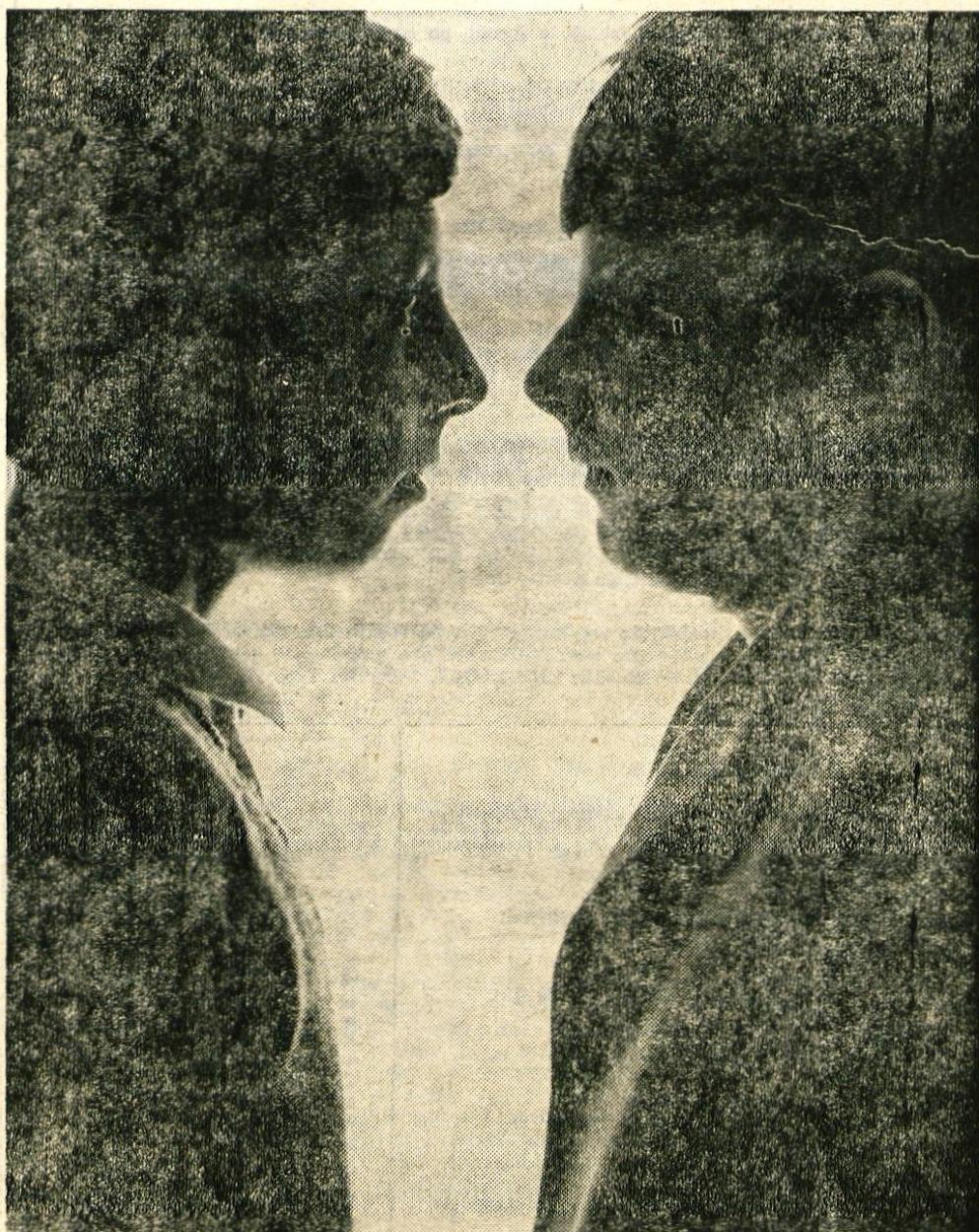
V skico so vrisane zgoraj navedene najdbe zidov. Nesporno je, da so ti zidovi nadaljevanje že leta 1912 omenjenega rimskega zidovja. Kaj to zidovje predstavlja, je sedaj še težko z gotovostjo reči. Morda je bila tu rimska villa rustica ali morda cestna postojanka. To bo razjasnilo lahko le izkopavanje.

V pisanih virih se pojavi Žabnica že zelo zgodaj. že v letu 973 se navaja na meji freisinške posesti. Leti 1160 je stal v Žabnici dvor. Prvotna cerkev pa je stala tudi že pred letom 1500. Sama Žabnica kot celotno Sorško polje skrivata v tleh še veliko ugank in raznih presečanj. Zato bi zaslужila večjo pozornost tako pri izvajalcih raznih del kot pri upravnih organih, ko ta dela dovoljujejo.

inž. R. Brank

RAZSTAVA V FESTIVALNI DVORANI — Po dveletnem premoru je Zavod za turizem na Bledu letos v Festivalni dvorani spet postavil slikarsko razstavo. Tokrat razstavlja okrog 20 del v olju in temperi Zdravko Kotnik iz Mojstrane. Razstava bo odprta vso sezono oziroma do srede septembra. Vsa razstavljenia dela so naprodaj. — A. Ž.

Tretjeuvrščena fotografija z razstave »Mladina Kranja fotografira«. Imenuje se Iz oči v oči, njen avtor pa je JANKO DRAKSLER iz osnovne šole Stane Žagar.

Pred svetovnim prvenstvom v padalstvu

Od 6. do 20. septembra bo na Bledu X. jubilejno prvenstvo v padalskih skokih. Prvo svetovno prvenstvo v tem športu je bilo pred dvajsetimi leti prav tako na Bledu. Organizacijski komite čaka še veliko nalag.

Urediti je potrebno letališče in okolico. Asfaltirali so že odcep ceste na letališče, odslužene barake bodo zamenjali z novimi montažnimi hišami, lope pa so nekoliko razširili. Živila iz Kranja so preuredila restavracijo, v teku pa je izdelava petdesetmetrskega kroga, v katerega bodo skakali padalci. Sprejeli so že tudi pravilnik o točkovjanju posameznih skokov. Skokov v jezero ne bodo točkovali in se ne bodo šteli za pokal svetovnega prvenstva.

Prvi in zadnji dan bodo padalci izvajali atraktivne skoke za pokal Turizem-Bled 70.

Vsaka prijavljena ekipa lahko šteje 15 članov, od tega 10 tekmovalcev. Pričakujejo, da se bo X. svetovnega prvenstva udeležilo nad 300 tekmovalcev iz najmanj tridesetih dežel. Do sedaj so že prijavile svojo udeležbo ekipe iz Velike Britanije, Čila in Peruja. Sodniški kolegij bo sestavljen iz samih znanih sodnikov. Vrhovni sodnik bo Kanadčan. Padalci bodo skakali z višine 2000 m in 1000 m posamično in skupinsko na cilj.

Za ogled tekmovanja bodo skupine lahko dobile posebne skupinske vstopnice, na voljo pa bodo tudi vstopnice za ogled vseh tekmovanj. Avtomobili bodo moralni imeti posebne oznake. **M. Baj**

Cesta na Stražo

Te dni so začeli graditi cesto na Stražo, kajti staro cesto so zima, naliivi in hudojurniki popolnoma uničili. Cesta bo potekala po novi trasi, bo širša od stare in se bo nanjo priključila nad spodnjim postajo žičnice. Brž ko bo cesta prevozna, bo začela obratovati tudi žičnica, na vrhnji postaji pa bodo odprli bife. Ce bo obiskovalcev dovolj, bodo poskrbeli tudi zabavo.

M. B.

Modelarstvo

Pred dnevi je bilo na letališču v Lescah prvenstvo Gorenjske v modelih jadrinalnih letal kategorije A-1 in A-2. Največ tekmovalcev je bilo iz Kranja. Prvič sta sodelovala tudi dva tekmovalca z Bleda, od katerih se je Prhavc v kategoriji A-1 uvrstil na drugo mesto.

M. B.

»Navezala sem se na Škofjo Loko«

Obisk pri škofjeloški zdravnici dr. Mariji Bračko

Našel sem jo v njeni ordinaciji, sredi zdravstvenega doma Škofja Loka. Pravkar je bila odpravila zadnje paciente, sedla za pisalo mizo in si privoščila nekaj minut počitka. Sobo so prevevale značilne vonjave po razkužilih, vonjave, ki bolnika navdajajo z upanjem, zdravega pa tesnobo.

»Sedite, sedite! Boste limonado?« me je pobarala zdravnica dr. Marija Bračko. Teden praznuje 25-letnico svojega prihoda v mesto pod Lubnikom, četrto stoletja trdega dela, naporov in odrekanj, ki so ji prinesli naslov enega najzaslužnejših občanov škofjeloške komune.

»Prosim vas, ne dolgovozelite, ne sestavite celega romana, ampak bodite čim krajši,« je že na začetku najinega razgovora dejala simpatična jubilantka. Skušal jo bom ubogati in pisati v telegrafskem slogu. Torej...

Dr. Bračkova se je rodila 12. septembra 1914 na Češnjici pri Železnikih. Diplomirala je leta 1939 v Beogradu, nakar sta z možem odšla v Avstrijo. Nemčiji priključeno deželo so one dni pretresali hudi nemiri. Oblast je preganjala tuje in mladi zdravniki in uspelo dokončati specializacije iz otroških bolezni. Od aprila 1941 naprej, ko je pad-

la Jugoslavija, sta dr. Bračkova ter njen soprog živel v stalni negotovosti in strahu, kdaj ju bodo aretilari. Ker se jima je medtem rodila tudi hči, sta januarja 1944, tik pred prvim bombardiranjem Dunaja, pobrala šila in kopita ter odpotovala domov, na Stajersko, k moževim staršem.

»Prebivali smo med kmeti,« mi je pripovedovala zdravnica. »Takrat sem prvič v praksi preizkusila svoje znanje. Priložnosti je bilo več kot dovolj.«

Konec četrtega leta vojne so se Bračkovi hoteli preseliti v Selško dolino, toda zaradi napetih razmer — partizanska vojska je osvobodila precejšen del ozemlja in potisnila Nemce prav do Selca — so občali v Škofji Loki. Mesto ob Sori je tedaj premoglo le dva zdravnika, dr. Arko in dr. Homana. Prezaposlena moža sta mlado kolegico rotila, naj se jima pridruži. Ceprav je poprej imela drugačne načrte (izpopolnjevanje v ljubljanski bolnišnici) in dasi ji niso mogli zagotoviti niti poštenega stanovanja, je privolila.

»Stanovanje smo dobili še le po osvoboditvi. Priskrbel nam ga je predsednik občine tov. Vraničar. Začela sem delati, garati. Dr. Homana in dr. Arko sta kmalu odšla in mi pustila kopico bolnikov. Razmere so bile, milo rečeno, nemogoče. Primanjkovalo je zdravil in antibiotikov, o penicilinu smo lahko samo samo sanjali. Resnično ne vem, kako sem zmogla peš — kasneje pa z razmajanjem moškim košesom — nekajkrat tedenško obresti pol občine. Do hribovskih vasic so vodile strme, zarasle stezice in ne, kakor danes, makadamske ali celo asfaltirane ceste. Domov sem prihajala le spati in jest, za otroke je skrbela tašča. Kasneje smo v hiši uredili

majhno čakalnico. Ordinacije ni bilo in spominjam se, da je neka ženska rodila kar na otroški postelji. V hujših primerih sem poprosila za pomoč tov. Streklja, taksista in edinega šoferja v mestu, ki je bolnike vozil v Ljubljano.«

Delovni pogoji so se nekoč izboljšali šele leta 1952, ko so ločani zgradili lasten zdravstveni dom in ko je dr. Bračkova dobila družbo — zdravnika dr. Jenčiča. Pravo atrakcijo je pomenil tudi nov rešilni avtomobil.

»Leta 1955 ali 56, ne vem več točno, sem kupila močed in opravila vozniški izpit,« se spominja moja sobesednica. »To je bilo nekaj posebnega. 'Bencanje' bi namreč takrat v Loki lahko preštel na prste ene roke. No, danes so stvari precej drugače. Skupno nas je kar šest splošnih zdravnikov. Dela imamo še zmeraj čez glavo, vendar ne terja več pretiranih naporov. Odkar so v Kranju uredili porodnišnico, smo precej razbremenjeni.«

»Vam je kaj žal petindvajsetih let, ki ste jih preživeli v Škofji Loki?« sem želel vedeti.

»Žal? Kje neki! Za noben denar ne bi odšla. Povem vam, iz Loke me bodo samo še odnesli. Občudujem jo, kajti zares je lepa. Navezala sem se nanjo, navezala kot se utegnesh navezati edinole na bolnika, ki se mu reši življenje, ki si skupaj z njim premagal dolgotrajno boleznen.«

Limonade v kozarcu pred menoj je že zdavnaj zmanjkal v zdravnici, nosilko medalje dela 3. reda, sva se poslovala. Medtem ko je zunaj sedela v fička, sem mimo grede zvedel, da doslej ni imela niti najmanjšega karambola in da so ji pri AMD podeli priznanje za previdno vožnjo. Cestitamo!

I. Guzelj

Fijakarji in turizem

Blejskim fijakarjem letos ne zmanjka dela, posebno ne ob koncu tedna. Pravijo, da se s kočijo najraje popeljejo Avstrijeci, Nemci in Italijani. Najbolj priljubljene poti so okrog jezera in na grad, včasih pa se kdo odpelje s kočijo tudi na železniško postajo v Lesce. Fijakarji imajo organizirano posebno službo, tako da gosti lahko kar po telefonu naročijo kočijo. Cena za vožnjo okrog jezera je 30 din, za grad 40 din. Za uro čakanja zaračuna kočijaž nadaljnjih 10 din.

M. B.

Mostovi

V pomladanski odjugi je Sava Bohinjka v bližini Bleda odnesla dva mostova. V Selu so takoj zgradili novega lesenega, v Ribnem pa teko priprave za gradnjo betonskega mostu. Ostankov starega še niso odstranili. Narasla voda pa je močno ogrozila tudi most v Bodeščah pri Bledu, saj ga je delno vignila s temeljev, nekaj nosilcev pa se je podrl. Zato nedeljskim piknikarjem, ribičem in drugim izletnikom ne priporočamo vožnje čez most, saj grozi, da se bo zdaj zdaj podrl.

M. B.

Avtobusno postajališče na Podreči

Pred približno dvema letoma so prebivalci krajevne skupnosti Mavčiče ob cesti na Podreči sami uredili avtobusna postajališča. Pred nedavnim pa se je pri postajali-

šču v smeri Kranj — Medvode na Podreči nekaj zataknili. Zaradi neurejenih zemljiških zadev je lastnik zemljišča denar vrnil in postajališče zasul. **A. Z.**

na seji krajevnega političnega aktivista sklenili, da dokler za novo postajališče ne najdejo ustreznejšega prostora, bo začasno postajališče pri gostilni na Podreči. **A. Z.**

Novi strokovnjaki strokovnih šol ZIC Jesenice

Na tehniški srednji šoli želarškega izobraževalnega centra na Jesenicah je letos diplomiralo od 57 dijakov, ki so uspešno opravili IV. letnik, 42 ali 73,6 %. Na strojnom oddelku jih je diplomičalo 30 in na metalurškem 12. Od 57 kandidatov jih ima 14 popravne izpiti iz po enega predmeta, štirje pa bodo celotni diplomski izpit ponavljali. Diplome so bili oproščeni trije dijaki, ki so končali razred z odličnim uspehom, poprečno pa je bil dosežen na diplomskem izpitu dober uspeh.

Na poklicni industrijski šoli istega zavoda je bilo od 78 učencev 74 pripuščenih k

ae

opravljanju zaključnega izpita. Dva, ki sta končala razred z odličnim uspehom, sta bila zaključnega izpita oproščena, na izpitih pa so bili doseženi tisti rezultati: odličen 1, prav dobrih 9, dobrih 38, zadostnih 6, z 1 nezadostno 13 in z 2 ali več nezadostnimi 4. V odstotkih je opravilo zaključni izpit tudi na poklicni šoli nad 75 %. Poprečni uspeh zaključnega izpita je bil tudi dober. Z novimi strojnimi in metalurškimi tehnikami ter kvalificiranimi delavci kovinske in električne stroke je dobila Železarna Jesenice nov kader, katerega naloga pa bo izobraževati in strokovno izpopolnjevati se še vnaprej.

**Dr. J.
Prešern:**

Kronika PD Radovljica 1895-1970

Ponatis z dovoljenjem uredniškega odbora Planinskega vestnika. Prispevek je bil objavljen leta 1955 v PV.

— 3 —

Udejstvoval se je tudi kot planinski pisatelj in v PV je več njegovih notic o društvenem delovanju. Nedvomno njegovi so naslednji sestavki v PV:

O planinskih lekarnicah — 1895.

Čez Zelenico — 1895. Ta članek opozarja posebno na planinsko floro in omenja kot posebnosti: Saxifraga Hohenwartii Stembg., viola Zoissi Wolf., campanula Zoissi, Thlaspi rotundifolia i dr. Pečana (Ratitovec) — 1895.

V kazalu mu ravn. Wester pripisuje tuči člahke Novo jezero — 1897 in Labodska dolina — 1898, kar pa je dvomljivo.

Pokojni botanik Rajko Justin ga je celo dolžil, da je zanesel iz Pirenejev kot do tedaj edino znanem najdišču na Begunjščico tisto redko violo cornuta, ki jo je na Begunjščici odkril prof. Alfonz Paulin (PV 1902). Kolikor je meni znano, Roblek v Pirenejih ni bil. Poleg tega si je Roblek postavil spomenik, ki je edinstven v zgodovini našega planinstva, o čemer bo govor kasneje.

Građevna dejavnost v tej dobi je bila izredno obsežna, ob malih lastnih sredstvih in skromnih podporah države in naših denarnih zavodov naravnost čudovita. Že pripravljalni odbor je začel graditi Vodnikovo kočo, ki je bila izročena prometu z otvoritvijo 19. VIII. 1895, torej komaj pet mesecov po ustanovnem občnem zboru. Otvoritev koč so bile takrat nekakšna nacionalna demonstracija in poročila pravijo, da

»je goste pozdravilo streljanje topičev v Boh. Bistrici in Srednji vasi, da je koča blagoslovil tedanjki kapelan v Sr. vasi Piber ob udeležbi: 45 turistov.«

Iz društvene bilance za leto 1895 je razvidno, da je koča stala 620 goldinarjev, za njeno notranjo opremo pa je bilo porabljenih 105 gld.«

Bila pa je to druga koča SPD sploh, ker je edino Osrednje društvo postavilo preje Orožnovno kočo na Črni prsti. Stala pa ni na današnjem mestu, temveč prav spodaj na planini Velo polje. Pot skozi Bohinj na Triglav je bila ena izmed glavnih in prav pogosto uporabljanih, ker je veljala za najlažjo. Nemcem je bila nova koča v veliko spodtiko, ker je bila prva pod Triglavom v slovenskih rokah. Imeli so jo za izzivanje; bila pa je še več. Vilfan in Roblek sta napadla Nemcev v Julijskih Alpah frontalno z juga, Aljaž pa je leto kasneje s Kredarico vdrl naravnost v nemško linijo Mariatheresien-Deschmannshütte. Nemška »posest« Triglava je bila torej po uvidevnosti funkcionarjev podružnice najprej od juga napadena in potem s pomočjo Aljaža od severa za vedno razbita. Tega so se Nemci hitro zavedeli, bridko so čutili izgubo in iskali priložnosti za napad v javnosti. Povod je bil kmalu podan. Dne 26. VIII. 1899 se je ponesrečila 54-letna učiteljica Johanna Stein z Dunaja, ko je hotela preko Ponca h Klanškim jezerom. Glede na ta dogodek so prinesle Mitteilungen des österr. und deutschen Alpenvereines v številki 17. z dne 15. IX. 1899 naslednje poročilo:

»... Rešilna postaja (sc. Kranjske sekcije AV) je bila o nesreči obveščena še 28. VIII., nakar sta vodja postaje Anton Ječmink in ... Otto Fischer z uporabo prihodnjega vlaka prispeva v Rateče ob treh popoldne. Med tem je bila neka v

Ratečah pripravljena ekspedicija ravno na tem, da spravi zjutraj istega dne ponesrečeno v dolino. Ko sledimo običaju, da je treba pri alpskih nezgodah napraviti zaključke, ki utegnejo pripomoči do njih utesnitve, moramo ugotoviti naslednje: Ponesrečenko, 54-letna dama, ki je bila najbrž zelo nervozna ... bi najbrže ne bila šla na oddaljeno, redko obiskano Ponco, če bi je k temu ne bila zapeljala markacija, katero je društveno planinskega stališča komaj odobravati. Markacija se namreč konča na vrhu grebena, ne pa na kakem izrazitem vrhu (Velika Ponca leži namreč precej daleč severno), ne označuje torej nikakega prehoda ali vrhunski vzpon v celoti. Spada med veliko število onih od neizkušenih rok pod firmo Slovenski društvo izvršenih markacij, pri katerih se zastonj vprašujemo po njih potrebi, kakor tudi po oni strokovnosti, ki naj bi bila lastna vodstvo planinskih društev ... Rešilna postaja AV v Ljubljani je bila obveščena še potem, ko iz bliže ležeče Radovljice, ki je bila dan preje obveščena, ni dospel noben zastopnik v Belo peč. Zato so se reševalna dela vršila brez strokovnega vodstva in truplo je bilo na več mestih vrženo navzdol ... ko pa je truplo dospelo v Rateče, je hitro poselgel vmes zastopnik SPD ... in javnost je bila po dnevnem časopisu podučena o zaslugah tega društva. Taka nova vrsta planinske reklame ...«

PV poroča o tej nesreči med drugim, da je Radovljiska podružnica organizirala po načelniku Robleku rešilno odpravo sedmih mož. Vse stroške vodnikov, pogrebne stroške pa je prevzela rateška občina. Ni res, da markacija ne drži do nobenega vrha, ko pa pelje na vrh Srednje Ponca. Podružnica je takoj, ko je dne 27. VIII. izvedela o nesreči, poslala kole sarja z denarjem in navodili. Se istega večera so člani sestavili odpravo pod vodstvom učitelja Vrščarja. Zavračajo se tudi na druge trditve zlasti o premetavanju trupla. V tem smislu je poslalo SPD listu popravek po S 19 takratnega avstr. tiskovnega zakona, ki ga je list sicer moral priobčiti, dodal pa je zopet zelo strupen komentar. Neupravičenost nemškega poročila je ovrgla pokojnica sestra Fani Stein v Neu Freie Presse na Dunaju dne 22. IX. 1899, kjer je izrekla javno zahvalo SPD in njenemu načelniku Robleku, ker je društvo prevzelo reševalne stroške, ne da bi zahtevalo povračilo. Podružnica je nabirala prispevke za spomenik in ga postavila 1899 na rateškem pokopališču z napisom: Prijatelji in sotrudnici v hvaležen spomin — SPD Radovljica. Stroški za spomenik so znašali 170 K, nabralo se je 126 K, ostalo pa je dalо društvo iz svojega.

Pa to ni bila prva nesreča v okolišu podružnice. Dne 6. VIII. 1895 se je pri trganju planik ponesrečil na Črni prsti Fran Gorčičnik. Pri iskanju trupla sta pomagala Lj. Stiasny in Mijo Grobotek, podružnica pa je položila na njegovo krsto »prelep venec«.

»V Avstriji je veljala tedaj goldinarska valuta, ki jo je 1900 nadomestila zlata kronska veljava. Za gld srebreni veljave, ki zaradi ogromnega padca vrednosti srebra ni mogla več veljati kot podlaga, so dali dve zlati kroni. Po čl. III. zak. z dne 2. VIII. 1892. drž. zak. št. 176, je šlo na en kg čistega zlata 3280 K. Zakon je stopil v veljavo 1. I. 1900. Dejansko so krožili zlati kovanci po 10 in 20 K. Izginili so iz prometa ob »bosanski krizi« 1908. Kdor ve za današnjo ceno zlata, si bo vrednost krone in goldinarja lahko izračunal. — Napan drugim valutam je veljala naslednja relacija: USA — 5 K, rubelj — 3 K, marka — 1.20 K, šv. in franc. frank, lira, dinar — 0,96 K.«

Težave z napisnimi tablami

V zadnjem času se kar pogosto dogaja, da v mestu ali ob cesti v naselju in zunaj naselja lepega dne opazimo napisno ali reklamno tablo. Pred dnevi smo komunalnega inšpektorja pri kranjski občinski skupščini inž. Sajovicu popršali, kje in kdaj se lahko postavljajo takšne table. Znano je namreč, da velikokrat tisti, ki jih postavijo, nekote ovirajo promet ali skazijo videz določenega kraja.

Inž. Sajovic je povedal, da odlok kranjske občinske skupščine o zunanjem uredbi in videzu mesta določa, da morajo tisti, ki želijo postaviti napisne oziroma reklamne table, dobiti dovoljenje urbanistične in komunalne inšpekcije pri občinski skupščini.

»V zadnjem času ugotavljamo, da je veliko tako imenovanih črnih postavitev napisnih tabel. Prav zato smo se s Cestnim podjetjem dogovorili za akcijo in bomo na ce-

sti prvega reda odstranili vse napisne table, ki ovirajo promet. Povem naj le še to, da za postavitev table ob cesti v naselju izda dovoljenje občinski upravni organ, zunaj naselja pa za postavitev table lahko izda dovoljenje Cestno podjetje.« A. Z.

OSNOVNA SOLA
HEROJA GRAJZERJA
v Tržiču, Zali rovt
prodaja

RABLJEN RACUNSKI
STROJ ASCOTA.

Licitacija bo 10. julija ob 8. uri za družbeni sektor, ob 9. uri za ostale v tajništvu šole.

Trgovsko podjetje
ELITA KRAJN,
Titov trg 7

objavlja prosto delovno
mesto

IZLOŽBENEGLA
ARANŽERJA

Pogoji: kvalificiran trgovski delavec ali aranžer s primerno šolsko izobrazbo, lahko začetnik. Poskusna doba 1 mesec. Osebni dohodki po pravilniku o razdeljevanju osebnih dohodkov. Prijave z dokazili in opisom dosežanje zaposlitve sprejema upravni odbor trgovskega podjetja Elita, Kranj do zasedbe delovnega mesta.

Poslovni odbor
KINEMATOGRAF-
SKEGA PODJETJA
KRAJN
razglaša prosto delovno
mesto

NATAKAR-ICA
za Snaek bar kina
Center.

Pogoji: gostinski delavec ali živilska trgovska stroka z 1 leto prakse ali priučen gostinski delavec s 3-letno prakso in da ima preskrbljeno stanovanje v Kranju ali bližnji okolici. Razpis velja 15 dni po objavi.

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

SOBOTA

4. JULIJA

4.30 V praznično jutro — 8.05 Zbor slovenskih pionirjev na Pokluki — 9.05 Pesmi in plesi iz naše domovine — 10.05 Mlada generacija o revoluciji in vseljudski vstaji — 10.35 S pesmijo skozi borbo in delo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Praznijmo z vedrimi ritmi — 12.10 Lepe melodije — 13.30 Indokina živi — 14.05 Veselo popoldne z domačimi godci in pevci — 15.05 Ples za praznični dan — 16.00 Radijska igra — 16.04 Popoldanski divertimento — 17.05 Gremono v kino — 17.50 Partizanka Anka — opera — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansamblom Atija Sossa — 20.00 Srečanja ob dnevu borca — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi spored

14.05 Zabavni zvoki — 15.00 Jazz na drugem sporednu — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Naš podlistek — 17.50 Z orkestrom Boston Pops — 18.00 Pisačna paleta zabavne glasbe — 18.40 Iz arhiva lahke glasbe — 19.05 Prijeten večer ob popevkah in plesnih melodijah — 20.05 Svet in mi — 20.20 Pesmi našega boja — 20.45 Mladi slovenski solisti — 21.45 Operni koncert —

Izjava in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek, račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefon: redakcija 21-835 21-860, uprava lista, majočna služba 22-152. — Naročniška letna 32 polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

22.15 Okno v svet — 22.30 Pot v zmago — 23.55 Iz slovenske poezije

NEDELJA

5. JULIJA

4.30 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.57 Skladbe za mladino — 9.05 Srečanja v studiu 14 — 10.05 Še pomnite tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z novimi ansambi domačih napevov — 14.05 Pričuvljene melodije s pevci in Pihalnim ansamblom — 14.30 Humoreska tega tedna — 14.50 Mandoline in godala — 15.05 Iz opernega sveta — 16.00 Radijska igra — 16.43 Melodije in ritmi — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Igramo za ples — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jazz za vse

Drugi spored

9.35 Glasbena srečanja — 11.35 Svetovna reportaža — 11.50 Nedeljski simfonični koncert — 13.35 Popevke za prijetno popoldne — 14.00 Z orkestrom Ray Anthony — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Izletniški kažpot — 16.35 Sem in tja po Parizu — 17.00 Plesni zvoki — 18.00 V svetu operetnih melodij — 18.30 Popevke za vas — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Iz glasbenih revij — 19.40 Z orkestrom Paul Mauriat — 20.05 Sportni dogodki dneva — 20.50 Večerna nedeljska reportaža — 21.00 Utrinki s koncertnimi odrov — 21.45 Jazz do 22.00 — 22.00 Večeri pri slovenskih skladateljih — 23.55 Iz slovenske poezije

PONEDELJEK

6. JULIJA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.25 Dvajset minut z orkestrom Marty Gold — 9.45 Počitniški pozdravi — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 V narodnem tonu — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrov — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Operetne melodije — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbene razglednice — 15.40 S koncertnim orkestrom Andre Kostelanetz — 16.00 Vsak dan za vas — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Signali — 18.45 Naš podlistek — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansamblom Milana Križana — 20.00 Italijanke v Alžiru — opera — 22.15 Za ljubitelje jazza —

23.05 Literarni nokturno — 23.15 Popevke iz studia Radia Zagreb — 23.40 Za ples igra orkester Ted Heath.

Drugi spored

14.05 Majhni ansamblji — vedri zvoki — 14.50 Popevke z angleškega otoka — 15.00 Pol ure z orkestrom Werner Müller — 16.40 Popevke na tekočem traku — 17.35 Z revijskim orkestrom Carlo Savina — 18.00 Vaši pevci — vaše melodije — 18.40 Z orkestrom Les Baxter — 19.05 Ponedeljkova glasbena skripcija — 20.30 Pota našega gospodarstva — 20.40 S tujih in domačih baletnih odrov — 21.45 Iz repertoarja Komornega zabora RTV Ljubljana — 22.15 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 22.30 Recital harfistke Marise Robles — 23.55 Iz slovenske poezije

TOREK

7. JULIJA

8.10 Operna matineja — 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.25 Našne pesmi v priredbah — 9.45 S pihalnim orkestrom Holandske mornarice — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Z repertoarja violinista Karla Rupla — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Lepe melodije — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Instrumentalne skladbe za mladino — 14.25 Mladinska oddaja — 14.40 Prijetni zvoki — 15.40 Nekaj arij iz Verdijeve Traviate — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Beethovenova dela v izvedbah domačih umetnikov — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 V torku na svidenje — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s triom Vitala Ahačiča — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 21.38 Majhen koncert lahke glasbe — 22.15 Jugoslovanska glasba — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Popevke iz studia Radia Beograd — 23.40 Za ples igra orkester Kookie Freeman

Drugi spored

14.05 Melodije s pop ansamblji — 14.30 S popevkami po svetu — 15.00 Jazz na drugem sporednu — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Z orkestrom John Andrews Tartaglia — 18.00 Vrtljak s popevkami — 18.40 Z velikimi zabavnimi orkestri — 19.00 Kulturni mozaik — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Simfonični mojstrovini Cesara Francka — 21.00 V korak s časom — 21.45 Z jugoslovenskih festivalov jazz — 22.15 Ljudje med seboj — 22.25 Iz manj znane operne literature — 23.00 Mlada leta poljske nove glasbe — 23.55 Iz slovenske poezije

SREDA

8. JULIJA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in

zgodb — 9.25 S pihalnim orkestrom Ellis Mc Lintock — 9.45 Skladatelji mladini — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje

goste — 12.10 Iz opere Koščana — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 S koncertnim orkestrom Carmen Dragan — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Majhen recital oboista Draga Goloba — 16.00 Vsak dan za vas — 17.10 Mladina sebi in vam — 18.15 Iz repertoarja našega orkestra — 18.45 Po galerijah in muzejih — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije — 21.10 Melodije za razvedrilo — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Zabavni zvoki iz studijev Radia Ljubljana, Zagreb in Beograd

jazza — 23.40 Lahko noč z orkestrom RTV Ljubljana

Drugi spored

14.05 Od popevke do popevke — 15.00 V ritmu današnjih dni — 16.40 Sestanek ob juke-boxu — 17.35 Lahka glasba za razvedrilo — 18.00 Sejm in tja po Latinski Ameriki — 18.40 Z revijskim orkestrom Ray Martin — 19.05 Filmski vrtljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Med simfoničnimi pesnitvami Richarda Straussa — 21.00 Naš intnervju — 21.45 Komorni jazz — 22.15 Radijska kinoteka — 23.00 Moskovski koncertni orkester — 23.55 iz slovenske poezije

PETEK

10. JULIJA

8.10 Operna matineja — 9.05 Pionirska teknična — 9.35 Narodna glasba iz Južne Amerike — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Sklepni prizor iz opere Boris Godunov — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez pojma in potoke — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Valčki in uvertere — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Sonata za klavir v dmolu — 16.00 Vsak dan za vas — 17.10 Človek in zdravje — 17.20 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Dobimo se ob isti uri — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansamblom Miha Dovžana — 20.00 Poje zbor JLA iz Beograda — 20.30 Top-pops — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jazz pred polnočjo

ČETRTEK

9. JULIJA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.25 Glasbena medigra — 9.30 Koncert v zdravilišču Rogaska Slatina — 10.30 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Opoldanski divertimento — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Lahka glasba — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Posnetki z revije slovenskih otroških in mladinskih zborov — 14.25 Iz repertoarja orkestra iz Filadelfije — 15.40 Zborovske skladbe sodobnih slovenskih skladateljev — 16.00 Vsak dan za vas — 17.10 Operni koncert — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Rad imam glasbo — 18.45 Zabavni zvoki z orkestrom Berti Kaempfert — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minuto z ansamblom Jorgen Ingmann — 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in popevov — 21.00 Večer s slovensko pisateljico Miro Miheličevou — 21.40 Glasbeni nokturno — 22.15 Sodobna češka in slovaška glasba — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Iz albumov izvajalcev

Drugi spored:

14.05 Revija zabavne glasbe — 15.00 Še vedno jim radi prisluhnemo — 16.40 Popoldne ob sprejemnikih — 17.35 Ples z majhnnimi ansamblji — 18.00 Popevke evropskih dežel — 18.40 Melodije za razpoloženje — 19.00 Odmevi zgora — 19.20 Igramo za vas — 20.05 Od premiere do premiere — 20.47 Za ljubitelje Mozarta — 21.45 Frankfurtski glasbeni večeri — 23.55 Iz slovenske poezije

restavracija

camp
šobec

77 500 - restavracija
77 500 - recepcija

Televizija

SOBOTA

4. JULIJA

14.00 Teniška tekmovanja moških posamezno (Evrovizija) — 17.30 Obzornik, 17.35 Mama te želi spoznati, 18.00 Nove melodije, 18.45 Po sledeh bataljona — Tito, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana) — 20.35 Melodije Istre in Kvarnera (RTV Zagreb) — 22.05 3-2-1, 22.10 Skrivenosti morja, 22.35 Močnejše od življenja — serijski film, 23.35 TV kažipot, 23.55 Poročila (RTV Ljubljana)

NEDELJA

5. JULIJA

9.00 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 9.30 Po domače z ansamblom Vilija Petriča (RTV Ljubljana) — 10.05 Kmetijska oddaja (RTV Beograd) — 10.50 Mozaik, 10.55 Otroška matineja, 11.40 TV kažipot (RTV Ljubljana) — 12.00 Jugoslavija, dober dan (RTV Zagreb) — ... Športno popoldne, 18.15 Vrnetev Franka Jamesa — angleški film, 19.45 Cikcak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 3-2-1, 20.35 Mrtvi prinašajo srečo (RTV Ljubljana) — 21.20 Videofon (RTV Zagreb) — 21.35 Športni pregled, 22.05 Programska mediga (JRT) — 22.10 Uslužbenec spalnika, 22.50 TV dnevnik (RTV Beograd) — 23.05 Vaterpolo Mladost : Partizan (RTV Zagreb) — **Drug spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.30 Spored italijanske TV

PONEDELJEK

6. JULIJA

17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 18.15 Obzornik, 18.30 Risanke in še kaj, 19.00 Mozaik (RTV Ljubljana) — 19.05 Narodna in zabavna glasba (RTV Skopje) — 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Sodenje Gustavu Flaubertu — TV drama, 21.35 Beneški biele, 22.15 Človek s kamero, 22.55 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drug spored:** 17.10 Informativni oddaji, 17.45 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Spored italijanske TV

TOREK

7. JULIJA

18.15 Obzornik, 18.30 Spomin na živalski vrt, 18.45 Risanka, 19.00 Pevka Meta Markus in ansambel ekipa »84«, **Drug spored:** 17.30 Kronika,

19.30 Prva pomoč na cesti, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Jaz, pravica — češki film, 22.10 Moskovski filharmoniki, 22.50 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drug spored:** 17.30 Kronika, 17.45 Propagandna oddaja, 17.50 Risanke, 18.05 Mali svet, (RTV Zagreb) — 18.30 Od zore do mraka (RTV Beograd) — 19.00 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 19.05 Narodna glasba (RTV Sarajevo) — 19.20 TV pošta, 19.50 TV prospect, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.30 Spored italijanske TV

SREDA

8. JULIJA

15.45 Francoski otroški pevski zbor, 17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 18.15 Obzornik, 18.25 Mladinski quiz (RTV Ljubljana) — 19.05 Glasbena oddaja TV Titograd, 19.20 Obrežje, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Bartokov večer v Križankah, 22.00 Pariski mozaik, 22.20 Poročila, 22.25 Mednarodni atletski miting v Celju (RTV Ljubljana) — Konjska tekmovanja (RTV Zagreb) — **Drug spored:** 17.30 Kronika, 17.45 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 17.50 Rastimo (RTV Beograd) — 18.30 Reportaža (RTV Sarajevo) — 19.00 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 19.05 Glasbena oddaja (RTV Beograd) — 19.20 Skrivenosti morja, 19.50 TV prospect, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.30 Spored italijanske TV

17.45 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 17.50 Dalnogled (RTV Beograd) — 18.30 Narodna glasba (RTV Skopje) — 19.00 Propagandna oddaja, 19.03 Zgodba o letalu (RTV Zagreb) — 19.20 Marty Feldman (RTV Beograd) — 19.50 TV prospect, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.30 Spored italijanske TV

PETEK

10. JULIJA

17.00 Svetovno prvenstvo v ježi z ovirami (Evrovizija) — 18.15 Obzornik, 18.20 Sebastian in odrasli, 19.00 Po Beli Krajini, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.35 3-2-1, 20.30 Srečanje z Antonom Dermoto ob pevčevi 60-letnici (RTV Ljubljana) — 20.55 Otvoritev Dubrovniških poletnih iger (RTV Zagreb) — 21.40 3-2-1, 21.45 Nenapovedan sestanek — angleški film, 23.10 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drug spored:** 18.15 Kronika, (RTV Zagreb) — 18.30 Glasba za staro in mlado (RTV Beograd) — 19.00 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 19.05 Mozaik (RTV Sarajevo) — 19.50 TV prospect, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.30 Spored italijanske TV

Zimsko kopališče v Savskem logu je odprto vsak dan razen ponedeljka od 9. — 19. ure. Prostor za sončenje. Bife.

SENTO,
SKLADIŠE
KRANJI,
Tavčarjeva 31,
tel. 22-053

Odkupuje vse žitarice — zamenjava žitarice za vse vrste moko. Prodaja najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenico, oves, ječmen, pšenični in koruzni zdrob. Cene so konkurenčne — skladišče je odprto od 5. do 19. ure in ob sobotah

Tržni pregled v Kranju

Solata 2,50 do 3 din, špinat 5 do 6 din, korenček 4 do 5 din, slive 3 do 3,50 din, jabolka 1 do 1,20 din, pomaranče 5 din, limone 6 din, česen 5 do 6 din, čebula 3 do 6 din, fižol 4 din, pesa 2,50 do 3 din, kaša 3 do 3,50 din, surovo maslo 14 do 15 din, smetana 10 do 12 din, orehi 22 do 24 din, klobase 5 do 6 din, sir skuta 5,50 din, kislo zelje 3 din, zelje v glavah 3 din, česnje 4 do 5 din, paradižnik 5 do 6 din, paprika 15 do 16 din za kg; ajdova moka 4 do 5 din, koruzna moka 2 do 3 din za liter; jajčka 0,50 do 0,60 din;

Za večjo prometno varnost

NANAŠANJE BLATA NA VOZIŠČE

Voznik mora pri vključitvi v promet s kolovozne poti ali z drugih površin, na katerih ni javnega prometa, na pot s sodobnim voziščem odstraniti blato z vozila, ki bi s tem, da bi odpadalo z vozila, po vozišču lahko oviralo ali ogrožalo varnost prometa.

PROMET KOLES, KOLES S POMOŽNIM MOTORJEM IN MOTORNIH KOLES

Voznik kolesa ali kolesa s pomožnim motorjem sme voziti na kolesu samo otroka starega do 7 let, in to le tedaj, če ima posebej pritrjen sedež pred njim.

Voznik motornega kolesa pa sme voziti samo osebo, ki je stara več kot 7 let na sedežu, ki je namenjen za prevoz in ga ta oseba okobali.

Voznik motornega kolesa ne sme voziti vinjene osebe.

V prtljažniku na kolesu, kolesu s pomožnim motorjem ali na motornem kolesu ni dovoljeno voziti ljudi.

Vozniki koles, koles s pomožnim motorjem in motornih koles ne smejo sedeti izven sedeža, se držati z eno roko za krmilo, voziti brez opiranja nog na pedala, vleči ali potiskati drugih udeležencev v prometu. Svoje vozilo morajo voziti okobali.

Na vozilih ne smejo prevažati predmetov, ki jim preprečujejo dajati potrebne znake z roko. Po širini ne smejo presegati več kot za 1 m širino vozila, prav tako ne smejo tudi voziti predmetov, ki bi segali več kot 0,5 m čez najbolj izpostavljeni točki na zadnji strani vozila.

Društvo šoferjev in
avtomehanikov
na Jesenicah

organizira tečaj

za pridobitev strokovne izobrazbe (kvalifikacije) voznikov motornih vozil

Kandidati morajo imeti končano osemletko ali njej ustrezeno šolo ter najmanj eno leto vozniško dovoljenje C kategorije. Prijavite se lahko v društveni pisarni Jesenice, Rogljeva 1 vsak torek, četrtek in petek od 16. do 18. ure, in to v mesecu juliju. Po tem roku prijav ne bomo več sprejemali.

PLANINSKO DRUSTVO Kranj organizira

IZLET NA STOL

za 4. in 5. julij. Odhod 4. julija z vlakom ob 15.02 do Žirovnice, od tu pa po zložni poti do Valvasorjevega doma. Naslednje jutro se mimo Prešernove koče povzpneto na vrh Stola in sestopimo po prijetni poti prek Zelenice na Ljubelj, od koder odpelje avtobus ob 17. uri prek Tržiča v Kranj.

Kino

Kranj CENTER

2. julija amer. barv. film MAROKO 7 ob 16., 18. in 20. uri

3. julija amer. barvni CS film KORAKAJ, NE TECI ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. barv. CS filma AGENT 077 — KRVAVA MARY ob 22.

4. julija amer. barv. CS film KORAKAJ, NE TECI ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. barv. CS filma SE ZA NEKAJ DOLARJEV ob 22. uri barv. CS filma TEPEPPA ob 15., 17. in 19. uri, premiera angl. barv. CS filma STRELI POD VESALI ob 21. uri

6. julija amer. barv. CS filma AGENT 077 — KRVAVA MARY ob 16., 18. in 20. uri

7. julija amer. barvni CS film AGENT 077 — KRVAVA MARY ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

2. julija amer. barv. CS filma PLAMENA REKA ob 18. in 20. uri

3. julija amer. barv. film MAROKO 7 ob 18. in 20. uri

4. julija amer. barv. film MAROKO 7 ob 18. in 20. uri

5. julija amer. barv. CS film KORAKAJ, NE TECI ob 14. in 16. uri, amer. barv. film MAROKO 7 ob 16. uri

6. julija amer. barv. film MAROKO 7 ob 18. uri, amer. barv. CS film KORAKAJ, NE TECI ob 20. uri

7. julija angl. barv. CS film NALOGA ESKADRILE 633 ob 18. in 20. uri

Cerkje KRVAVEC

5. julija amer. barvni CS film RANC BRAVO ob 17. in 20. uri

Dom Kamnik

4. julija amer. barvni CS film AGENT 077 — KRVAVA MARY ob 16., 18. in 20. uri

5. julija amer. barvni CS film AGENT 077 — KRVAVA MARY ob 15., 17. in 19. uri

Tržič

2. julija meh. barv. film OBRACUN PEKOSA ob 18. in 20. uri

4. julija premiera amer. barv. film SLAVNI FANTJE ob 16. uri

5. julija amer. barv. film SLAVNI FANTJE ob 15., 17. in 19. uri

7. julija premiera italijan. barv. filma IME MI JE PCS ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

2. julija amer. barvni CS film KAJ SI DELAL V VOJNI, OČKA?

3. julija amer. barvni film JEZDEC BREZ MILOSTI

4.—5. julija amer. barvni film UBOJ V BEVERLI HILSU

6. julija italij.-špan. barv. CS film ADIOS TEXAS

7. julija amer. film HLADNOKRVNI

Jesenice PLAVZ

2.—3. julija italij. barvni film ZA VSAKO CENO

4.—7. julija amer. barvni CS film UBOJ V BEVERLI HILSU

Dovje-Mojstrana

2. julija franc.-angl. barv. film ZVEZDA JUGA

4. julija italij. barv. film ZA VSAKO CENO

5. julija amer. barvni film NOV OBRAZ V PEKLU

5. julija franc.-angl. barv. CS film ZVEZDA JUGA, italij.-španski barvni CS film ADIOS TEXAS

Kranjska gora

2. julija amer. barv. film NOV OBRAZ V PEKLU

4. julija franc.-angl. barvni CS film ZVEZDA JUGA

5. julija amer. barvni film JEZDEC BREZ MILOSTI

Bled

2. julija amer. barvni film KATARINA VELIKA ob 18. in 20.30

3. julija amer. barvni film PLAVOLASI MASCEVALEC ob 18. in 20.30

4. julija amer. barvni film PLAVOLASI MASCEVALEC ob 18. in 20.30

5. julija italij. barvni film MRTEV ALI ŽIV ob 15., 18. in 20.30

6. julija amer. barvni film PIŽAMA ZA DVA ob 18. in 20.30

7. julija amer. barvni film PIŽAMA ZA DVA ob 18. in 20.30

Radovljica

2. julija zah. nemški film ZAOBLJUBA INKOV ob 20. uri

3. julija amer. barvni film NA OBALI REKE ob 20. uri

4. julija franc.-alžir. barvni film »Z« (Se živi) ob 15.30 in 20. uri, amer. barvni film TARAS BULBA ob 18. uri

5. julija zah. nemški film ZAOBLJUBA INKOV ob 16. uri, amer. barvni film NA OBALI REKE ob 18. uri, amer. barvni film TARAS BULBA ob 20. uri

Škofja Loka SORA

2. julija franc. barvni film POD ŽGOČIM SONCEM ob 20. uri

3. julija franc. barvni film POD ŽGOČIM SONCEM ob 18. in 20. uri

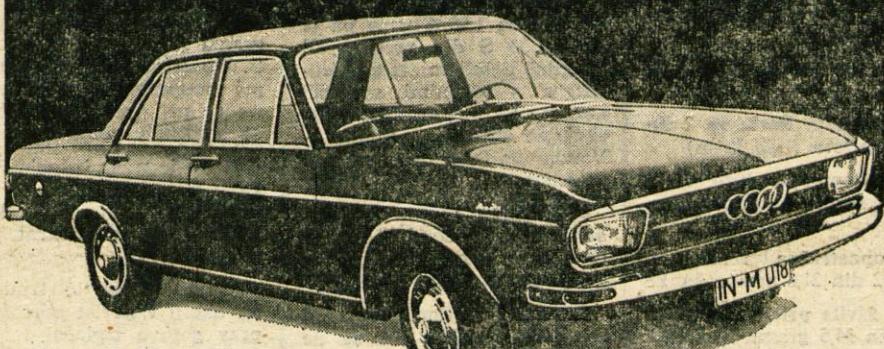
4. julija amer. barvni CS film HUDICEVA BRIGADA ob 17.30 in 20. uri

5. julija amer. barvni CS film HUDICEVA BRIGADA ob 17. in 20. uri

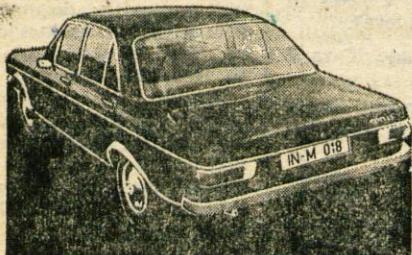
6. julija amer. barvni CS film HUDICEVA BRIGADA ob 19. uri

7. julija amer. barvni film SPOMIN NEDOLŽNEGA MLAĐENIČA ob 20. uri

VELIKI AUDI 100 KOMFORTNO POSLOVNO VOZILO

sprednji pogon — majhna
poraba — hitri pospeški —
visoka potovalna hitrost —
odlična lega na cesti

AUDI 100 AUDI 100 S AUDI 100 SL

1760 ccm	1760 ccm	1760 ccm
80 KM	90 KM	100 KM
0—100 km/hr v 13.5 sek.	0—100 km/h v 12.2 sek.	0—100 km/h v 11.9 sek.
potovalna hitrost 156 km/h	potovalna hitrost 165 km/h	potovalna hitrost 170 km/h
8,9 l na 100 km	8,9 l na 100 km	8,9 l na 100 km
navaden bencin	super bencin	super bencin
serijska oprema	specijal oprema	luksuzna oprema
cena z 2 vratil	cena z 2 vratil	cena z 2 vratil
DM 6.750,—	DM 7.150,—	DM 7.550,—
22.817,35 ND	24.080,90 ND	25.434,60 ND
cena s 4 vratil	DM 7.350,—	cena s 4 vratil
DM 6.950,—	24.712,75 ND	DM 7.750,—
23.449,15 ND	26.855,25 ND	26.855,25 ND

varna in ekonomična vožnja

INFORMACIJE IN PREIZKUSNE VOŽNJE PRI

AUTOCOMMERCE

In pri predstavnih AutoCommerce

Beograd, Katančeva 18
Zagreb, Varšavška 4
Sarajevo, Kralja Tomislava 19
Novi Sad, Bul. M. Tita 9

Skopje, Orce Nikolov 29
Rijeka, Račkog 28
Split, Ulica prvoboraca 101
Koper, Verdijeva 2

GENERALNI ZASTOPNIK ZA JUGOSLAVIJO AUDI,
NSU, AUTO UNION, AG ZA AUTOMOBILE AUDI,
LJUBLJANA, TRDINOVA 4

Redni delovni čas Zavarovalnice Sava PE Kranj je vsak delovni dan od ponedeljka do petka ter vsako prvo soboto v mesecu od 6.30 do 14.30 z dopoldanskim odmorom od 9.15 do 9.45.

Vsako sredo od 14.30 do 19. ure in vse ostale sobote od 6.30 do 14.30 pa posluje dežurna služba v sprejemni pisarni v pritličju ob glavnem vhodu.

Uprava Zavarovalnice Sava PE Kranj

Tržna inšpekcija in GLAS v akciji

KRANJSKI SENDVIČI

V sredo, 24. junija, smo v desetih gostinskih in trgovskih lokalih v Kranju kupili 14 sendvičev. Vsebino oziroma nadev v sendviču smo primerjali s prodajno ceno in ugotovili, da je pri osmih sendvičih nekdo preveč zaslužil, za pet sendvičev bi lahko rekli, da so bili v redu, le pri enem sendviču je potrošnik lahko več kot zadovoljen. Že takoj na začetku pa moram omeniti, da kvalitete nadeva nismo pregledovali. To je namreč stvar sanitarne inšpekcije.

Načrt in akcija

Tržna inšpekcija nadzruje kako delovne organizacije in posamezniki spoštujejo predpise s področja blagovnega prometa. Naloga te inšpekcije je, da varuje gospodarski interes potrošnika, kar z drugimi besedami pomeni, varuje ga, da ni prevaren ali če hočete ogoljufan pri nakupu.

Prav gotovo je res, da smo vsi potrošniki najbolj občutljivi na tistem kraju, ki se mu pravi žep. Velikokrat rečemo: »Saj ne gre za to, da ne bi hotel plačati, ampak za princip mi gre. Zakaj bi nekdo neupravičeno na moj ali na drug račun zaslužil!«

S tržno inšpekcijo pri oddelek za gospodarstvo kranjske občinske skupščine smo se zato odločili za akcijo. Sklenili smo: Poglejmo, kako je v nekaterih kranjskih lokalih z zelo pogostim prehrambenim artiklom — sendvičem.

S tržnim inšpektorjem Ivanom Cipejem, ki je že enašto leto tržni inšpektor, sva se za akcijo odločila uro pred odhodom. Nisva določila lokalov. Sklenila sva le, da jih običevo deset.

Akcijo sva začela na Mistrovem trgu v Kranju.

Prodajalka v prodajalni mesi KŽK Kranj je za 1,50 in za 1,20 dinarja. Dala sva ju v polivinilsto vrečko, opremila z lističi posameznih lokalov 14 različnih sendvičev.

Tako je bila akcija končana. Inšpektor Cipe je imel v polivinilstih vrečkah opremljenih z lističi posameznih lokalov 14 različnih sendvičev.

Tehtanje in primerjava

Po nakupu se je šele zelo pravo delo. Lahko bi reklo, da je bil šele to pravi začetek akcije. Sendvič je bilo treba namreč čimprej stehtati s precizno in preizkušeno lekarinško tehtnico. To je bilo res maratonsko delo, če vemo, da je treba vsak sendvič razstaviti in do desetinke grama natančno stehtati različne vrste nadevov. Sendvič pa je lahko sestavljen iz najmanj dveh delov (žemlje ali kruha in na primer »šunke«) ali pa celo iz osmih (v enem primeru). Tako je potem pri analizi nastala kar 19 stolpcov dolga razpredelnica.

Prva ugotovitev je bila, da so peki oziroma proizvajalci žemelj dobro prestali preizkušajo. Sveža žemlja mora namreč tehtati okrog 6 dekagramov. Zato sva žemlje lahko izločila iz nadaljnje obdelave. Podobno je tudi s kumaricami. Tudi te sva zaradi

minimalnih vplivov na ceno izločila.

Kaj pa ostali nadev?

Najpreprostejši sendvič je bil v Delikatesi za 2 dinarja. Sestavljen je bil iz šunke (28 gramov) in žemlje (59,5 grama). Najbogatejši pa je bil v restavraciji Park, v katerem je bilo za 2 dinarja 17,4 g šunke, 5,2 g sira, 15 g šunkarice, 1,9 g domače salame, 2,7 g posebne salame, 5,3 g francoske solate, 4,5 g kumarice in 57,5 g belega kruha. Brez kruha in kumarice je torej ta sendvič tehtal 42,2 grama.

Nazadnje sva dobila bogat seznam sendvičev z naslednjimi količinami:

Delikatesa: sendvič z žemljo za 2 din — nadev je tehtal 28 g (šunka), sendvič z žemljo za 1,50 din je tehtal 37,9 g (sir in dravska salama).

Prodajalna mesa Maistrov trg: sendvič z žemljo za 1,20 din je tehtal 27,2 g, za 1,50 din pa 33,4 grama.

Stari Mayer (kegljišče): velika žemlja (119,4 g) za 2,50 din (nadev je tehtal 27,6 g). Pri vhodu pa za 1,70 din 21,7 g in za 2 din 36 g (slednji z belim kruhom).

Ovčar Jelka: za 2 din 28 grama

Restavracija Park: za 2 din 42,2 g nadeva (beli kruh)

Kino Center — bife: za 2 din 15 gramo salame — šunkarice

Šamopostrežna restavracija: za 2 din 21,8 grama šunke

Bife Živila pri nebottičniku: za 2 din 34,5 grama nadeva

Mercator — nebottičnik: za 2,55 din 45,1 g šunke

Hotel Evropa: za 3 din 56,3 g šunke, 5,3 g hrena in 88 g težak bel kruh.

Normativi

Potrošniki navadno ne uporabljamo pri nakupu različnega blaga besed normativ. Namesto tega strokovnega izraza običajno rečemo: Koliko pa mora biti v tej žemlji ali kruhu šunke, salame in podobno, da je ta sendvič toliko vreden? Strokovno pa je normativ akt, s katerim gostinska delovna organizacija določi, koliko živila je v posameznem obroku. Pri tem pa je pomembno, da mora vsaka gostinska organizacija imeti normative in jih na zahtevo pokazati potrošniku in v našem primeru tržnemu inšpektorju.

In tako se je začel tretji del akcije. Inšpektor Cipe je naslednji dan v gostinskih lokalih spraševal po normativih, na podlagi katerih sva potem lahko izračunala dejansko ceno za sendvič.

Analiza je bila zanimiva. Pokazalo se je, da večina gostinskih organizacij prav za sendviče nima normativov, ampak vsebino oziroma količino nadeva določajo kako drugače. Možnosti pri tem je res precej. In čeprav je prekršek, če gostinska organizacija nima normativa za sendvič, zato še ni rečeno, da bo potrošnik prikrajšan. (Pri tem je treba tudi poudariti, da v trgovini nimajo takoj imenovanih normativov, ker se prodajna cena določenega proizvoda določa na podlagi nabavne cene in določene marže).

Torej na podlagi normativov in drugih kriterijev se je v sobi tržnega inšpektorja v stavbi občinske skupščine začel zame zadnji del akcije: izračunavanje. Zame pravim zato, ker je tržnega inšpektorja potem čakalo še eno delo. In sicer kaznovanje kršitev.

Upoštevajoč, da je bila tehnična preskušena in do desetinke grama natančna, sva ugotovila:

Delikatesa: sendvič za 2 dinarja je za 52 starih dinarjev predrag. Dejavnica prodajna cena tega sendviča bi morala biti 1,48 novega dinarja. (52 S din torej neupravičeno ostane trgovini in se v najboljšem primeru po obračunu izkazuje kot planirani ali bolj pravilno neplanirani višek). Sendvič za 1,50 dinarja pa je bil za 33 S din predrag. Z drugimi besedami torej Delikatesa s takšnimi sendviči kar precej neupravičeno zasluži na škodo potrošnika. — Vendar pa Delikatesa pri tem ni edina.

Prodajalna mesa na Mistrovem trgu: sendvič za 1,20 dinarja je v redu, za 1,50 din pa je za 20 S din predrag.

Stari Mayer (kegljišče): pri sendviču za 2,50 din se ne držijo normativa. Normativ določa za nadev 35 g šunke, dejansko pa je bilo v njem 6,6 g šunke in 21 g mortadelle. Skupaj torej 27,6 g. Tudi ta sendvič je torej predrag.

Stari Mayer (pri vhodu): sendvič 2 din je v redu in pester (5 vrst nadeva).

Ovčar Jelka: Sendvič za 2 din je v redu.

Restavracija Park (GTP Central): To je bil najboljši sendvič. Izkazalo se je, da pri takšnem sendviču restavracija skoraj nič ne zasluži. Lahko bi rekli, da potrošnik plača zanj manj, kot je vreden.

Bife kino Center: S takšnimi sendviči pri vsakem neupravičeno zaslužijo nekaj več kot 50 starih dinarjev.

Šamopostrežna restavracija: V sendviču je za 8,9 grama premalo nadeva. Torej tudi neupravičen zaslužek.

Bife Živila pri nebottičniku: Najbolj točen sendvič. Potrošnik ni oškodovan, bife pa se drži predpisov oziroma dočil podjetja.

Mercator — nebottičnik: Namesto 50 gramov šunke je prodajalka natehtala le 45,1 grama. Torej za 2,55 din 4,9 grama šunke premalo — neupravičen zaslužek.

8 : 6 za prodajalce

Tako je. Pri osmih sendvičih je bil potrošnik oškodovan. Petim sendvičem se ni dalo kaj očitati, pri čemer je treba poudariti, da je sendvič v Živilih najbolj točen, pri vhodu pri Starem Mayerju pa bogat glede vrst nadeva. In le v enem primeru — v restavraciji Park — plača potrošnik za sendvič manj, kot je vreden v primerjavi z drugimi. (Za restavracijo Park je treba priporavniti, da so prav vsi sendviči takšni. To smo ugotovili, ko smo se naslednjim dan še enkrat prepričali. Tudi takrat je bilo 14 sendvičev enakih prvemu).

Kaj torej lahko ugotovimo?

- Da potrošnik v večini primerov v Kranju ne dobi tolikšnega sendviča, kolikor plača zanj.

- Da se tisti, ki neupravičeno zaslužijo, le težko izognajo, da je do desetinke grama natančno težko tehtati. Zanimivo je namreč, da se pri neupravičenem zaslužku nikjer pri dveh sendvičih niso zmotili v svojo izgubo.

- Da je tržna inšpekcija še kako potrebna in da je delo tržnega inšpektora še kako zahtevno in največkrat prav nič lahko.

- In da se je trud pri tej akciji v korist potrošnika prav gotovo izplačal.

- Z naše strani je torej ta akcija končana, medtem ko bo tržna inšpekcija kršiteljem izrekla še kazni. Morda ne bo odveč na podlagi izkušenj tudi ugotovitev, da mora biti delo tržnega inšpektora stalno, kajti že jutri bodo morali sendviči ponekod spet premajhni. Morda bomo to akcijo spet kdaj ponovili. Še bolje pa bo, če bomo potrošniki včasih pri nakupu, če ne zaradi drugega, že zaradi principa, malo bolj zahtevni in natančni.

- Sicer pa sendviči niso edino blago, pri katerem se lahko precej neupravičeno zasluži. Še vrsta drugih izdelkov je takšnih.

- **NASLEDNJA AKCIJA: SADJE IN ZELENJAVA**

A. Žalar

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

111

Toda Slavko vseeno nosi to težo v srcu. Skriva jo pred mamic in rudarjem Pahorjem, ki ga, kadar nima za pogovor rudarja Vidmarja ali dogodkov, ki vznemirajo delavnost, kakor da drugih prijateljev, skuša zaplesti v 'premlevanje' Slavka (čez nekaj let bo o tem mislil drugače) te stvari zanimajo in da bi se moral tudi on zaradi njih vznemirjati, čeprav do dogodkov, ki napovedujejo usodo prihodnosti, ni neobčutljiv. Požig naravnega doma v Trstu ga je navdal z resničnim ogorčenjem in prav tako je želel, da bi se kdo postavil skvadrističnim nasilnikom v Trstu po robu. Ko je zvedel za tržaške delavske barikade in poulične boje, je nestrpočno čakal, da bodo delavci zmagali, pa je po delavcih udarila vojska s topovi. Koroški plebiscit ga je potrl, pa tudi razočaral, saj je za Avstrijo glasovalo tudi mnogo Slovencev.

»Nasedli so avstrijskim socialistom,« sliši pri Klavedovih.

»Avstrijski socialisti niso socialisti,« sliši pri Pahorjevih. »Hlapci meščanstva so kakor v Nemčiji scheidemannovci in noskejevci, krivi, da v Nemčiji niso izbojevali revolucije do kraja. In avstrijski posnemajo nemške kakor opice.«

Toda Slovenci, koroški Slovenci, tisti, ki so glasovali za Avstrijo, kako so mogli pozabiti na svoj narod, na narodne težje po Zedinjeni Sloveniji?

To muči Slavka.

»Kje pa imaš to zedinjeno Slovenijo?« vprašuje rudar Pahor, kakor da se roga. Ko pa vidi Slavkovo užaljenost, pravi: »Misliš, da bi jaz ne živel raje v slovenski državi? Nisem jaz kriv,

če antanta slovenskih teženj ne upošteva in banta z nami, kakor da smo drobiž in ne ljudje. Kdo drug pa razen revolucionarno organiziranega delavskega razreda spoštuje enakopravnost malih narodov? Nihče od vladajočih bodatev in je ne bo, dokler ne bo zmagala na vsem svetu revolucija in bo kapitalistični imperializem pokopan za vse čase. Tudi tvoja mama se tega zaveda. In tudi ti bi se moral, ne pa misliti kakor kak slovenski buržužček, ki ga veliki buržui niti za buržujo ne priznajo, čeprav je prepričan, da ga imajo za sebi enakega.«

Slavko čuti, da rudar cika na Klavedove, kakor zadnje čase že večkrat, čeprav jih ne omenja. Najbrž mu ni všeč, ker zahaja k inženirjevim in ker ima Karlja za prijatelja, ki mu zadnje čase vedno več pomeni. In tudi pri Klavedovih najde uteho razočaran nad mamo in tato. Zato zdaj skoro sleherni dan zahaja tja in je tam ure in ure, saj se s Karljem skupaj pripravlja za šolo, mimo tega pa je včasih lahko priča različnim pogovorom med inženirjem in profesorjem Andrejem, ki se prav tako kakor on počuti pri Klavedovih kakor doma.

Tudi pri Klavedovih skoro sleherni dan govorijo o Koroški.

»To je nerazumljivo! Nagraditi Avstrijo z našim ozemljem klub senžermenski pogodb, v kateri Avstrija priznava sokrvido za minulo vojno. Že sam plebiscit na devetdesetodstotnem slovenskem ozemlju je bil protipraven. Vprašanje večinske narodnosti na plebiscitnem ozemlju ni moglo biti za nikogar sporno. Odločitev antante v plebiscitu je bila zaradi tega nesmiselna in bi morala avstrijski predlog odkloniti. Pa tudi Beograd bi ne smel nanj pristati, saj bi moral sluttiti, da ima Avstrija za bregom vrsto limanic, na katere bodo sedli bodisi nezavedni Slovenci, bodisi taki, ki so izbirali, katera država bo zanje ugodnejša ... Ja, po moje je marsikoga, ki je preživel vojno, od glasovanja za kraljevino SHS odvrnila avstrijska agitacija, da v republiki Avstriji ne bo splošne vojaške obveznosti. Na te limanice se je morda ujelo prav tistih nekaj tisoč glasovalcev, ki so prevesili plebiscit v avstrijsko korist. Kdo pa, vprašam vas, je rad vojak? Navaden vojak, mislim.«

Tako razglašlja profeso. Andrej, inženir Klaveda pa take, ki so šli na te in druge podobne avstrijske limanice, obsoja.

»Kaj pa narod? Narodna zavednost? Narodni ponos? Slovenstvo?«

»Mislim, da se za take stvari zmeni komaj polovica preprostih ljudi ali pa še manj. To so besede za politike in narodne buditelje, v katerih danes marsikdo vidi samo lovec na oblast, ki bi radi vladali in komandirali in na račun ljudstva bogateli. Mimo tega si Slovenci že tisoč let nismo vladali sami in zato ni v nas zakoreninjen, mislim večino, čut do samostojne državnosti. Tudi v novi kraljevini in svobodi se naši ne znajdejo prav in se po moje vse preveč podrejajo Srbon v Beogradu. To pa ni nič drugega kakor priznavanje srbske nadvlade nad nesrbskimi narodi, isto, kar smo včasih hote ali nehote priznavali avstrijskim Nemcem.«

Inženir Klaveda pa ni profesorjevega mnenja in v celoti odobrava sedanjo slovensko politiko v osvobojenem delu domovine.

»Na koga pa naj se naslonimo kakor na Srbe? Srbija je država zmagovalka! Samo srbski Beograd lahko razpravlja o naši usodi z antanto in terja za nas Slovence pravično rešitev.«

»Pri reševanju koroškega vprašanja se Beograd ni izkazal,« profesor ne neha kritično ocenjevati beograjske politike pri reševanju slovenskih narodnih teženj in vnovič poudari protipravnost koroškega plebiscita. »V Beogradu bi morali vztrajati pri splošnih načelih mednarodnega prava, po katerih je plebiscit o želeni pripadnosti samo takrat doposten, kadar je dvomljiva večinska narodnost določenega ozemlja. Beograd pa je ravnal, kakor da je na tem področju mednarodnega prava popoln analfabet. Že s samo odreditvijo plebiscita na slovenskem narodnem ozemlju na Koroškem je bilo že vnaprej sankcionirano staro stanje in s strani antantnih velesil odobren že doseženi uspeh tisočletne germanizacije na Koroškem, ne da bi upoštevali posebne zgodovine obeh, na Koroškem živečih narodnosti, torej zgodovine vladajočega germanizatorja in zgodovine zatiranega slovenskega naroda.«

Od lanu do platna (2)

Jari lan za predivo, ozimec za olje

Za uvod k tem zapisom o lanu in platnu ne bo odveč, če se ozremo malo v zgodovino (to povzemam po Lei Faturjevi). Lan je namreč tesno povezan z našo zgodovino in je dokaz naše prastare omike. Narod, ki si iz lanu zna izdelati obleko in zdravila, ni več neomikan.

Kakor za dragoceni dar božji — žito, tako so verovali Sloveni tudi za lan — drugi dar božji, da jih je naučila ravnjanja z njim poslanka iz samega neba. Pri nas so ostale v spominu »bele žene«. Znale so najbolj umno ravnat z lanom, polivale so ga z nebesko roso v mesečnem svitu in ga varovalo, kadar je zorel. Pridnim ženam so bele žene vsejale lan, tako so verovali; »zrihtale«, posušile, strelje in spredle. Srečna, ki je dobila tak dar. Žena, ki je nosila srajco iz takega platna, je rodila brez bolečin. Otrok, zavit v plenice iz tega platna, ni nikdar zbolel. Po lanenih izdelkih so tedaj ocenili in cenili gospodinjo. Samo žene so sejale lan. In ko je bil lan posejan, je vzel mati najmlajše dete, ga dvignila visoko v zrak in rekla: »Tako visoko naj zraste lan!« Nobeno delo ni bilo tako spoznavano kot trenje in nobena

delavka bolje postrežena kot terica.

Skozi mnoga stoletja je dalj lan našim materam domače združilo, predivo, platno, seme, olje itd.

(Receptov za zdravljenje z lanenimi proizvodi bi bilo za celo stran Glasal! — Tako je na tem mestu v oklepaju zapisala Marija Frlic. Zakaj jih niste napisali? Če jih res veste kaj iz vašega kraja oz. iz Poljanske doline nasploh, potem kar pero v roke in nam jih pošljite. Seveda pa morete razlikovati med tistimi, ki so ali ki so bili znani pri vas, in med onimi, ki so za druge kraje zapisani kje v kakšnih starih knjigah! Kar pohitite in nam čimprej pošljite! — Opomba urednika.)

Ne vemo več, za kaj vse je služil lan našim davnim prednikom. Vemo pa, da je bil res neprecenljive vrednosti:

prvotna lekarna in oblačilnica nekdanjih Slovencev. Platno je služilo prvotnim Slovencem kot plačilno sredstvo; od tod baje beseda **plača, platiti** ... Še danes velja, da nobeno drugo blago ni tako blagodejno za človekovo zdravje, kakor platno. Lahko se pere, pospešuje oz. omogoča transpiracijo telesa (izhlapevanje) in obtok krvi.

Laneni proizvodi so bili nekoč glavni vir dohodka. Češka, Moravska, Saška, Hollandska so slovelo po svojem platnu, ki je romalo v Ameriko, v Indijo, na Turško in v Rusijo. Pod oznako »nemško« je šlo tudi platno iz naših dežel, saj so izdelovali tudi pri nas najfinješe blago. Najfinjejni laneni izdelki so čipke. Tudi kranjske čipke so prinesle trgovcem lepe denarce. Na platnu se je razcvetelo vzenje. Vidimo, da je lan res pravi utemeljitelj lepih del, ki so zaposlila roke in blažila žensko srce. Stara ornatnika je imela poseben izraz za posebne prilike. Vse nam pripoveduje — a mi ne razumemo več sporočil iz davnini.

Predli in tkali so v mestih in na vasi, na cesarskih in na plemenitaških dvorih. Lepo izobiljkan kolovrat je spremljal vsako nevestino balo. Bil je spomin na lepe dekliške večere na preji, bil je spomin nevestine dolžnosti,

bil je upanje blagostanja in miru. Na preji ob kolovratu so se razvile srčne zveze, ob kolovratu so stare predice izročale mladim tradicijo svojega rodu. Prvi literarni sestanki so bili na preji.

Vse to je bilo in se ne vrne več! Ali res nikoli več?

PRIDELOVANJE LANU V VINHARIJAH

Pri nas smo poznali dve vrsti lanu: **jari lan** in **ozimec**. Jari lan so sejali spomladi, ko je bila zemlja že dovolj ogreta, ozimec pa konec avgusta, da se je do zime še dobro obrastel. Zemljo je bilo za setev lanu treba skrbno pripraviti. Za jari lan so njivo pognojili in zorali že jeseni; če je bilo treba, so spomladi oralji še enkrat, da se je plevel čim bolj uničil. Navadno so ga sejali po okopavinh. Uporabljali so tudi umetna gnojila. Po pravilih kolobarjenja ga na isto njivo niso sejali vsaj šest let. Če zemlja ni bila posebno rahla, so po oranju vse brazde z motikami globoko prekopali in šele potem sejali.

Jari lan, ki so ga pridelovali predvsem zaradi prediva, je moral biti zelo gosto in enakomerno posejan. Veljalo je, da je moral biti 7 bilk »pod palcem« (to je vsaj dva kvadratna centimetra), kot sem že zapisala. Zato so ga sejali najprej po dolgem po njivi, nato pa še enkrat po

čez. Potem so njivo skrbno braniali, nato pa jo še »pogladili« s **tovkalami** (tovkalo je podobno grabljam, le da ima na držalu namesto zob močno desko, s katero se njiva »gladi«). Na ta način so zdobili vse kepe in zemljo lepo poravnali, da je bila njiva kot zlikana rjuha. Tudi kamenje so z njive pobrali v košare in ga znosili stran, da ni oviral kalenja. Bolj goste in drobne so bile bilke, lepše je bilo predivo.

Ozimec, ki so ga sejali predvsem zaradi semena in olja, so sejali veliko bolj na redko, da so se vršički lahko razkošatili in je bil pridelek obilnejši. Predivo iz ozimca pa je bilo bolj podobno kopopljinemu.

Marija Frlic
(Nadaljevanje)

Gorenjski kraji in Ijudje

ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA REŠUJE ŽIVLJENJA

SVETOVNI DAN ZDRAVA

1 APRIL 1970

POGOJI ZA ODVAJANJE KAJENJA

Prenehati z navado kajenja je res stvar močne volje, način pa je čisto osebna zadeva.

Prvi pogoj za kakršnokoli odvado kajenja je trden sklep, da hočemo za stalno, in to od danes do jutri, opustiti kajenje. Vsač poskus postopnega odvajanja je praviloma največkrat brez uspeha. Drugi pogoj je, da se poprej zadosti informiramo in poučimo v besedi in tudi v tisku o vseh možnih posledicah in nevarnostih, ki nam groze, če nadaljujemo s kajenjem. Tretji pogoj, če kadilec resnično želi opustiti kajenje, pa je vsekakor tudi to, da si izbere pravi časovni termin, ki njegovi odločitvi obeta kar najzanesljivejši uspeh. To so bodisi dnevi letnega

dopusta, daljše potovanje, čas, ko prebojeva kakšno bolezen, saj mu takrat ponavadi ni do cigarete, pri čemer pride pogosto v poštev tudi nosečnost ipd.

Cetrti in najvažnejši pogoj za uspeh v odvajanju pa je dobranamerno in pošteno okolje — pravi prijatelji, ki človeku pri tej odločitvi pomagajo in ga podpirajo. Zelo uspešno je tudi, če se bivši kadilec poveže v vključujoč skupino nekadilcev. Večkrat je prav uspešna pot do odvade kajenja, če se zato trdno in resno odloči skupina prijateljev ali prijateljic ali sploh oseb v ožjem poslovнем ali družbenem kontaktu, tako npr. zdravniki v teamu ali prosvetni delavci v kolektivu. Seveda je treba te pogoje izpolniti že pred začetkom odvajalne kurje. Za olajšanje pa so potrebni tudi kaki neznatni pripomočki, kot npr. bonboni, žvečilni gummi, sadje, kopeli, telesne vase, dihalne vase, potovanje — vse to lahko pomaga za dokončno preusmeritev organizma v novi, bolj zdravi način življenja.

Na ozdravljenega kadilca pa je treba še nadalje vplivati in ga podpirati. V družinskem in poklicnem okolju je treba paziti, da ne bo kakršga zadevnega napeljevanja in zapeljevanja, kot npr. »Nikar ne kvari dobrega razpoloženja, češ saj ena sama cigareta ni vendar nič« ipd. Toda navadno zadostuje tudi že ena sama cigareta, če jo »ozdravljeni kadilec« pokadi, da znova zabrede v staro strast.

Izleti v našo kulturno literarno in politično preteklost

(Nadaljevanje)

V Mostah pri Žirovnici smo se v našem zadnjem zapisu ustanovili pri obeležjih 29 talcev, ki so bili tu ustreljeni 1. julija 1942 — torej pred 28. leti.

Le nekaj korakov dlje, ob desnem bregu Hudourniške Zavrsnice, tik nad njenimi tesni, stoji Žagarjeva domačija (Mosto št. 54), rojstni dom Janeza Krstnika Kersnika (1783–1850), Čopovega in Prešernovega ljubljenega gimnazialnega učitelja in deda pisatelja Janka Kersnika.

Draga vas domača...

Naš izlet po deželici pod južnimi pobočji Karavank, za katero je pesnik menil, da je »z okoljno podoba raja«, gre h kraju. Le Vrbo, ki nam je dala Prešerna, bomo še obiskali. Hotemo smo to poslastico — saj je Vrba gotovo vsem Slovencem posebno ljuba vasica — prihranili za konec, za krono našega izleta.

Iz Most — skozi katere je tolkokrat koračil proti svoji kočici »Murki« pod Stolom pisatelj Franc S. Finžgar ali »gospod Hudournik« — se moramo vrniti v Žirovnico. Tu pa se odločimo: če smo le ubogi pešči, bomo ubrali bližnjico, ki vodi ob železniški progi proti Vrbi, z vozilom pa bo treba napraviti ovinek po glavnih gorenjskih cestih. V obih primerih pa bomo prav kmalu v Vrbi.

Sleherenga slovenskega rojaka, ki ni povsem top in suhoparen, obide kar nekam slovesno občutje, ko stopi v Prešernovo rojstno vas: tu je pesnik dom, tu je Svet Marka, tu je starodavna lipa s kamni-sedeži za vaško veče.

Preden pa začnemo s kratkim orisom teh vaških znamenitosti, kar ne moremo odoleti skušnavi, da spet po svoji dobrì (ali slabì?) navadi razmišljamo, grajamо, predlagamo in tudi pohvalimo, če je to le kolikaj močne.

A. Potočnik

Predvsem: Vrbo, Prešernovo ljubo vas domačo, bi že zdavnaj — vsekakor pa po 1. 1945. — moral razglasiti za najdragoceniji biser naše domovine. Saj je to kraj, kamor vsaj enkrat v življenju poroma sleherni Slovenec. Zato nam ne sme biti vsceno, kako vasica životari, kako se njeno zunanje lice iz dneva v dan kazijo: zdaj z neprimernimi novogradnjami, zdaj z navlako sredi vasi, zdaj z grobimi agrotehničnimi ukreki. Ne bi smeli mirno gledati, kako odmreta visoka jageda, tako značilna za podobno Svetega Marka, ne bi smeli brezbržno gledati, kako hiša znamenita lipa, kako urejena je njena okolica s kamni-sedeži — eden redkih spomenikov naše nekdanje vaške samouprave!

Vrba, tako eminentni primer slovenskega kulturnega turizma, gotovo zaslubi nekaj stilno urejenih gostišč — če je to bilo mogoče urediti v Ljubljani in druge po Slovenskem, zakaj to ne bi šlo tudi v Vrbi, kamor se leto za letom vali tok popotnikov iz vse naše dežele pa tudi iz zamejstva.

Ali arhitektovo in estetsko oko res ne najde naše Vrbe, ki bi jo kazalo urediti s pravo posebno ljubezni in rahločutjem. Naša generacija dolguje to prihodnjim rodovom!

Iz srca Slovenije bi morda iziti ta pobuda, kajti res več ne gre, čakati na šibko pobudo krajevnega odbora (ki ga v Vrbi niti ni;) ali pa oddaljeno občinsko upravo na Jesenicah, ki ima tisočero drugih skrb, še bolj perečih...

Ureditelj Vrbe in skrb zanje je po naših mislih predvsem stvar spomeniškega varstva, ki naj bi v sodelovanju z Univerzo in z Akademijo vzel vso stvar v roke.

Zivljenje v Vrbi naj teče kot pač življenje sleherne vase mora teči. Le zunanje podobe tega kraja, ki je z okoljno res podoba raja, ne bi smeli pustiti kaziti. Če je sredstev dovolj za vse mogoče Golfe, Kazino in druge turistične vabe, bi jih nekaj moralno biti tudi za Vrbo, za kraj, ki nam je dal poeta, katerega Poezije so naša najboljša kulturna legitimacija.

Slovenci nimamo tradicije s kakimi kralji in cesarji, tudi slavnih junakov ni v naši zgodovini — saj naša preteklost ve le za turške boje in krvave kmečke punte — imamo pa Prešerna, ki je naš ponos, naš junak, naš glasnik!

Če pa se tega resnično zavemo — takoj pomislimo na Vrbo, ki bi morala odsevati to našo zavest. Pa nam ostaja le grenak občutek, zavest krivde...

Ne sebe, ne dragih Vrbnani ne bi hotel še dlje gremeti s kakimi opazkami v načlaki, ki kazi pesnikovo rodno vasico — raje povem, da je v Vrbi na oknih res mnogo cvetja in da so tudi vrtovi polni rož. Najlepše cvetje pa žari z oken Fajdigove domačije...

saj hočem le dobro njihovi dragi vasi domači.

Bojim pa se, da bodo ti predlogi drugje naleteli le na gluho lozo, na gozd, iz katerega se odmeva ne sliši. Trdina je pisal bajko o takem gozdu na pobočju Gorjancev, da je le tam takia gluha loza, ki ne vrne odmeva. A kaže, da je takih host tudi druge dosti. Takih gluhih loz...

Sprehod po Vrbi

Vse domačije nevelike vasice so si izbrale svoj prostor nad ježo, nad dvignjenim robom pred ravnijo, ki je bila nekoč najbrž bolj vodnata, morda od tod tudi domačija pri Ribiču?

Prvi naš korak bomo sev usmerili k pesnikovemu rojstnemu domu, sedaj urejenem kot spominski muzej (od 1. 1939). Vse zidovje, vsa razdelitev prostorov — je prvotna. Gotovo je Prešernov dom ena najstarejših hiš v Vrbi, ki je požar 1. 1856. ni uperil; čeprav je tedaj zgorelo več kot pol vasi. Na pročelju hiše je vzidana spominska plošča iz 1. 1872.

Prešernov rojstni dom, urejen po zamisli pisatelja Finžgarja, že več let vzorno oskrbuje Prešernova prapranečkinja Justina Pogačnik roj. Vovkova, potomka pesnikove sestre Mine.

Kot nam je z oskrbo in ureditvijo pesnikove rojstne hiše vse prav, tako nam ni všeč, da pri cerkvici svetega Marka ni več onih značilnih visokih jagnedi in da tudi prostor okrog prastare lipa sredi vasi ni dovolj skrbno urejen.

To je vendar edinstven spomenik slovenskih pravnih običajev! Tu je bil kraj »večanja«, tu se je srenja posvetovala. Vsaka domačija je imela tu svoj kamen, sedež...

Sprehod po Vrbi bi lahko še nadaljevali, posebno v podružnično cerkvico sv. Marka bi kazalo iti: tu so še ohranjene prvotne gotske oblike, odkriti so fragmenti fresk Janeza iz Loke; na južni zunajni steni cerkvice je velika podoba sv. Krištofa, ki bdi nad spečo vasic...

Ne sebe, ne dragih Vrbnani ne bi hotel še dlje gremeti s kakimi opazkami v načlaki, ki kazi pesnikovo rodno vasico — raje povem, da je v Vrbi na oknih res mnogo cvetja in da so tudi vrtovi polni rož. Najlepše cvetje pa žari z oken Fajdigove domačije...

(Nadaljevanje sledi)

Crtomir Zorec

VI. letne športne igre Iskre

V Zagrebu so bile v soboto 27. in nedeljo 28. junija že VI. letne športne igre ZP ISKRA, na katerih je v 8 športnih panogah nastopilo okrog 450 tekmovalcev in tekmovalk iz vseh tovarn ZP ISKRA. Najuspešnejša je bila kranjska tovarna Elektromehanika, ki si je z ekipno zmago v klegjanju, namiznem tenisu in strelnjaku ter dobrimi uvrsttvami tudi v drugih disciplinah, priznala naslov ekipnega zmagovalca VI. letnih iger Iskre, pred solidnimi ekipami ISKRA-RIZ Zagreb, Avtoelektrika, Nova Gorica, Zavod za avtomatizacijo, Ljubljana in drugimi.

Jutri v Kranju cilj 9. etape

Pred dnevi se je pričela na največja jugoslovanska kolesarska dirka »Po Jugoslaviji«. Kolesarji dveh jugoslovenskih, slovenske in številnih najboljših tujih državnih reprezentanc bodo v 9. etapi od Ljubljane prek Brnikov do cilja v Kranju pri Vodovedenem stolpu vozili na kronometer z enominutnimi presledki. Take etape so največkrat odločilne za končni vrstni red. Cilj te etape bo jutri, v petek, ob 15.30.

Naslednji dan pa se bodo kolesarji podali s star-

tom ob 11. uri pred Prešernovim spomenikom na največjo in najbolj pomembno etapo na progi Kranj—Vršič—Videm, ki bo dala verjetno končnega zmagovalca.

Na letošnji dirki imajo tudi Kranjčani pomembno vlogo, saj je Kranjčan Franci Hvasti startal za prvo jugoslovansko ekipo, Peter Kozamernik je mester, Vinko Fajfar pa tehnični sodelavec slovenske reprezentance.

A. Potočnik

V SVOJIH
PRODAJALNAH
PO VSEJ
GORENJSKI
VAM NUDIMO
BOGATO IZBIRO
PREHRAMBENEGA
BLAGA
IN GALANTERIJE

ČUDOVITA
AROMA
JE V
KAVI

IMEJTE
JO VEDNO
PRI ROKI,
DA NE BOSTE
V ZADREGI,
ČE DOBITE
NEPRIČAKOVANE
GOSTE

Rešitev nagradne uganke

Na zadnjo uganko v letošnjem letu, dragi pionirji, sem prejel 20 odgovorov. Vsi so bili pravilni; avtor knjig Med jastrebi, Inkova oporoka in Stezosledec je slavni nemški pisec Karl May, čigar indijanarice bero otroci po vsem svetu. Nagrada — knjiga — bomo tokrat poslali Stanku Žlebniku iz Radovljice, Poljska pot 1. Izzrebal ga je naš novinar Andrej Žalar. Stanko, čestitamo! Med počitnicami boš imel gotovo dovolj časa za branje.

Tako, mladi sodelavci, končali smo. Za nekaj mesecev se poslavljamo od vas, jeseni pa spet na svidenje. Upam, da boste bolj pridno ugibali, po čem sprašujemo, kot ste to delali zadnje tedne. 20 dopisnic je res nekoliko premalo, saj so nagrade lepe. Imam prav?

UREDNIK

Srečanje z divjo svinjo

Bilo je neke nedelje popoldne. Žogala sem se s prijateljicami, moj brat Janez in sošolec Vili pa sta odšla na potep po gozdu. Janez in Vili imata navado hoditi med drevojem čim bolj potihno, da ne bi splašila gozdnih živali.

Tistega dne sta kmalu prišla pod rob Srnjega vrha. Janez nenadoma vzliknje: »Glej, smajaček!« Stekel je zanj in ga vzei v naročje.

Toda ni bil srnaček, temveč mlad divjačka prašič. Vili je namreč že hip zatem ugledal divjo svinjo, le nekaj metrov oddaljeno. »Pazi!« je zavpijal prijatelju in splezal na bližnje drevo. Janez je spustil prašička in se mu pridružil. Svinja je začela krulti, malo »srnaček« je stekel k njej, od nekod je pridobil še drugi mladič in vsi trije so jadrno zbežali. Prijateljja sta še nekaj časa počakala, nato pa splezala na tla in se vrnili

domov. Najbrž jima je strah šele potem prišel do živega, kajti ves tisti dan se nista več ganila iz hiše. Še pomisliti ne smem, kaj bi bilo, če bi se divja svinja zaprašila

v Janeza, ko je ujet njenega prašička.

Štefka Ahačič,
6. razred
os. š. heroja Grajzerja,
Tržič

Dobila sem novi prijateljici

Letos je bil na Pokljuki zbor slovenskih pionirjev. Prišli so učenci iz vse Slovenije, tudi iz manj znanih krajev.

Prenočili smo jih njihovi vrstniki iz Kranja in drugih mest. Pionirji-gostje šolarjev z osemletke Stane Žagar, so prispevali v Kranj šele ob 22.30 zvečer. Ker sem vedela, da so utrujeni, sem si brž izbrala dve deklici in ju odpeljala domov. Postregla sem jima z večerjo, potem pa sta legli, kajti čakal ju je naporen dan. Noč je kmalu minila in ko sem se zbudila, sta bili

gostji že v kopalnici. Očitno sta ti deklici bolj pridni od mene, saj sta vstali precej prej, sem si rekla. A nisem se dolgo ukvarjala s premišljevanjem. Prinesla sem zajtrk, nato pa smo se pobližile seznanile. Ugotovila sem, da je obema ime Dragica in da sta doma iz Kaple na Kozjaku. To je oddaljen kraj, a kljub kmečkemu delu, ki ga morata opravljati doma, sta odličnjakinji.

Vesela sem, ker sem lahko prav jaz prenočila deklici-odličnjakinji. Postale smo dobre prijateljice.

Olga Zalesnik,
6. razred
os. š. Stane Žagar,
Kranj

Tekmovanje za 5+

Brala sem Male novine, kar se mi je pogled ustavil na naslovu Tekmovanje za 5+. V članku je pisalo, da bo tekmovanje na TV Sarajevo in da lahko sodelujejo tudi pionirji iz Slovenije. Ko nas je tovarišica opozorila na to, sem sklenila, da se bom prijavila za temo Jugoslovanska mladinska književnost.

Največ prijav je na uredništvo prišlo prav iz naše šole, zato je urednik Malih novin sklenil, da bo izbirno tekmovanje za Slovenijo pri nas. Zelo sem bila presenečena, ko so me izbrali za nastop na TV.

»Videle bomo Sarajevo, predstavljam bomo Slovenijo,« smo razmišljale s prijateljicami.

Vožnja z vlakom je bila dolga in utrudljiva. Na postaji nas je čakal predstavnik Malih novin in nas odpeljal v hotel. Tam smo srečali še učenko iz Slovenske Bistrike. Bila je edina, ki ni prišla iz

Kranja. Ostale smo prišle z osnovne šole France Prešeren in Stane Žagar. Skupaj nas je bilo osem. Naslednje jutro smo odšle na snemanje. V garderobi smo se razdelili v dve skupini; vsako so sestavljale po tri tekmovalke. Prireditve je bila zelo zanimiva. Po dveh vprašanjih je bil rezultat 8:8, po zadnjem vprašanju pa je naša ekipa zmagačala s 13:11. Vsaka tekmovalka zmagovalne skupine je dobila 1500 din, tekmovalke poražene skupine pa po 400 din. Nato smo pokazale, kako v Sloveniji recitiramo, plesemo balet in telovadimo.

2. julija bo v Sarajevu tekmovanje med ekipami republik. Sodim, da imamo bolj malo upanja na uspeh, saj ne poznamo tako dobro srbohrvatske književnosti kot udeleženc iz drugih republik.

Ines Lipanovič,
7. razred
os. š. Stane Žagar,
Kranj

V Železnikih

Sem članica taborniške organizacije odreda Sorškega polja. Sestajamo se vsako soboto ob 16. uri. Če je vreme lepo, smo v gozdu, če pa dežuje, gremo v klub. Neke sobote smo se spet zbrali v gozdu. Andreja, naša voditeljica, nam je povedala, da se bomo naslednjo nedeljo udeležili tekmovanja v Železnikih. Bili smo zelo veseli.

Končno je napočila nedelja. Ob 7. uri smo se zbrali na kolodvoru. Kmalu je prišla tudi Andreja. Ker zasedba ni bila popolna, nas je voditeljica razdelila v dve skupini. Kmalu zatem je prišel avtobus. Poselili smo vanj in odrinili proti Škofji Loki. Tam smo se preselili na vo-

zilo, ki je peljalo tabornike v Železnike. Na avtobusu so nas že čakali loški taborniki. Veseli smo med potjo preveli taborniške pesmi. Mimo grede smo bili na cilju. Avtobus je ustavil pred šolo. Bilo je lepo vreme.

Najprej smo se vadili v strelnjanju z lokom. Po zboru smo šli večji taborniki v gozdu postavljati kresove. Bili smo drugi. Nato smo tekmovali v Lovu na lisico. Na cilj smo prispevali zelo utrujeni. Ko smo si nekoliko oddahnili, je prišlo na vrsto premagovanje ovir. To nalogo smo opravili hitro in dobro. Potem je sledila tekma s taborniki iz Železnikov — igrali smo med dvema ognjem in zmagali. Pred nami je bila še šaljivo tekmovanje in lokostrelstvo. Šaljivo tekmovanje je bilo zelo težko, pri lokostrelstvu pa smo zmagali za deset točk.

Po tekmovalnem delu je bila v dvorani osnovne šole razglasitev rezultatov. Zvedeli smo, da je naša skupina zasedla drugo mesto. Dobili smo diplomo, nato pa z avtobusom krenili proti domu.

Anka Damijan,
4. razred
os. š. Cvetko Golar,
Trata

Bilo me je strah

Nekega dne sem šel v gozd nabirat gobe. S sabo sem vzel nož za obrezovanje ter košarico. Tavam po hosti, naenkrat pa zaslišim korake. Šum se mi je vedno bolj približeval, zato sem začel hoditi hitreje. Nazadnje sem že skoraj tekel. Oblival me je znoj in tresel sem se. »Kaj neki je to?« sem se spraševal. Nisem se upal obrniti, kajti bilo me je neznansko strah. Za vsak primer sem pobral palico in si mislil: »Lahko da je to pes ali lisica. Če bo treba, se bom branil.«

Potem nekaj časa ni bilo slišati ničesar. Pomirjen sem krenil dalje. Spet sem se začel ozirati po gobah in načel velikega, gnilega ajdovčka. Raztrošil sem ga po okolici.

Kmalu sem dosegel pot in jo mahnil proti domu. Nisem dolgo hodil, ko z bližnjega drevesa iznenada skoči pred me bratranec Bojan. Zavpijal sem in zamišljal. Potem, ko sem si opomogel, sem ga vprašal, zakaj je to storil. Nič mi ni odgovoril, le zasmehjal se je.

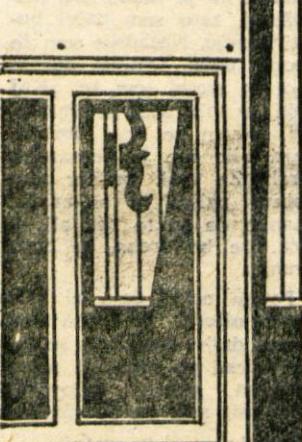
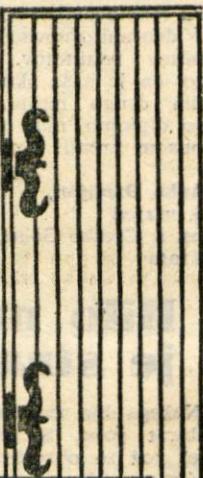
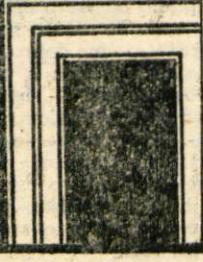
Dostikrat me je bilo že strah, toda tolikokrat in tako močno kot ta dan, še nikoli.

Matjaž Pretnar,
4. razred
os. š. Cvetko Golar,
Trata

Mladi
dopisniki,
na svidenje
v novem
šolskem
letu

VELIK IZBOR SODOBNEGA STAVBNEGA POHISTVA

**EN KREDIT
EN PREVOZ
EN NAKUP**

**Na
Gorenjskem
sejmu**

Cvetje med dopustom

Če imamo v stanovanju veliko cvetja predvsem lončnic, nam vsakokor ni vseeno, kaj bo z njimi, medtem ko bomo na dopustu. Najlažje je seveda zaupati ključe dobri sosedji in jo prositi naj redno zaliha. Drugače je seveda, če tega ne moremo storiti in so rastline odvisne samo od naše iznajdljivosti.

Nekateri postavijo lončnice v kopalno kad tako da rastlina srka vodo skozi posodo. Če pa je lončnic veliko si lahko pomagate tudi tako, da lončnice nekoliko dvignete na podstavek, v zemljo pa

potaknete nekaj vrvič, ki so speljane v posodo z vodo. Po vrvičah bo rastlina srkala dovolj vlage. Vrvice napeljemo v odprtino lončka na spodnji strani. V ta namen lahko uporabite večje steklene kozarce (od vlaganja paprike in pese) ali pa širše posode. Če se bojite, da bo v vaši odsočnosti voda izhlapela, lončnico prekrijte — seveda samo zemljo — s polivilom.

Pred odhodom pomislite tudi na to, da morajo lončnice živeti na svetlobi, zato prostora ne zatemnite. Prav tako pa jih seveda ne smete pustiti na soncu.

Hladne večerje

Makaronova solata

Potrebujemo: 25 dkg makaronov, 1,5 dcl majoneze, 2 dcl kiske smetane, 2 do 3 žlice paradižnikove mezge, poper, 100 g na drobno sesekljane šunke, ter 100 g razkošičenih črnih oliv.

Kratke makarone skuhamo v slanem kropu ter jih nato opaknemo z mrzlo vodo ter odcedimo. V majonezo umešamo smetano, paradižnik in poper in vse skupaj na rahlo premešamo. Tako pripravljeno solato zložimo na krožnik v kopo ter potresemo s šunko in olivami. Za skromnejšo večerjo seveda lahko šunko in olive izpustimo.

Madžarska spomladanska solata

Potrebujemo: 20 dkg olupljene lovske klobase ali katere druge salame, 30 dkg kuhanega krompirja, 2 trdo kuhania in zmečkana jajca, 2 šopka na kolesa zrezanih redkvic, šopek mladih čebulic, sok ene limone, 3 dkg gorčice, četr žličke kumine, sol, poper, 3 žlice olja in še eno trdo kuhanje jajce za okras.

Klobaso, jajca, redkvice in krompir denemo v posodo, dodamo vse začimbe in rahlo premešamo in ponudimo v stekleni skledi.

Kotiček za ljubitelje cvetja

Odnosi med rastlinami

PISE
INŽ. ANKA
BERNARD

Tudi nekatere rastline — lahko bi takoj rekli — se med seboj ne prenašajo, medtem ko imajo druge dobre sosedske odnose in si med seboj pomagajo. Morda zveni vse skupaj malo verjetno, toda te odnose med rastlinami so preučevali ugledni znanstveniki. Tem odnosom so dali ime alelopatski odnosi. Znanstvene ugotovitve lahko praktično uporabimo tudi na našem vrtu, tako da preprečimo slabu uspevanje ali celo propadanje nekaterih rastlin v družbi z drugimi.

Eterična olja iz kumine, Janeža, kamelice, sivke in mete močno vplivajo na sosednje rastline. Posebno meta zavira rast nekaterih rastlin.

Zrela jabolka v shrambi prijetno diše. Začimivo pa je, da te plinaste snovi, ki jih jabolka oddajajo, pospešujejo cvetenje poganjkov nekaterih grmov pozimi, zavirajo pa kaljenje krompirja.

Če imamo v bazenu vodo skaljeno od zelenih alg, jo lahko zbistrimo z nekaj listi kamelije, ki pa uničuje le alge, ne pa komarjevih ličink.

Ugotovili so tudi, da mlada sadika jablane, ki so ji dali kol iz tisovine, gotovo propade. Na srečo se nam to ne primeri prepogost, saj je tisa redka in še zaščitenata.

Sosedstvo je važno tudi za trate. Pod krošnjo vrb, brez in topolov trata slabo uspeva.

Paradižnik in krompir propadeta, če ju zasadimo v bližini orehov. Tudi fižol ob orehu ne cvete in ne rodi.

Rast in kaljenje zavirajo tudi izločki listja bukve, zato teh listov ne mešamo z zemljo oziroma ne kompostiramo.

Zelo dobrí sosedji v vrtu pa so por in korenje, tudi čebula in natiški fižol. Solata zadržuje bolhe od redkvic, oster vonj paradižnika pa preprečuje kapusovemu belinu odlaganje jajčec na zelju. Ti medsebojni vplivi rastlin pa so odvisni tudi od tal in gnojenja, zato vonj paradižnika ni vedno dovolj oster, da bi odgnal škodljivce.

Mislite malo tudi na želodec

Želodec je eden tistih organov, ki nam najbolj zvesto služi. Po vsakem obroku, ne da bi mu kaj ukazali, premelje v treh do štirih urah hrano, ki smo jo zaužili in že je potem pripravljen, da vse delo začne znova. Nekaj pa je tudi takih lastnikov želodca, ki delo svojega organa skušajo onemogočiti.

To se vam bo kaj lahko posrečilo, če boste zjutraj, še preden boste vtaknili noge v copate, segli po cigaret, nato pa si boste v kuhinji skuhal skodelico prave kave — da se boste »zbudili« in da boste »sposobni za delo.

Nekateri primerjajo tako ravnanje z želodcem, kot če bi na primer avtomobilu namesto olja prilivali kislino. Močno začnjene jedi, preobilna hrana, alkohol, tobak vse to draži želodec. Če dodamo k temu še hiter živiljenjski tempo, potem do rane na želodcu ni večdaleč.

Zdravnik lahko čir na želodcu z lakkoto ugotovi. Bolnika redno pred obroki peče po želodcu, občutlj tudi krče. To se ponavlja nekaj mesecev, nato znamenja izginejo, da bi se čez čas pokazala s podvojeno močjo.

Med ljudmi s čirom na želodcu je največ takih, ki neprestano žive z napetimi živci. Vendar pa je nastanek čira odvisen tudi od dednosti, nepravilne prehrane in že od prej omenjenega kajenja.

Pri zdravljenju mora sodelovati tudi bolnik sam. Izogibati se mora alkohola, kave, jesti mora lahko prebavljive jedi po večkrat na dan v majhnih obrokih. Prav je tudi, če se izogiba prepirom in jezi.

Zdravnik svetuje

BURGERJEVA BOLEZEN

To boleznen, ki ni tako redka, bomo opisali na tem mestu v seriji člankov o obolenjih žilia, ker ima bolnik zelo podobne težave kot pri drugih žiljih obolenjih. Ime bolezni nam ne pove nič, zato si oglejmo, kakšna znamenja opažamo pri bolniku. Običajno je prizadeta le ena okončina, v večini primerov spodnja, šele v kasnejšem razvoju bolezni spremembe nastanejo na drugi okončini. V začetku se stopalo bolj znoji, je bladno, težko ga ogrejemo. Koža na prstih postane hrapava in suha, se lušči in na nohtih vidimo vdolbine ter razpoke. Rane na prizadeti okončini se zlepja ne zacelijo, ob infekciji pa se dolgo gnojijo. Zdravnik ne najde utripanja arterije na hrbitišču stopala. Kot pri arteriosklerozi tudi tu bolnik mora počivati pri hoji na določenih razdaljah, ki se z razvojem in napredovanjem bolezni krajšajo.

Vzrok naštetim težavam so spremembe na tankem notranjem sloju žile, ki je prizadeta. Boleznen je razširjena skoraj le pri moških. Ne napade otrok in stare ljudi. V večini primerov je bolnik star od 25 do 40 let. Iskali so vzrok omenjenim spremembam na notranji plasti žil; ugotovili so, da je 94 % obolenih kadilcev in le 6 % nekadilcev. Ta odstotek je težko zgovern, da mirno lahko Bürgerjevo boleznen imenujemo boleznen kadilcev. Potrebno je, da pokadi večje število cigaret dnevno in da kaže dalj časa. Torej je najbolj izpostavljen kdor že do 25. leta dolgo kadi. Zato je potrebna borba proti kajenju, ki se začne že v višjih razredih osnovne šole. Vemo namreč, da večina ljudi, posebno fantov, začne kadiť med 14. in 18. letom. Tu pa ima dobra vzgoja že možnost vpliva. Zdravstvena služba bi vsako leto morala za tiste, ki so pred koncem osnovnega šolanja in za srednje šole, organizirati strokovna predavanja o kajenju in nevarnostih, ki mu sledijo. Pedagoško osebje bi imelo več uspeha, če bi tudi z zgledom prispevalo svoj delež.

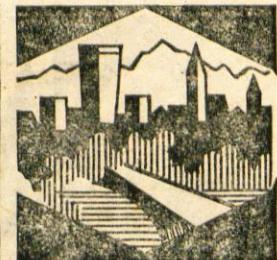
Zdravljenje Bürgerjeve bolezni je dolgotrajno in se pogosto konča z amputacijo prizadete okončine.

dr. T. Košir

**XX. jubilejni mednarodni
Gorenjski sejem
v Kranju od 7. do 18. avgusta**

**TEKSTILNA INDUSTRIJA
Tekstilindus
V KRAJU**

namerava podeliti za šolsko leto 1970/71 večje število štipendij, in to predvsem moškim:

za študij na srednji tehniški tekstilni šoli v Kranju,

in sicer za:

predilsko smer
tkalsko smer
tekstilno kemijsko smer

za študij na tekstilni in ekonomski fakulteti v Ljubljani

do vključno II. stopnje

Podjetje je pripravljeno nuditi štipendijo že od vključno I. letnika dalje. Prednost imajo kandidati s stalnim bivališčem na območju občine Kranj. Kandidati naj dostavijo lastnoročno napisane prošnje in prepis zadnjega šolskega spričevala kadrovskemu sektorju podjetja.

FIAT ZASTOPSTVO

TRIESTE
TRST

zanetti & porfiri

PRODAJNI ODDELEK: nova in rabljena vozila, namenjena za izvoz v Jugoslavijo

Capo di Piazza št. 2, telefon 36-262

SERVISNA SLUŽBA: za generalna popravila motorjev fiat 600 D, 1100 in 1300

Via F. Severo št. 30, telefon 76-4287 in 76-4886

SLUŽBA ZA ZAMENJAVO IN NABAVO originalnih fiatovih nadomestnih delov (prevlek, preprog, prtljažnikov itd.)

Via Severo št. 30, telefon 76-4287 in 76-4286

ODDELEK ZA PRODAJO novih in rabljenih fiatovih vozil

Via Locchi št. 26/3, telefon 93-787

**ŽIVILA
KRAJN**

Teden pohištva od 4. – 11. julija 1970

v blagovnici v Cerkljah

od 4.—6. julija razstava in prodaja
tudi na razstavi cvetja v šoli

**5 %
POPUST**

Dostava na dom in montaža – Obiščite nas

PROTI ZIMI - PRIJATELJ ZA MRZLE DNI -

VELENJSKI LIGNIT

OZIMNICO
SI PRIPRAVIMO JESENI,
KURJAVA PA ŽE ZDAJ,
DA SE DO ZIME OSUŠI
IN PRIDOBI NA KVALITETI

VELENJSKI LIGNIT
BO NAPOLNIL VAŠ DOM
S PRIJETNO IN ZDRAVO TOPLOTO

NE POZABITE:

**ZA SONCEM GREJE NAJCENEJE –
VELENJSKI LIGNIT**

RUDNIK LIGNITA VELENJE

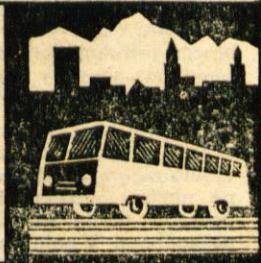
CREINA
turistično
prometno
podjetje
K R A J N

turistična poslovalnica vas vabi na izlet

v Udine — Doberdob — Trst

dne 4. julija 1970

Informacije in rezervacije vsak dan od 7. do 19. ure, tel. 21-022

NOVO!
Melizirano perilo

Mixal

+ bio-oxytan

Uspešno pranje se pravzaprav začne z upoštevanjem navodil proizvajalcev pralnih strojev in pralnih sredstev. S tem si zagotovimo brezhibno in učinkovito delovanje dragocenega avtomata, superavtomata ali bioavtomata, obenem pa omogočimo, da nam detergent neoporečne kakovosti blagodejno in temeljito opere raznovrstno perilo.

Pomudimo se tokrat pri sodnem pralnem sredstvu. Strojni detergent naših dni naj nam v pravem pomenu besede prihrani sicer na moč zamudno opravilo. Pere in opere naj enostavno, korenito in lepo hkrati. Sodobno pralno sredstvo naj zato izvrstno razkraja tudi trdovratne madeže, medtem ko naj površino perila varuje pred poškodbami. V polni meri naj

preprečuje posedanje razkrojene umazanije na oprano perilo. Skratka, naš detergent naj pere biološko aktivno in naravno, s prilagojeno topnoto vseh svojih sestavin naj učinkuje izjemno blagodejno in temeljito.

Sodobno strojno pralno sredstvo takšnih kvalitet je novi mixal z bio-oxytanom. Gre torej za detergent izredno popularnega imena. Dosej je namreč pralo in opralo perilo po vsej Jugoslaviji in tudi v inozemstvu kar trideset milijonov zavitkov priljubljenega mixala z oxytanom. Dosej, kajti zdaj stopa na naše domove tudi mixal v novi izvedbi. Novi mixal z bio-oxytanom je strojni detergent izrednih sposobnosti. Novi mixal pere belo in mehko hkrati. Novi strojni mixal perilo melizira. Melizirano perilo pa je lepše!

Nedvomno nas prav vseje lepo perilo najbolj razveseljuje in navdušuje. Vsi pa obožujemo pravo belino oziroma pristno barvno svežino in izjemno mehkobo perila. V njem se počutimo imenitejno. Lepo in mehko perilo nas prijetno spodbuja. Brezhibnost nas prav gotovo navdaja s sproščenostjo, ta pa nam pomaga premagovati zahtevnost naših dni.

Novi mixal z bio-oxytanom so pripravljali in preizkušali v inštitutu mariborske tovarne Zlatorog. Priznani strokovnjaki za sodobna pralna sredstva so izredno zamudno in odgovorno delo lahko opravili temeljito tudi zato, ker so si pomagali z bogato prakso milijonov privrženk popularnega mixala. Zato naj še naprej velja: v vsak pralni stroj mixal. m. m.

Četrta razstava cvetja v Cerklijah

Turistično društvo v Cerklijah prireja letos že četrto razstavo cvetja, ki bo kakor običajno odprta 4., 5., in 6. julija v prostorih osnovne šole. Otvoritev bo 3. julija zvečer in bo združena s krajevno proslavo dneva borca. Na razstavi bodo prikazane najboljše lončnice domaćinov, razstavljalja pa bodo tudi vrtnarska podjetja.

O dosedanjih razstavah je bilo slišati le najboljše, zato zanimanje zanje raste in tudi letos pričakujejo veliko obiskovalcev. Na obiskovalce se pripravlja celo vas. Gospodinje vse leto tekmujejo v urejanju vrtov in uspehi so lepi. Tako se razstava postopoma širi iz šolskega poslopja v vas.

Razstava bo še bolj pestra, ker sodelujejo na njej lovci z lovskimi trofejami, Slovemijales, kot posebnost pa bo gotovo razstava bogate zbirke značk starega Franca iz Luž.

fp

SLAŠČIČARNA — KAVARNA KRAJN

sprejme:

1. VAJENKE ZA POKLIC SERVIRKE
2. VAJENCE ZA POKLIC SLAŠČIČAR
3. POMOŽNEGA DELAVCA ZA RAZVAJANJE PECIVA
— mlajšega

Pogoji: Pod št. 1. in 2. dokončana osemletka in veselje do poklica pod št. 3. dokončana osemletka in vogniški izpit za moped.

ALKO

1400-
80-
250-
70-
2700

»Če gre, gre!«

Občan se je v soboto, 27. junija, okrog pol osme ure zvečer ustavil v gostilni »Rot« na Bohinjski Beli. Naročil je jedajo in med drugim popil tudi steklenico piva. Vse skupaj je po streževem izračuna zneslo 2700 starih dinarjev. Gast je na računu zapisane zneske še enkrat seštel in dobil precej manjšo vsoto — 1800 starih dinarjev. Misleč, da se je natakar uštel, je le-tega opozoril na napako. Natakarjev odgovor je bil kratak in precej nenavaden. Dejai je: »Probam, če gre, gre!«

Njegova »proba« očitno ni uspela.

Ceprav je komentar odveč, bi radi vseeno zapisali, da s temi besedami nočemo blažiti gostilne, natakarja, ki je očitno skregan z matematiko, in odganjati gostov, ampak hočemo le opozoriti, da takšne neslavne »probe« še zdaleč niso v čast našemu gostinstvu.

Da je naš zapis resničen, se prepričajte na posnetku računa. Seštejte posamezne zneske in ugotovili boste, da bi občana namerna »proba« veljala kar 900 starih dinarjev.

—jk

Koncert v Radišah na Koroškem

Pred kratkim je priredil pevski moški zbor društva upokojencev iz Kranja in mešani zbor ljubljanskih upokojencev pod vodstvom dirigenta tvo. Toneta Maroltta koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi v Radišah.

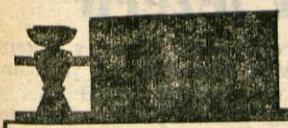
Dva avtobusa pevcev in pevk s svojoi je prekoracilo državno mejo na Ljubelju v lepem sončnem jutru. Vas Radiše je Slovencem manj znani kraj, je pa pristna slovenska vas in skoraj v vsakli hiši slišiš značilni pozdrav »bog dej« in pa »srečno«. Kako lepo smo se počutili med temi dobrimi in prijaz-

nimi ljudmi, ki so z veliko ljubeznijo ohranili materinsčino in slovensko društvo. Velike težave pa imajo z drušvenimi prostori, saj njihov dom kulture, če ga smemo tako imenovati, nosi letnico 163.

Kljud temu pa so Radišani v svoji skromnosti srečni in veseli, saj imajo moški in mešani pevski zbor, ki je kranjske in ljubljanske goste pozdravil z lepo domačo pesmijo.

Ob slovesu je zadonel iz vseh treh zborov odlomek iz Verdijeve opere. Takih srečanj si še želimo.

A. Marn

PRODAM

Prodam SADIKE žlahnih KRIZANTEM. Vzamem v našem manjšo njivo ali vrt v Kranju, ali blizu Kranja. Prešeren, Pot na Jošta 9, Kranj 2951

Prodam gorenjske viseče NAGELJNE. Bašelj 8, Predvor 2952

Prodam 8 dvodelnih OKEN 110 x 130 cm. Tolar Filip, na Kresu 81, Železniki 2953

Prodam dve POSTELJI z mrežami v dobrem stanju. Hotemože 44, Predvor 2954

Prodam KRAVO s teletom. Mavčiče 43 2955

Zaradi bolezni prodam dve KRAVI s teleti (ena črna), BIKA in več kmetijskega orodja. Ljubno 12, Podnart 2956

Prodam KRAVO pred teletom. Cegelnica 1, Kranj 2957

Prodam AJDO, OVES in nekaj krmilnega KROMPIRJA. Logonder Jože, Plevno 3, Škofja Loka 2958

Prodam dobro ohranjeno POMIVALNO MIZO s pokrovimi emo Celje. Šutna 39, Žabnica 2959

Prodam gradbeni LES. Naslov v oglasnem oddelku 2960

Prodam SOBNO POHISTVO in dvosedenji MOPED. Golnik 68 2961

Prodam KRAVO s teletom ali brez in MOST. Vrbnje 3 pri Radovljici 2962

Prodam dobro KRAVO po telitvi. Rovte 8, Podnart 2963

Prodam PRASIČE za rejo. Novak, Prebačovo 13, Kranj 2964

Po ugodni ceni prodam SOBNO OPRAVO. Strnadi Berta, Begunjska 8, Kranj 2965

Prodam 140 cm širok KAVČ domače izdelave. Telefon 22-502 2966

Prodam tesan LES za OSTRESEJE. Sp. Brnik 3, Cerkle 2967

Prodam motorno SLAMOREZNICO s puhalnikom. Sp. Brnik 33, Cerkle 2968

Prodam PUNTE in LEGE za betonske opaže. Stražiška 39, Kranj 2969

Prodam 34 m² bukovega PARKETA. Jerman, Čirče 11/I, Kranj 2970

Prodam ČRPALKO za hišni vodovod (hidrofor). Brelih Peter, Suha 33, Škofja Loka 2972

Prodam ELEKTROMOTOR RADE KONCAR 7 KM. Zelič Stane, Sv. Duh 42, Škofja Loka 2973

Poceni prodam koncertni KLAVIR. St. Rožmana 5 — Kranj 2974

Nagrobne spomenike po izbiri in naročilu iz najboljših marmorjev ter vsa kamnoseška dela opravlja

BORIS UDOVČ, kamnoseštvvo Naklo, telefon 21-058

Globok OTROŠKI VOZIČEK prodam. Verbič, Čankarjeva 19, Kranj

KUPIM

SMREKOVO SMOLO, čisto nabrano, odkupujemo po najvišjih dnevnih cenah. Informacije pri kmetijski zadruži Jelovica, Radovljica 2973

Kupim lepe, suhe HRASTOVE PLOHE za stopnice. Košir, Hotemaže 60, Predvor 2974

MOTorna VOZILA

Prodam MOPED T-12, prevoženih 4000 km. Mlaka 25, Kranj 2975

Prodam FIAT 750 po delih. Podčetrka 25, p. Zg. Besnica 2976

Prodam MOPED kolibri v voznem stanju. Moša Pijade 6, Kranj 2977

Kupim MOPED T-12 na tri prestave. V ponudbe navesti ceno in kilometre. Možina Janez, Gornja Ravan 7, p. Poljanje nad Škofjo Loko 2978

Prodam MOPED na dve prestavi. Rupa 11, Kranj 2979

Prodam SPAČKA, letnik 1967, ogled vsak dan od 14. do 16. ure. Stare Stane, Mandelčeva 2, Kranj, telefon 22-932 2980

Po ugodni ceni prodam OPEL KARAVAN, 1955 letnik, tehnično v redu. Koci, Tomaževa 17, Kranj (Primskovo) 2981

Prodam FIAT 750, letnik 1963. Mahovče 12, Cerkle 2982

Prodam malo karamboliran AVTO FIAT 1300, generalno popravljen. Ogled ob delavnikih od 8. do 14. ure v delavnici AVTO-MOTO, Tomšičeva 1, Kranj 2983

Prodam zelo dobro ohranjeni MOTORNO KOLO BMW R 25/3, Malej Metod, Polje 35, Bohinj 2984

Prodam dvosedenji MOPED za 570 din. Naslov v oglasnem oddelku 3005

STANOVANJA

Poročena, z 2-letno hčerko, iščem SOBO v Kranju. Moličnik, Šoriljeva 29, Kranj 2985

Mirna starejša ženska išče SOBO. Plača dve ali tri leta naprej. Naslov v oglasnem oddelku 2986

Prodam STANOVANJE. Huje 1, Kranj 2987

Nudim SOBO dekletu, ki dela na izmene, za varstvo 2-letne punčke nekaj ur dnevnno. Mrak, Hrastje 71, Kranj 2988

Iščem SOBO po možnosti s kuhinjo v Kranju ali okolici. Račič Ivo, Drolčeve naselje 8, Kranj 2989

POSESTI

Prodam takoj vseljivo HIŠO. Pševska 15, Kranj 2990
ZAMENJAM enostanovanjsko HISO z velikim vrtom pri avtobusni postaji Tržič-Kranj za podobno od Naklega do Vižmarjev. Naslov v oglasnem oddelku 2991

Prodam ZAZIDLJIVE PARCELE na Miljah pri avtobusni postaji, Voda in elektrika na parceli. Poizve se na Višokem št. 7 2992

Prodam VIKEND (lep razgled) z desetimi ležišči na Žgoški ravni pri Radovljici, dohod z avtomobilom. Informacije pri Brce Jožici, Radovljica, Staneta Žagarja 83 2993

Prodam takoj vseljivo stanovanjsko HISO. Naklo 91 2994

Prodam ZAZIDLJIVO PARCELO na Kokrici. Kokrica 21, Kranj 2995

ZAPOSLITVE

Sprejemam VAJENCA. Ključnicačarstvo, Jalen Anton, Huje 3, Kranj 2940

GOSTILNA REPANŠEK, Homec 3, p. Radomlje, sprejme v službo mlado DEKLE, ki ima veselje do gostinstva, najraje začetnico. Telefon 72-162, Homec 2996

V času počitnic zaposlim DIJAKA ali STUDENTA pri stroju za brizganje plastičnih mas. Naslov v oglasnem oddelku 2997

IZGUBLJENO

Od Valjavčeve ulice do igrišča na Zlatem polju v Kranju izgubljeno denarnico z uro vrnite proti nagradi v trafiku pri semaforju 2998

Našel sem moško kolo znamke junior. Dobri se v Mavčičah 45 2999

OSTALO

Opravljam zaščitne PREMAZE za vse osebne avtomobile proti koroziji (rji) z gumino in kozol lakom, garancija. AVTOPRALNICA Ljubljana, Vodnikova št. 99 3000

GOSTILNA BLAZUN Kranj obvešča cjenjene goste, da zaradi čiščenja in preureditev prostorov od 29. 6. do 13. 7 ne posluje. Prosi za razumevanje in se v nadalje priporoča 2946

KOTLE za ŽGANJEKUHO v vseh izvedbah in velikostih izdeluje najkvalitetnejše že prek 40 let KAPELJ VILJEM, bakrokoljarstvo Ljubljana, Aljaževa cesta 4, Šiška 1956

ROLETE lesene, plastične, žaluzije naročite zastopniku Špilarju, Gradnikova 9, Radovljica, telefon 70-046. Pišite, pride na dom 1761 3004

Izjavljam, da so besede, ki sem jih napisal v pismu, sredi junija tov. Zormanu, obratovodji 2, Creina, neresnične. Vončina Ludvik, Kranj, 31. d. 3001

PRIREDITVE

GASILSKO DRUSTVO RUDNO priredi na dan borca 4. julija VRTNO VESELICO ob 16. uri. Igrajo SELSKI FANTJE. Vabljeni! 3002

GOSTILNA na JAMI v Šenčurju prireja v soboto, na dan borca, in v nedeljo od 15. ure dalje VRTNO VESELICO. Za postrežbo je preskrbljeno. Vabljeni! 3003

DOM RADE KONCAR — GAMSOV RAJ v Bašlju prireja v počastitev dneva borca v soboto, 4. julija veliki VRTNI PLES ob 18. uri. Igra ansambel TURISTI. Vabljeni!

Industrija bombažnih izdelkov Kranj

razpisuje

v šolskem letu 1970/71 štipendije na srednjih in visokih šolah

2 štipendiji

za študij na srednji tehnički tekstilni šoli v Kranju, tkalska smer

1 štipendijo

za študij na srednji ekonomski šoli v Kranju

1 štipendijo

za študij na tekstilni fakulteti v Ljubljani

1 štipendijo

za študij na pravni fakulteti v Ljubljani

1 štipendijo

za študij na ekonomski fakulteti v Ljubljani

Prednost imajo študentje (moški) iz Kranja in okolice. Višina štipendije za srednje šole je od 400 do 500 din, za višje šole pa od 500 do 600 din. Kandidati naj dostavijo lastnoročno napisane prošnje na naslov tovarne. Razpis velja 15 dni po objavi.

Zahvala

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, deda, pradeda, brata in strica

Jožeta Praprotnika

bivšega čevljarskega mojstra (Kajžnega ata)

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sovačanom, ki so počastili njegov spomin, poklonili cvetje in vence, nam izrekli sožalje in ga spremili na njegov zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom Černe dr. Zdravku in Praprotnik dr. Metki, ki sta pokojnemu očetu v dolgotrajni bolezni lajšala trpljenje. Nadalje se zahvaljujemo častiti duhovščini za spremstvo na njegovih zadnjih poti, posebno pa gospodu Župniku Mihiroju Romanu za tople besede izrecene v farni cerkvi v pokojnikov spomin, pevskemu zboru za žalostinke, prostovoljnimi gasilskim društvom Brezje in Otoče-Ljubno za počastitev s praporji in za spremstvo, poveljniku gasilcev Janku Markovcu za lepo poslovilne besede ob odprttem grobu. Prav tako najtoplejša zahvala so sedom za nesebično pomoč v žalostnih urah.

Žalujoci: hčerka Marija, sinovi Jože, Franc, Stanko, Ciril, Marjan in Metod z družinami, brat Tone z družino

Ljubno na Gorenjskem, Kranj, Černivec, Brezje, 29. junija 1970

Objava tiralice

Okrožno sodišče v Kranju je odredilo razpis tiralice zoper Cirila Remica, sina Mihela, rojenega 4. novembra 1945 v vasi Vasca pri Cerkljah, sedaj neznanega bivališča, delavca brez zaposlitve zaradi številnih kaznivih dejanj, tavin ter vlovnih tavin v stanovanja na območju UJV Kranj in na področju PM Kamnik.

Osebni opis: visok 180 cm, srednje razvit, temno plavih las, rjavih oči, posebnih znamenskih nima.

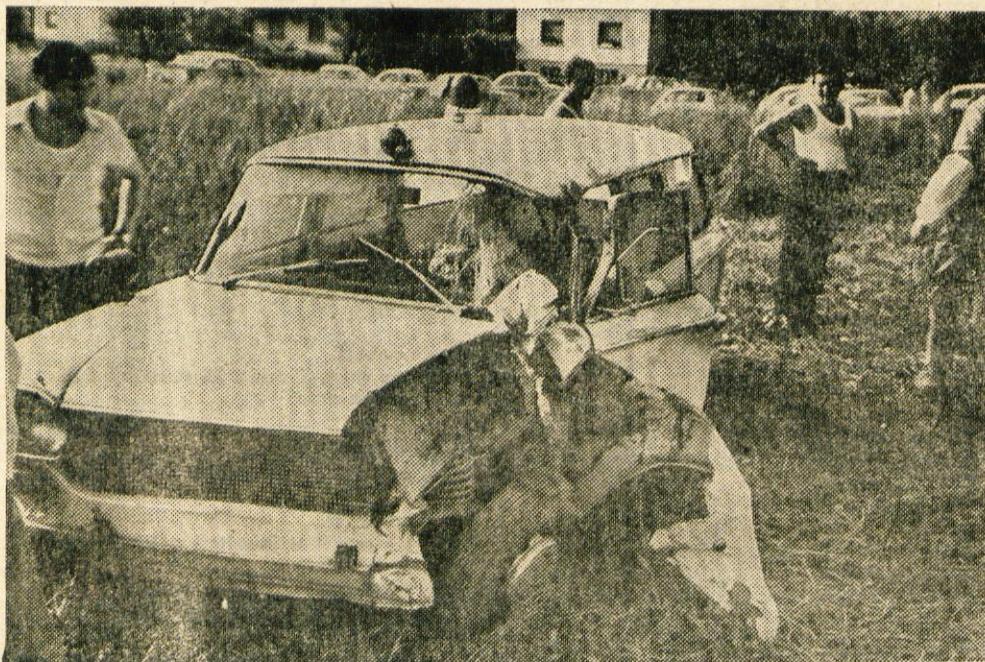
Ciril Remic je bil že večkrat obravnavan zaradi kaznivih dejanj. Že več mesecev se potika iz kraja v kraj in živi v brezdelju. Znan je

kot nevaren tat v stanovanja. Kraje predvsem denar in vrednejše tehnične predmete. Do sedaj je utemeljeno osušljiven več kaznivih dejanj tavin in vlovnih tavin v stanovanja.

Kljub vsem ukrepom za njegovo izsleditev nam do danes imenovanega ni uspelo izslediti, ker se spretno izmika kazenski odgovornosti. Zato naprošamo občane, da takoj obvestite najbljajo postajo milice ali oddelek milice, če bi se imenovani pojavil na njihovem območju in bi ga prepoznali.

Uprava javne varnosti
Kranj

Na nedeljskih moticiklističnih dirkah v Kamniku se je smrtno ponesrečil zahodnonemški dirkač Oswald Dittrich. S polno hitrostjo se je na tekmovalni progi zaletel v nasproti vozeči reševalni avtomobil. Vzroke nesreče še raziskujejo. — Foto: J. Vidic

V novozgrajenem stanovanjskem naselju Vodovodni stolp v Kranju se že dlje časa kruši omet z dveh stolpnic. Med neurjem v noči od torka na sredo je z ene od stolpnic spet odpadlo precej ometa. — Foto: F. Perdan

Utopitev v jezeru

V soboto, 27. junija, zvečer se je v Blejskem jezeru utoplil 15-letni Ivan Čiček iz Lutice pri Delnicah. Na Bled je prišel v skupini učencev iz Delnic. Otroci so se po ve-

čerji odšli kopat v jezero. Med kopanjem pa je Ivana Čička zgrabili krč. Sošolci so mu skušali pomagati, vendar brez uspeha. Potonil je ob pomolu v Zaki.

Nesreča v zadnjih dneh

Na cesti tretjega reda v Godešiču je v petek, 26. junija, zjutraj voznik osebnega avtomobila Janez Konštantin iz Škofje Loke prehitro pripeljal v levi nepregledni ovinek. Zaradi tega je vozilo zaneslo v desno, kjer je oplazilo znamenje. Voznik ni bil ranjen, na avtomobilu pa je za 10.000 din škode.

V Dovjah pri Mojstrani se je v petek popoldne pripetila prometna nezgoda vozniku avtobusa italijanske registracije Grepeci Vitezro. Avtobus, ki je vozil od Kranjske gore proti Jesenicam, se je v Dovjah umaknil v desno koloni vozil, ki je vozila precej po sredini ceste. Zaradi teže pa so se tla pod desnimi kolesi avtobusa začela udirati. Avtobus je zdrsnil po bregu in se na ravnicu počasi prevrnil na bok. Italijanski turisti, ki so bili v avtobusu, niso bili ranjeni. Škode na vozilu je za 5000 din.

Podbaba nesreča, vendar s hujšimi posledicami se je pripetila v petek popoldne na Visokem pri Škofji Loki. Pri srečanju tovornjakov, vozila sta ju voznik Slobodan Stefančič z Jesenic in voznik Oblak Vinko, se je tovornjaku Slobodana Stefančiča na neurejeni bankini udrlo. Vozilo se je prevrnilo kakih 20 m pod cesto. Voznik Stefančič se je hudo ranil in so ga odpeljali v bolnišnico. Ranjen je bil tudi sopotnik Jože Ropret. Škode na tovornjaku je za 6000 din.

V soboto, 27. junija, dopoldne se je pripetila prometna nezgoda na cesti drugega reda v Bohinju ob jezeru. Voznik tovornega avtomobila Janko Korošec s Koprivnika je v nepreglednem ovinku pri hotelu Pod Voglom vozil po lev strani. Nasproti je pripeljala voznica osebnega avtomobila angleške registracije Ruby Kathleen. Tovornjak je po vsej dolžini oplazil osebni avtomobil. V osebnem avtomobilu je bil lažen ranjen sopotnik.

Na cesti prvega reda v Kovorju se je v soboto ponoči pripetila prometna nezgoda, ker je na osebnem avtomobilu, vozil ga je Janez Ovsenik iz Kranja, počila pnevmatika. Voznik je zato izgubil oblast nad vozilom ter ga je zaneslo s ceste. V nesreči je bila hujša ranjena sopotnica Anka Markun iz Bistrica, prav tako tudi Justa Dežman. Voznik je bil v nesreči le lažen ranjen.

V soboto, 27. junija, nekaj po dvanaštih uri je na cesti četrtega reda v Zg. Brniku voznik Janez Zupin iz Apna zadel 3-letno Darinka Dobnikar iz Zg. Brnika. Nesreča se je pripetila, ko je voznik prehiteval štiri otroke, ki so šli po desni strani ceste, pri tem pa je triletna deklka nenadoma skočila pred avtomobil. Ranjeno deklko so odpeljali v bolnišnico.

Nekaj pred deveto uro zvečer se je v soboto pripetila prometna nezgoda na cesti drugega reda med Kranjem in Brnikom. Voznik osebnega avtomobila Pavel Žvelc iz Lahovč je trčil v konjsko vprego, vodil jo je Franc Rakovec, ki je brez luči nenadoma zapeljal na cesto. Po trčenju je avtomobil zaneslo s ceste na travnik. V nesreči sta bila ranjena voznik Žvelc in sopotnica Angelca Bremec in so ju odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Voznik vprege ni bil ranjen.

Na poljski poti med Miljami in Šenčurjem sta v ponedeljek, 29. junija, zjutraj trčila mopedist Janez Konc iz Visokega in voznica mopa Ivana Podpeskar iz Milj. Pri trčenju sta bila obovoznika teže ranjena in so ju odpeljali v bolnišnico.

Zaradi neprimerne hitrosti je na mokri cesti v vasi Godešič v ponedeljek dopoldne zaneslo voznika osebnega avtomobila Leopolda Križaja iz Godešič v osebeni avtomobil, vozil ga je Miha Stenovec iz Cerkelj. Voznik Križaj je nato zapeljal s ceste in se ustavil ob drevesu. V nesreči ni bil nihče ranjen, škode na vozilih pa je za 7000 din.

Zaradi neprimerne hitrosti je v torek popoldne zapeljal s ceste voznik osebnega avtomobila Branko Jug iz Škofje Loke. Nesreča se je pripetila na cesti drugega reda v Veštru. V nesreči je bil hujša ranjen sopotnik Jakob Kogovšek iz Škofje Loke, medtem ko je bil voznik le lažen. Škode na vozilu je za 4000 din.

Na cesti prvega reda na Jesenicah se je zaradi neprimerne hitrosti pripetila hujša prometna nezgoda vozniku osebnega avtomobila nemške registracije Milanu Cerovšku. Voznik je vozil od Jesenice proti Hrušici. Ko je opazil, da vozi za njim prometna patrulja, je hitrost pospešil. Na Hrušici je ugasnil luči in vozilo obrnil ter odpeljal nazaj na Jesenice. Pred bolnišnico pa je vozilo zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti začelo zanašati, nato pa je zdrselo pod cesto, kjer je obstalo na strehi. Sopotnica Pavla Rabič je bila v nesreči hujša ranjena. Voznik je po nesreči pobegnil in se prijavil na postajali milice naslednji dan.

Naš komentar

Košarkarji Triglava v borbi za prvo mesto

S prvimi jesenskimi kolom v slovenski moški in ženski košarkarski ligi so za dva meseca zamrila tudi košarkarska igrišča.

Trje gorenjski predstavniki: kranjski Triglav, škofovski Kroj in Jeseničani so v moški ligi uspešno končali prvi del tekmovanja. Triglavani so v tem delu zaigrali odlično. V dvanajstih kolidih so izgubili le dve srečanji, in to z neposrednim tekmem za prvo mesto Rudarjem in ekipo Celja. Ker pa bodo letos kvalifikacije za vstop v drugo zvezno ligo v Sloveniji, imajo Kranjčani lepe možnosti za vstop v družbo najboljših drugeligašev. Seveda pa ne smejo pozabiti, da jih čaka še naporno tekmovanje v drugem delu prvenstva. Na četrtem oziroma na sedmtem mestu pa zasedimo solidne Jeseničane ter ekipo Kroja. Tudi ti dve ekipi imata lepe možnosti, da se v jesenskem delu pomakneta še bolj proti vrhu.

V ženski ligi, kjer Gorenjsko zastopata ekipo Jesenice in Kroja, je vprašanje prvaka že v prvem delu tekmovanja rešeno. Jeseničanke tudi to pot, kot vsa leta doslej, nimajo resnega konkurenta v borbi za republiški naslov. To je ekipa, ki na tujih in domaćem igrišču ne pozna poraza, saj svoje tekme premaguje z visokimi rezultati. Z zaostankom štirih točk pa na četrtem mestu zasedimo mlado, solidno ekipo Kroja, ki bi se z dobro igro v nadaljevanju lahko povzpela še na boljše mesto na lestvici.

V gorenjski ligi je med osmerico ekip brez poraza in s prednostjo štirih točk v vodstvu ekipa Basketa. Če bodo tudi v nadaljevanju zaigrali tako kot znajo, jim naslov gorenjskega prvaka ne more uiti.

D. Humer

Dovjak in Ahlin odlična

Letošnje republiško prvenstvo za pionirje je bilo v Kranju. Prizadetni teniški delavci Triglava so organizacijo tega prvenstva odlično izpeljali. Prijavljenih tekmovalcev je bilo preko 30, ki so se v lepem vremenu borili za najvišja mesta. Pri starejših pionirjih je po pričakovanju zmagal Domančko, član Brnika iz Maribora. V polfinalnih igrah je Kranjčan Dovjak presenetljivo premagal Nojmilerja, Domančko pa svojega klubskega tovariša Svenška. Boj v finalu je bil zelo izenačen. Po treh setih zagnjenega boja je zmagal Domančko in tako postal novi republiški prvak.

Pri mlajših pionirjih je zmagal Igor Zeilhofer, ki je v polfinalu premagal odličnega Kranjčana Ahlina, Virag pa dobrega Bedenka.

Letošnje prvenstvo je pokazalo, da v Kranju raste novo rod perspektivnih igralcev. Za to pa ima največ zaslug prof. Vladimír Kuster, ki je z veliko požrtvovalnostjo vzgojil rod mladih teniških igralcev.

I. Purič

Elektro sedmi

Zaključene so XV. letne športne igre delavcev elektrogospodarstva Slovenije, na katerih je sodelovalo nad 700 tekmovalcev in tekmovalk. Ekipni zmagovalci so postali Mariborčani, Elektro Kranj pa je osvojil 7. mesto. Največ uspeha so Kranjčani imeli v kegljanju z osvojitvijo prvega mesta v ekipni članski konkurenči, z drugim mestom pri ženskah ter zmago Turka med posamezniki. F. R.

**Tenis
Člani razočarali**

Na letošnjem republiškem prvenstvu za člane in članice v tenisu so nastopili tudi naslednji Kranjčani: Žnidar, Furlan, Mulej, Starc in Joković. Že sam začetek prvenstva pa je pokazal, da je letošnje prvenstvo za Kranjčane izgubljeno. Že takoj na začetku so izgubili glavni aduti Triglava, in sicer Starc, Joković ter presenetljivo Žnidar. V osmini finala sta se od Kranjčanov uvrstila Mulej in Furlan. V nadaljevanju pa sta izpadla v igrah s Svenškom oziroma Breskvarjem. Letošnje republiško prvenstvo je lahko opomin Kranjčanom, da je v članski konkurenči nastala določena kriza, ki jo je treba kar se da hitro prebroditi. Nova tekmovanja, ki bodo v bližnjih dneh, naj bi to pokazala.

I. Purič

Kolesarstvo**Na Bledu izredna udeležba**

Na kolesarski dirki Od Bleda do Bohinja je nastopilo čez 70 kolesarjev iz Slovenije, Hrvatske in Avstrije. Med člani je zmagal Bricelj (Rog). Sedmi je bil Ribnikar (Kranj) in obenem postal prvak Gorenjske med člani. Med mladinci je naslov osvojil Mužak pred Rakšem (oba Bled). Oba Blejca sta klub mladosti neustrašeno vozila v skupini z državnimi reprezentanti in močnimi Avstrijcji ter sta prišla le zaradi padca ob boljšo uvrstitev. Toda tudi 8. in 9. mesto v splošni uvrstitev je zanj velik uspeh. Pri turistih je prvak Gorenjske Obrulek (Kranj). Velika udeležba, prizadetni odborniki in nadarjeni kolesarji pa obetajo, da bo postal tudi Bled eden od pomembnih jugoslovenskih kolesarskih središč.

T. P.

Kranj : Koper 14 : 16

V kvalifikacijskem tekmovanju za uvrstitev v prvo skupino tradicionalnega tekmovanja »Kriterij slovenskih mest v atletiki« sta na stadionu v Kranju nastopili ekipi Kranja in Kopra. Pomerili sta se samo ženski reprezentanci. Več uspeha so imele gostje, ki so se tako uvrstile med šest najboljših mestnih reprezentanc.

Kranjčanke so startale s spremenljivo srečo. Nepričakovano poraz v prvi disciplini, teku na 100 m z ovirami, je hkrati že pomenil izgubo dvoboja. Kljub temu so posameznice dosegli nekaj dobrih rezultatov. Nada Kavčič je pri skoku v daljino z rezultatom 5,28 m izboljšala absolutni gorenjski rekord; isto je uspel Metki Papler v suvanju krogla — 11,00 m (tekmova je izven konkurcence). Gartner Vida pa je dosegla nov gorenjski rekord za starejše mladinke v teku na 800 m.

REZULTATI — 100 m ovire: 1. Vilhar (KP) 19,0, 2.

M. K.

Bevc in Bambič v reprezentanci

Na letošnje svetovno invalidsko prvenstvo v atletskem mnogoboru, namiznem tenisu ter plavanju je v Saint Etienne (Francija) odpotovala jugoslovanska invalidska reprezentanca. Med njimi sta bila kot edina Slovenska Kranjčan Bevc in Kamničan Bambič.

Medtem ko bo Bevc zastopal jugoslovanske barve v atletskem mnogoboru in plavanju, pa bo Bambič nastopil na tekmovanju v namiznem tenisu. -dh

Pet Triglavanov v reprezentanci SRS

V soboto in nedeljo bo v Banski Bystrici (ČSSR) na sporednu petroboj atletskih ekip Avstrije, Bavarske, Češke, Slovaške in Slovenije. To tekmovanje bo letos na sporednu že drugič in bo verjetno postal tradicionalno. Ekipa sestavlja tekmovalci in tekmovalke, rojeni leta 1952 in kasneje. V reprezentanci Slo-

venije bo tokrat kar pet predstavnikov atletskega kluba Triglav. Pri mladincih bodo nastopili Brane Lojk (400 m, daljina, 4 × 100 m), Iztok Kavčič (800 m), Jože Gortnar (1500 m) in Marko Prezelj (višina), med mladinkami pa bo Metka Papler startala v metu diska.

M. K.

Srečanje starih rivalov

Danes, v četrtek, se bo sta na rokometnem igrišču v Križah ob 18. uri v gorenjskem finalu za Titov pokal srečali ekipi Križ B in Dupelj. Ker pa za ekipo Križ B tokrat igrajo igralci ligaškega moštva, se ljubiteljem ro-

kmeta obeta zanimivo srečanje.

Upamo, da tokrat ne bo prišlo spet na dan staro sovraštvo in da ljubitelji rokometa ne bodo razočarani z upoščili igrišče kot pred nedavnim. -dh

Nov športni objekt v Naklem

Ob priliki otvoritve novega asfaltne rokometnega igrišča v Naklem je bilo tudi več tekmovanj. V rokometnem turnirju so se ekipe razvrstile takole: 1. Duplje, 2. Križe, 3. Žabnica. V tekmovanju v

malem nogometu so se pomerile samo domače ekipe. Zmagala je A ekipa pred Veterani, drugo ekipo Naklega in mladinsko vrsto. Na odprttem prvenstvu v judu pa je bil najboljši domačin Zapolnik. -dh

Od nedelje do nedelje

NOGOMET — V prijateljski nogometni tekmi je kranjski Triglav doma izgubil srečanje z belaškim VSV z 2:3 (0:0).

KOSARKA — Slovenski košarkarji in košarkarice so prvi del letošnjega prvenstva končali. S prvenstvom bodo nadaljevali 23. avgusta. Rezultati zadnjega kola: moški — Jesenice : Ježica 78:73, Kroj : Triglav 64:91. Triglav je zasedel prvo mesto, Jesenice so četrite, Kroj pa sedmi. V ženski konkurenči je Kroj premagal Konus z 51:36, Jesenice pa Maribor s 84:66. Prvo mesto so osvojile Jeseničanke, Kroj pa je na odličnem četrtem mestu.

Odbojka — Tudi v republiški odbojkarski ligi so končali s prvenstvom. Odigrati bodo morali sicer še nekaj zaostalih tekem. Kamnik je zasedel peto mesto.

ROKOMET — Na prvenstvu Slovenije za mladince je ekipa Tržiča osvojila šesto mesto.

KEGLJANJE — Na državnem prvenstvu moških dvojic je kranjski par Jereb—Vehovec zasedel odlično drugo mesto.

VATERPOLO — Pred bližajočim se startom v prvi zvezni ligi so Kranjčani pred dnevi odigrali tri prijateljske tekme z Ljubljano. V vseh treh srečanjih so visoko zmagali. Rezultati: 21:1, 18:4, 21:2. J. J.

Mar res »obzorja kmetom bodo se zjasnila«?

(Nadalj. s 1. strani)

ti ukrepati že prej. Mnogo je namreč perečih vprašanj, ki jih lahko rešijo sami, z lastnimi silami. Sprejete sklepe, tako menijo, bo moč uresničiti v nekaj letih. Oglejmo si jih nekoliko boljše.

VEČ STIPENDIJ ZA KMEČKE OTROKE

Ena prvih ugotovitev komisije govorji o tem, da bi morala industrija ter gospodarstvo naspoloh odpirati vedno nova delovna mesta in posameznikom, ki jim kmetijstvo ne nudi dovolj zasluga, ki so nekako odveč, nuditi možnost zaposlitve. Treba je tudi povečati obseg štipendij, namenjenim kmečkim otrokom, saj bo tako gospodar lahko bolj nemoteno vlagal v napredek posestva, v nove naprave in hleva. Hkrati naj bi bila štipendija jamstvo, da mladi, ki so z njeno pomočjo prišli do kruha, kasneje ne bodo zahtevali (prevelikega) deleža od očetove zapaščine.

Nujno je odpraviti slabo izkoristenost poljedelskih strojev. Navado, da več kmetov hkrati kupi istovrstne naprave, ki potem večji del leta ležijo v skedenjih, naj nadomesti tesnejše sodelovanje in posojanje aparativov, s čimer bo vsak gospodar zase prihranil precej denarja in ga vložil kam drugam.

Poseben, zelo pereč problem predstavljajo krediti. Gorenjska kreditna banka in Kmetijska zadruga sicer kmetom precej pomagajo pri investiranju, toda obseg posojanja bi morali še povečati, obenem pa omiliti obresti ter podaljšati rok vračanja. Živinorejec, denimo, ni sposoben sprejeti posojilo pod enakimi pogoji kot industrijsko podjetje. Zato je padel predlog, naj banka uvede delitveno razmerje med razpoložljivimi kreditnimi sredstvi in jih določen del rezervira izključno za potrebe kmetovalcev. Seveda bo vzporedno z navedenim potrebno organizirati določeno kontrolo, ki edina lahko zagotovi, da posamezniki denarja ne bodo vlagali v karkoli, ampak samo v najpotrebnje objekte (stroji, hlevi itd.).

ZMANJŠAN PROMETNI DAVEK?

Uvedba mehanizacije, ki polagoma izpodriva ročno delo, je arondacijo iz nekdaj osovražene politične parole spremenila v ekonomsko najnost. Pobudniki zanje naj bi bili kmetje sami, pri tem pa jim mora pomagati skupščina občine, Kmetijska zadruga, krajevne skupnosti in SZDL.

Ena najpomembnejših pridobitev za kmata utegne biti tudi zmanjšan prometni davek pri nakupu ali prodaji zemljišč, namenjenih intenzivnemu obdelovanju. Komisija opozarja, da bi ukrep lahko rabil kot pomemben spodbudnik diferenciacije med kmeti in nekmeti ter hkrati omejil špekulacije z gradbenimi zemljišči. Gorenjski kreditni banki priporoča, naj preuči možnost dajanja kreditov za nabavo kmetijskih površin. Omeniti velja, da se je odločitev skupščine, ki je že pred časom odpravila davek na poljedelske aparate, izkazala kot zelo koristna in v celoti dosegla svoj namen.

Že dolgo sporni dedni zakon bi po mnenju komisije moral nehati zasledovati načelo enakosti in podpreti načelo ekonomičnosti. Drobiljenje posestev, ki mu v veliki meri botruje prav omenjeni dokument, ni v skladu z moderno kmetijsko proizvodnjo.

Poglavlje zase je splošno in strokovno izobraževanje kmečkega dela prebivalstva. Poljedelec in živinorejec si edina v državi lahko privoščita, da nimata nobene posebne izobrazbe, saj jima zakon ne predpisuje določenega strokovnega znanja. Po novem naj bi se s kmetovanjem odsej pečali le ljudje, ki so za to dovolj usposobljeni. Iz tega pa seveda sledi, da bo treba odpreti ustrezno kmetijsko in gospodinjsko šolo. O problemu bi moral razpravljati Svet gorenjskih občin. Seveda ne smemo prezreti vlogo delavske univerze, ki je doslej priredila veliko kvalitetnih tečajev. Tudi v prihodnje jo velja podpirati in ji omogočiti, da svoj program še popestri, dopolni ter razširi.

SOCIALNA GOTOVOST — POT DO BOLJSE PRIHODNOSTI

Vse naštete spremembe bodo seveda brez haska, če jih ne bo spremiljala temeljita in stalna raziskava tržišča, tako notranjega kot tudi zunanjega. Enako pomemben ukrep predstavlja energično odpravljanje nihanja odkupnih center zastojev pri prodaji predelkov in živine. Negotovost je že od nekdaj najhujši sovražnik delovnega elana — in kmetje, o tem ni dvoma, do slej zares niso nikdar vedeli, kaj jih čaka čez leto dni.

Komisija je precej prostora odmerila problematiki posestev na območju četrtega davčnega okoliša, posestvu torek, ki so deležne precejšnjih davčnih olajšav in ki ležijo v hribovskih predelih. Predлага, naj bi se investicije v poti, ceste, vodovod in elektriko pri slednjih štele kot vlaganje v kmetijstvo in bile zato mileje obdavčene.

Največ pozornosti so kajkaj deležne razprave o možnosti uvedbe starostnega zavarovanja kmetov. Komisija meni, da zavarovanje utegne močno vplivati na delovni elan prizadetih, saj bi zagotovilo večjo socialno gotovost ter odpravilo strah pred starostjo. Zato morajo prisotni organi intenzivno iskati možnost za realizacijo te velike želje kmetovalcev.

Če ob koncu naredimo povzetek, bomo ugotovili, da si Ločani želijo današnjega kmeta preobraziti v modernega kmetijskega proizvajalca, sposobnega vzdrževati se brez pomoči skupnosti, z lastnimi silami. Pri akciji jih vodijo ekonomski principi in upoštevanje tržnega gospodarstva. Napovedati uspeh je za zdaj še preuranjeno, vendar pa vse kaže, da bodo zastavljene cilje sčasoma zagotovo dosegli.

I. Guzelj

Prireditve za dan borca na Gorenjskem

JESENICE

Osrednja proslava v počastitev 4. julija bo v jeseniški občini na Planini pod Golico. Po slavnostnem govoru bo kulturni program, v katerem bodo sodelovali pevci, recitatorji in folklorna skupina. Po proslavi bo tovariško srečanje. Občinska organizacija zveze borcev prosi vse krajevne organizacije, da se kar največ članov udeleži proslave in naj s seboj prinesejo prapore.

V petek, 3. julija, dopoldne bo komemoracija v Žirovnici pred spomenikom talcem v Mostah. Po komemoraciji bodo gasilci iz Zabreznice in Smokuča simbolično pogasili gorečo Žirovnicu.

Manjše proslave bodo priredile tudi številne krajevne organizacije ZB.

KRANJ

V počastitev dneva borca bo naslednjo nedeljo, 12. julija, na strelšču v Valjavčevem logu na Suhu pri Predosljah strelska tekmovanje. Tekmovanje, ki ga organizira strelska družina Franc Mrak iz Predoselj, bo obenem tudi v čast dneva vstaje, 22. julija. Strelci na tekmovanju, katerega pokrovitelj je zveza združenih borcev NOV občine Kranj, bodo letos prvi tekmovali za prehodni pokal. Tričlanske mešane ekipe bodo tekmovale z zračno puško, malokalibrsko puško in malokalibrsko pištolem. Organizator je povabil vse strelske družine iz kranjske občine, poleg tega pa še ekipo JLA, SD Borec, krajevne organizacije ZB in enote teritorialne obrambe. Povabljenih je 26 ekip.

Združeno podjetje Iskra bo v Mostecu — Ljubljana priredilo v soboto proslavo v počastitev dneva borcev. Za udeležence iz kranjske Iskre bo ob 8. uri odpeljal poseben vlak.

RADOVLJICA

Krajevna organizacija v Radovljici bo v soboto po poldne organizirala na Mlaki v Radovljici partizanski miting za borce in vse druge. Srečanje borcev pa bodo na ta dan organizirale tudi krajevne organizacije ZB v Begunjah, v Lescah, v Bohinju in drugod. V soboto, 4. julija, dopoldne ob 10. uri pa bo v zdraviliškem parku na Bledu promenadni koncert.

TRŽIČ

V Tržiču bodo dan borca proslavili na tradicionalen način. Na predvečer praznika bodo taborniki na Bistriški planini, kjer bo naslednji dan praznovanje, prižgali taborni ogenj. V soboto ob 10. uri dopoldne pa se bodo na Bistriški planini zbrali nekdanji boriči in številni Tržičani. Po govoru bo kulturni program. Proslavo bo zaključila zabava ob partizanski menažki in plesu, strelska družina Anton Štefe-Kostja pa bo priredila nagradno streljanje z zračno puško.

SKOFJA LOKA

4. julija bo v Škofji Loki na vrtu loškega gradu izseljenški piknik. Na predvečer piknika pa bo na istem prostoru občinska revija pevskih zborov in instrumentalnih skupin.

Letos bomo uvozili okrog 74.000 ton betonskega železa in doma proizvedli okrog 280.000 ton. Morda bo po zadnjih dogovorih, kjer je bilo sklenjeno, da bomo uvozili še 27.000 ton betonskega železa, mrzlca popustila. Pa vendar železa ni, cementa ni... Naša fotografija najbolje kaže kakšne razlike so med ponudbo in povpraševanjem. — Foto: F. Perdan

III. tradicionalno potovanje za potrošnike

Veletrgovina Živila Kranj bo tudi letos pripravila potovanje za potrošnike njihovih trgovin. To bo že tretje takšno potovanje, ki ga bodo pripravili skupaj s potovno agencijo Transturist. Potrošnik si bodo tokrat na tridnevem izletu ogledali ozir-

ma obiskali Grossglockner, Zell am See, Salzburg, rudnike soli in največje ledene lame na svetu.

Iz Kranja bodo odpotovali izpred kina Center jutri (3. julija) ob 6.40, vrnilsi pa se bodo v nedeljo, 5. julija, zvečer.